

TISZÁNTULI FÜGGETLEN UJSÁG

Szerda, 1940 december 25
XXXVII. évfolyam, 293. sz.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Ferenc József út 49. Telefon: 21-52.

Református irányú politikai napilap.

Lapvezér:
URAY SÁNDOR

Főszerkesztő:
KOVÁCS JÓZSEF

Előfizetési árak:

Egy hónapra	—	—	—	P 2.40
Negyedévre	—	—	—	P 7.20
Félévre	—	—	—	P 14.40

Magyar Karácsonyok

Írta: Makkai Sándor

Sohasem fogjuk elfelejteni a legszomorúbb magyar Karácsonyt: 1918 december 24-nek estéjét. Kolozsvár városára nyirkos, fekete éjszaka borult... Kicsinyeink boldog tudatlansággal ujjongtak a fényes lá alatt. De odakünről, a lebocsátott redőnyökön át, a bevonuló román csapatok idegen, gyorsütemű robaja hangzott kint az utcákban, mint Magyarország temetési gyászindulója.

A szörnyű ítéletet csak később mondták ki, de mi elszoruló szívvel éreztük, hogy az ezereztendő magyar családot most, a szeretet egybeforrasztó ünnepén szaggatják darabokra s dobálják széjjel véres tagjait a világ négy sarka felé.

Azon az estén csak a mit sem sejtő gyermekek tudtak örvendezni a betlehemi angyalok énekén, a felnőttek szívében kialudt a reménység utolsó szikrája is.

Pedig az elkövetkező huszonnégy rettenetes esztendő valóságát, a maga teljes embertelenségében, senki se tudta közölni még csak elképzelni se. És ez volt számunkra, minden reménytelenségünkben is, a karácsonyi kegyelem!... Az, hogy napról-napra elve, küzködvé, gyötörtelve, tapogatózva kellett belátanunk a kisebbségi sorsközösség kegyetlen igazságát. Mert ha egyszerre szakadt volna reánk mindannak tudása, ami reánk vár, talán azon az estén meg kellett volna halnunk... De így nekiindultunk, az első búss Karácsony-estén ártatlanul ujjongó gyermekeinkkel együtt...

A hosszú, kemény úton ezekből a gyermekekből férfiak és asszonyok lettek, akik az alatt a nyomasztó, fojtogató súly alatt vergődtek előre, hogy boldogulásuknak, békéjüknek, emberi méltóságuknak egy nagy és örökös akadály van: az, hogy magyarok. Őseik sirdombjai felett, ezereves történelmi emlékeik kiáltó jelei között, nemzeti műveltségük és hagyományaik ezernyi bizonyossága dacára és minden írott törvény ellenére, napról-napra azt kellett hallaniok, hogy ők „idegenek” Erdélyben. Ez volt a leverettek üdvére kitalált és felállított „kisebbségi kategória”, az emberiség életének legnagyobb szégyene... S vajjon hova tartoztunk tehát mi és gyermekeink, mikor otthon idegennek bélyegeztek, Magyarországtól pedig még a gondolatok útját is elvágó tilalmak és büntetések téptek el minket?

Tudjuk és nem lelejtjük el, hogy a magyar egyházak és iskolák mindent megélték, amit egyáltalán megtehettek a rájuk bízott nép és ifjúság lelkiért, de még csak ezután fogjuk meglátni, hogy ennek dacára mitéle pusztítás történt a magyar történelmi tudás és a magyar műveltség ősi kertjében?... Valóban, az a huszonnégy év előtti Karácsony, a családnak ez a szent ünnepe, a nagy magyar nemzet-család halálos ítéletének órájává vált szánva ellenségeink által.

Most ismét Karácsony van. 1940 Karácsonya. De ezen a szent estén az angyalok éneke azt hirdeti, hogy az emberi bűn és gonoszság pusztító szándéka és minden erőlködése felett diadalmaskodott az isteni igazság és kegyelem.

A magyar karácsonyfa alatt ma együtt ül, imádságos, boldog testvéri egységben a feltámadott, megerősödött, megsokasodott magyar nemzet. A Duna és Tisza népe mellé odatelepszik a Felvidék, Kárpátalja és Erdély magyarsága is... „Dicsőség a magasságban Istennek, a földön békesség és az emberekhez jóakarati!”...

Ez a mi áldott, nagy magyar családi ünnepünk boldog csodaként szállott alá reánk. Vezéreink, szellemi és fegyveres katonáink küzdöttek, dolgoztak, szenvedtek, imádkoztak érte, de azért minden magyar úgy érzi, hogy mégis Isten kegyelmi ajándéka ez, mert megszegyenitette kétségeinket, csüggedésünket, felülmúlta készségünket, buzgóságunkat. Úgy jött el, mint ahogy az az igazsághoz talál: erőszak, vérontás, pusztítás nélkül. Úgy jött el, ahogy az a

hit tárgyához talál: árvizes, földrengéses, megpróbáltatásos időben, boldog ellenmondással a világ rettentéseinek. Úgy jött el, ahogy a Karácsony titka kívánja: a béke kicsiny szigetén egyesítve minket a vér és tűz óceánjának közepén. Így ünnepeljük most a magyar Karácsonyt: az élet és halál partja közt rohanó hullám tetején, egy libegő falevél s mégis boldogan, hogy egymásba fogóztatunk...

Mit kell tennünk, hogy valamiképpen méltókká lehessünk ehhez a várva-várt magyar Karácsonyhoz? Először is tekintsük mindazt, ami külsőképpen történt velünk, nagy felhívásnak arra, hogy belsőleg is, lélekben is teljesen összeforrjunk igazi családdá, szívserinti magyar testvér-közösséggé. Néhány szép jelét adtuk az elmúlt két év alatt annak, hogy képesek volnánk erre. A „Magyar a magyarért”-mozgalom, az árvízjárosultak felszólítása, az „Erdélyért” folytatott akció nemcsak az anyagiakban elért eredmény szempontjából voltak örvedetes teljesítmények, hanem főleg azért, mert biznyságát adták a legfőbb életeltételre: az egymásért élni és halni kész magyar testvériségre való ráébredésünkre. Ennek a léleknek kell áthatnia egész közéletünket, minden nagy létkérdésünk megoldási munkáját, hogy bármiféle változás törjön is ránk az idő méhéből, együtt találjon, szétszakíthatatlan családi egységünkben. Egyszerű, de mély és áldott igazság a magyar Karácsony igazsága: akármilyen éri is, csak együtt éri, minden magyart együtt és akkor nem félünk semmitől.

A második teendők az, hogy ne pihenünk el az ünnep békéjében és örömeiben, hanem készüljünk fel a magyar élet nagy harcára és munkájára. Annak az akaratnak, amely az összetört magyar családot ismét egybekovácsolta, célja van velünk. Önmagunkon is túlmutató célja. Az életnek nem a háború a rendeltetése, hanem maradandó értékek termelése és megvédése. Mi még csak most kezdünk ráismerni ősi természetünk, multunk, szellemiségünk értékeire. A tűzben megpróbáltatott magyar nemzet-részek még csak ezután hordhatják össze kicseiket a család asztalára. Készülünk kell az új magyar embertípus, az igazságért dolgozó, az erkölcsi értékért magát áldozó, a tiszta szépséget alkotó magyar elme, jellem és szellem kiművelésére a felnövekvő, európai magyar nemzedékben.

A harmadik dolog, amire a magyar karácsonyfa alatt megrendült szívvel kell gondolnunk, az, hogy még mindig nem vagyunk itt mindnyájan, a család boldog együttlétében.

Ne felejtjük el, egy pillanatra sem azokat a testvéreinket, akik még a sötétségben, a fagyban, az idegenben zárandokolnak és sirva tekintenek a mi karácsonyfaunk ünnepi lángjai felé.

Mit tehetünk értük?

Eppen értük kell megtennünk mindazt, amiről az előbb szólottunk.

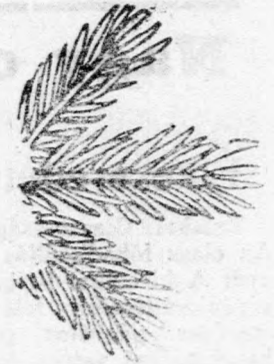
A bujdosók, az árvák, az elszakítottak reménysége egyedül az igazi testvériségbe forrott magyar nemzet-család lehet.

Sebeik gyógyulását csak a magyar nemzet külön-voltában lehet meg. Szabadságuk és jövőjük biztosítása egyedül az, ha a magyar nemzet a legemberségesebb emberek nemzete s mint ilyen, vívja ki a megbecsülést és tiszteletet a világban.

Ez a mai magyar Karácsony a világnak talán a legsötétebb éjszakájában tündöklök. De ez annál inkább kötelez minket arra, hogy magasra emeljük a Gyermekeket: a szeretet és békesség fejedelmét.

Ő most eljött közeink és nálunk talál otthonra. Csoda ez, minden reménységünk feletti csoda.

Imádkozzunk és szolgáljunk érte, hogy meg is maradjon közöttünk!

C6 D5 C5
 A6 B6 A5 B5 D4 A4 C4 B4 D3 A3
 C5 D5 C6
 A3 D3 B4 C4 A4 D4 B5 A5 B6 A6

Előhalat,
balatoni és tiszai halak olcsóbban Goldsteinnál, monffy u. 4. Tejjaccal szoban.

Hálószobák,
abédlok, kombinált szobák, konyha berendezések stb. Jóképű, tisztán tartott szobákban. Boráink 1.00-tól. Telefon: 19-77. Csapó u. 39.

Korcsolyák
3 pengőtől, villanykörte, 20 fill., rádiók, gramofon, gramofonlemez, ajándéktárgyak, Vagyonmentő, nyadi u. 22.

Kalaptisztító
műhelybe férfi kalap, vállalk - kimosni, vas, Beliczay Lajos kalapos, rencz József ucca 38. udvarban.

Naményi
Gyorsíró és Gépíróiskola, Győr, Csákány utca 10. szám alatt.

Rádió
és villanyzerelési vállalkozás. Miklós ucca 8., keresztes utca. Felelősség mellett villany- és rádiójavítást, relést, Gyári gépek raktár. Kedvező fizetési feltételekkel.

Tács
Arany, 1900. évi. A társaságok részére. A társaságok részére. A társaságok részére.

Társulnék
meglévő bevezetett üzlet. 50-től tízezerig közre. Ajánlatokat „Reményes” jellegre a kiadásokig.

Trafikhoz
társulnék, esetleg átve. Ajánlatot. Hódoltság.

Értékesítő
A szerkesztésért és kiadásokért. Thury Levente. N. könyvnyomtatás 500. ben Nagy Károly G. Műintézet, Debrecen. renc József út 49. szám.

Gyermek hócipő fekete és barna színben.

Női férfi és gyermek sárcipő ismét érkezett.
Télicipő különlegességek hatalmas választékban.

Női hócsizma 40—41-es számban kapható
KONTSEK Cipőüzletben Kossuth u. 5.

Nagy olasz erőfeszítések Bardiánál

Elkeseredett küzdelem folyik Albániában

Valahol Olaszországban, dec. 24. Az olasz főhadiszállás 200. közleménye: A kirenikai határmentén tüzer-ségünk állásaink felé közeledő ellenséges páncélos gépkocsikat és harckocsikat vettek tűz alá. Bombázógépeink támadást intéztek gépjárművek és előretolt állások ellen. Vadászgépeink lelőtték két ellenséges

gépet. Egy gépünk nem tért vissza. A görög arcvonalon visszavertük az ellenség támadásait. Az ellenségnek nagy veszteséget okoztunk. A felderítő hadműveletet során kitűnt a Julia hadosztály. Kelet-Alirikában a déli határon visszavertünk egy ellenséges szakaszt. (MTI)

Bardia hőiesen tartja magát

Róma, december 24. (Magyar Távirati Iroda.) Az olasz lapok kedd reggeli értesülései szerint a libiai harc-téren a helyzet változatlan. A lapok közlik a Stefani Iroda San Sebastian-ból kelteztet hírt, amely a Reuter jelentését tartalmazza arról, hogy Bardia eleste nem áll közvetlenül küszöbön. Ismertetik a Reuter Iroda egyéb közleményeit is, amely szerint Bardiánál az olaszok nagy erőfeszíté-
ket tesznek, nagy erődítései-

vannak és nem igaz, hogy Bardia néhány órában belül esik.

Ami a londoni kormányváltást illeti, az olasz sajtó nem tulajdonít neki gyakoralt jelentőséget. Megal-pítják hogy a tragikus hármast, amely Angliát most kormányozza, Churchill, Eden és Margesson, az új hadügyminiszter akit egyébként másodrangú embernek tartanak a felelős a háborúért.

Rendkívül heves harcok dúlnak az albán fronton

Belgrád, december 24. (Bud. Tud.) Belgrádba érkezett hírek szerint az albán fronton rendkívül heves harcok dúlnak. Különösen elkeseredett küzdelem folyik Tepelini tartományban, ahol a támadó görög csapatok az olaszok által igen megerősített zónába kerültek. A görögök a Vojusa folyó mentén támadnak legerősebben. Ezenkívül Himara irányában indítottak nagy támadást. A himara-tepelini harcvonalon két nap óta mindkét fél részéről szüntelen tüzer-ségi párbaj folyik. A tüzer-ségi tűz közben egymást váltják a támadás és

ellentámadás. Megelénkült a repülőgépek harca is. Egyrészt a bombázógépek léptek ismét erélyes akcióba, másrészt a vadászgépek harca is megelénkült.

Görög hivatalos jelentés szerint az albán front valamennyi szakaszán heves harcok folynak.

A Pravda jelentése szerint a himarai fensík tegnap és ma idáz harcok színhelye volt. A támadás egyik főiránya a Vraniste hegység. A lap megjegyzi, hogy egyes jelentések szerint a harcok rendkívül elkeseredettek voltak.

Sorozatos súlyos támadások Lancashire, Manchester és London ellen

London, december 24. (NST) A német léghaderő a hétfői nap folyamán ismét sorozatos támadásokat intézett a kelet-angliai partvidék különböző célpontjai ellen. Részleteket a támadásokról nem közölt az angol rádió.

A Manchester ellen végrehajtott vasárnap esti légitámadással kapcsolatban a repülésügyi minisztérium közlemény

adott ki, amely szerint a német léghaderő a szó szoros értelmében „lerohanta” ezt a nagy gyárvárost. Az emberek az utcán egyszerre csak repülőgépeket láttak maguk fölött s mielőtt a légiriadó megszólalt volna, már zuhantak a bombák. Sok járókelőnek már nem volt ideje ahhoz sem, hogy felkeresse a legközelebbi övöhelyet.

A német hivatalos jelentés

BERLIN, december 24. A véderő főparancsnokság jelent: Német gyorsnaszádok egyik előretörésekor az angol keleti partok felé a vezérnaszád elsüllyesztett egy 10.000 tonnás teherhajót. Gyorsna-

szádeink és a védő torpedórombolók között közelharc fejlődött ki. Valamennyi gyorsnaszádunk visszatért.

Egy tengeralattjárónk 25500 tonna hajóteret süllyesztett el.

Elsőrendű munkát szakszerűen, mérsékelt áron készítek

vitéz Pásztor László

úridívat szabómester,

SIMONFFY U. 5.

December 23-án nehéz harci repülőink Skócia nyugati partjain sikeresen megtámadták ellenséges hajógyűlékezéseket. Egy 12.000 tonnás kereskedelmi hajót 2 középkaliberű bombatalálat ért. Két további nagy kereskedelmi pedig egy-egy középkaliberű bombatalálat.

A 24-ére virradó éjszaka légi haderőnk erősebb kötelékei támadták Manchestert és Londont, ott nagy és kis tüzeket okoztak.

Néhány harci repülőgép 24-ére virradó éjszaka robbanó és gyújtóbombákat dobott le a nyugati határterületen és ott csekély kárt okozott. 23-ára virradó éjszaka légi harcban két ellenséges gépet lőttünk le. Egy saját gépünk nem tért vissza. (MTI)

Lancashire bombázása

London, december 24. (Reuter.) A keddre virradó éjjel Anglia ellen intézett ellenséges légitámadások célpontja Lancashire volt. A légitámadás a kora esti órákban kezdődött. Az ellenséges repülőgépek gyűit, majd a robbanóbombák egész zuhatagát dobták le. A bombák két légoltalmi övöhelyet, több áruházat és lakóházat és kereskedelmi épületei részben megrongáltak, részben elpusztítottak. Az áldozatok száma nem nagy.

Farkas István püspök állapota javul

A Magyar Ertesítő jelenti: Farkas István tiszánineni református püspök, aki hétfőn délelben súlyosabb műtétnek vetele magát alá, az északát nyugodtan töltötte és fájdalmai is csökkentek. Állapota mindenesetre komoly és látogatók még nem kereshetik fel. A Bakay-klinikán fekvő püspök betegsége mellett ott tartózkodik felesége és családjának több tagja. A hétfői és keddi nap folyamán

A székely egyetemi hallgatók karácsonyestje

A Debrecenben maradt mintegy húsz főnyi székely egyetemi hallgató a központi egyetemen levő helyiségében tartotta szokásos karácsonyfaestjét. Az il-latos fenyőág szépen feldisztve az erdélyi havasokat, a boldog családi otthon juttatta emlékeztükbe.

A karácsonyi ének hangjainál egy családdá forrt össze a kicsiny sereg. Tur-os Aladár főtákar szívből jövő imájában kérte a Mindenható Uristent: töltse meg a vágyakozó szíveket karácsonyi örömmel, adjon békességet az emberi szívekbe, közelebből az egyesület tagjaiba igaz testvéri szeretetet, szolgál-tson igazságot a földön s hozza vissza a még ígát nyögő testvéreinket a boldog magyar hazába.

Bagyó Lajos alelnök ünnepi beszé-dében szorgos munkára serkentett. Melt-tatta a Debrecenben lévő barátokat, akiknek a szives támogatásával rendez-ték ezt a kedves, lélekelmélő estet. Meg-emlékezett Mitrovics Gyula egyete-mi rektorról, R. Kiss Istvánról, a SZEFE tanárelnökről s dr Kiss Zsigmond egyetemi tanácsosról, továbbá Debrecen város nemes polgárságáról, mint a SZEFE barátairól.

Váry János zászlótartó egy perces vigyázott rendelt el a még megszállt alatt élő testvéreink tisztelőre. Sü-kő s d Barna székelyimája után B a g y o Lajos kiosztotta az ajándékokat.

A székely himnusz elneklése után boldogan tértek szállásaikra a fitúk.

Cáfoltják az abesszin forrongások hírét

Róma, december 24. (Magyar Távirati Iroda.) A Messaggero nagy cikkben számol be az etiópiai helyzetről. A lap közli a Reuter Iroda különböző jelentéseit az állítólagos etiópiai viszonyokról. Megcáfolja azokat a hí-reket, amelyek szerint az olaszok a városokba vonultak vissza és lövés-zárkokkal vették körül a városokat, megcáfolja továbbá, hogy a volt né-gus abesszin előkelőségeket fogadott és hogy különböző forrongások van-nak Abessziniában. A lap Addisz Abebaból kelteztet cikke megállapítja, hogy a legutolsó forrongásról 1939 november 18-án adtak hírt és ezek a forrongások is az ottani angol konzulátus és az Etiópiában lévő gö-

rögök zítására voltak visszavezethe-tők. Azóta azonban semmiféle ha-sonló eset nem történt. Vannak egyes tartományok, ahol hagyományos rab-lásból élő bandák zavarognak, de en-nek nincs semmiféle politikai jelentő-sége, úgyhogy a legtöbb tartomány-ban a helyzet teljesen nyugodt.

Havazás, hófúvás

Az ország keleti felében derülés lé-pelt fel. A déli és nyugati megyékben azonban még mindig havazik.

Várható időjárás: Élénk észak-i, északkeleti szél, sok helyen havazás, egyes helyeken hófúvás. A hőmér-séklet alakulása bizonytalan.

Az idény legnagyobb filmje minden nap az **APOLLÓBANI** Tyrone Power, Myrna Loy és George Brent főszereplésével:

ÁRVIZ INDIÁBAN

Szerdán, csütörtökön és pénteken

Előadások kezdete ünnepnapokon: 3, 5, 7, 9 óraker

Már kapható:

FÖLDES SÁNDOR cégnél

PÜSPÖKI PALOTA.

Bemutatja:

METEOR CSILLÁR üzlet,

Debrecen, Piac ucca 9.

a társadalom minden rétegéből szá-mosan érdeklődtek a református püs-pök hogylete iránt.

ny
AD
KERÉK
amofont,
oltész-t

elen
aszt
előtt az egyik fodrászlet-
ért az üzletbe. Burai Antal
gazdálkodó, Péczaly ucca 6
atti lakos és botolvalkozni
volna. Azonban több ven-
előtte, így várakoznia kel-
ndesen olvasgatót, lapozga-
kor hirtelen felkiáltott, majd
il terült el.

bbfo
cia
Az
csil-
ny
vannak s Vichy ayudó
ünnepl a karácsonyt. A
tevékenység, amelyet Lavi
indított meg, természetesen
keni s a megoldásra váro-
k továbbra is élénk fog-
ák az illetékes tényezőket.
t-francia tárgyalások is to-
nak anélkül, hogy részlete-
ne tudni. A külföldi talá-
si alkalmilag lesz-

minisz
egi ha
iguzogtalanó
st, december 24. Magyar
roda.) A vallás és közokta-
minisztérium által kiadott
szerint az elemi iskola III.
I. osztályában a Nagy-Ro-
ldrajza tanítandó, tekintet
elenlegi erőszakolt igazság-
ideiglenes háborúra.

reda december 24. Az
adnak
ból
aból
rök
A
besz-
cél-
let.
nél-
táro-
úrú-
sza
not
szár

őadások:
innen mindkét

69
9 óraker

Karácsonyra—újévre
→ RADIÓT ←
● KERÉKPÁRT ●
 Gramofont, — lemezeket
Soltész-tól, Kálvin-tér 2.

Hirtelen halál a fodrászüzletben

Tragikus hirtelen haláleset történt kedden délelőtt az egyik fodrászüzletben. Betért az üzletbe Burai Antal 83 éves gazdálkodó, Péczely ucca 6. szám alatti lakos és berolvaalkozni szeretett volna. Azonban több vendég volt előtte, így várakoznia kellett. Csendesen olvasgatott, lapozgatott, amikor hirtelen felkiáltott, majd élettelenül terült el.

Azonnal segítségére siettek, élesztették, orvost is hívtak, de az is csak a beállott halált állapíthatta meg. Értesítették a rendőrséget, ahonnan Padányi Zoltán rendőrfogalmazó s dr Radó Vilmos városi tisztí orvos szállt ki. A rendőri bizottság megállapítása szerint az idős ember hirtelen halálát szívzselhűdés okozta.

Továbbfolynak a német-francia tárgyalások

Vichy, december 24. (NSI) Az utóbbi hetek izgalmait lassanként csillapodóban vannak a Vichy nyugodt légkörben ünnepli a karácsonyt. A politikai tevékenység, amelyeket Laval kiválasztott meg, természetesen nem csökkent a megoldásra való problémák továbbra is élénken foglalkoztatják az illetékes tényezőket. A német-francia tárgyalások is tovább folynak anélkül, hogy részleteket lehetne tudni. A különböző találgatások főleg aközül mozognak, lesz-

nek-e változások a Pétain-kormány összetételében. Nem tagadják, hogy úgy a belpolitikai, mint a nemzetközi problémák továbbra is teljes egészükben leállanak, sejtetni engedik azonban, hogy elcsúszott megoldásra semmi szükség sincs és hogy kiélezett helyzetről ma már nem lehet beszélni. A Pétain-kormány minden tisztázatlan kérdést a kellő nyugalommal és megfontoltsággal fog megoldani.

A román kultuszminiszter szerint a jelenlegi határok erőszakoltak, igazságtalanok és ideiglenesek

Bukarest, december 24. Magyar Távirati Iroda.) A vallás és közoktatásügyi minisztérium által kiadott rendelet szerint az elemi iskola III., IV. és VII. osztályaiban a Nagy-Románia földrajza tanítandó, tekintet nélkül a jelenlegi erőszakolt, igazságtalan és ideiglenes határokra.

Csikszereda, december 24. Az utóbbi napokban valósággal áradnak Bukarest és más régi városokból szülőföldjükre a magyarok. A kökösi határsorompónál lerongyolódott árva magyarok könnyes szemekkel borulnak testvéreik karjaiba. Eddig 50—100-as csoportokban jöttek. Most számuk a 250—300-at is meghaladja naponta. Jönnek, egyre jönnek az elgyötört arcú emberek, rongyokba bukolózott asszonyok, gyermekek. Egybehangzóan állítják a menekültek, hogy

a románok minden igyekezete abban merül ki, hogy a magyarokat valamilyen úton-módon, ha másképpen nem megy, ideiglenes eltávozásra bírják.

Azután senkit sem engednek vissza. Ezzel magyarázható Fogaras és más megyék főnökeinek hatnapos határátlépésre vonatkozó, nagy nyilvánosság előtt kihirdetett „megállapodása”, amiről a magyar kormányköri körök semmit sem tudnak.

A határokon átözönlő magyarok beszédéből már értelmet határozott célt kap a román megyefőnöki rendelet. Hitegetéssel, család módon minél több magyart át kell tenni a határon rokon látogatás, vagy más ürügy alatt. Aztán nem engedni vissza senkit. Egycsapásra kettős hasznót értek el: a magyarok bizonyos százalékától megszabadultak, vagy-

nuk kártérítés nélkül ottmarad. Bukarestben a román földrengés óriási károkat okozott.

Sok és nagy munkaalkalom van. Sokhol egyetlen magyart nem alkalmaznak. Még a cselédányokat és elkergetik. Jelszó: minden magyar menjen haza. Román földön nem élhet többé magyar!

Eddig rendes személyvonatokon szállította a CFR a magyarokat. Most már külön vonatokat szerveznek. Egy-egy vonaton 600—700 bukaresti magyart indítanak a tejszabadult Erdély felé. S a magyarok jönnek, egyre nagyobb tömegben érkeznek. Rongyosan, fázza, dideregve keresnek testvéri kezet, meleg otthont felszabadult földön.

Embortelenségek, kínzások sorozatával a lelkiükben és testükön, reszkető kézzel, örömteli szívvel tűzik az utóbbi hónapok kétségbejítő terrorja, üldözése alatt megkopott ruhájukra a magyar színeket. Megsókolják a kokárdát, letérdelnek s úgy adnak hálát az Istennek, hogy ép testtel és lélekkel szabadította meg a románok poklából.

Roosevelt a semlegesség módosításáért

Washington, december 24. (NST.) Hétfőn este közölték az amerikai sajtó képviselőivel, hogy Roosevelt elnök javaslatot terjeszt a január elsején összeülő kongresszus elé és felhatalmazást kér az amerikai kikötőkben vesztelő dán, norvég és holland hajók lefoglalására, egyúttal pedig a semlegességi törvényt megváltoztatására. Roosevelt eredetileg az érdekeltektől hajózási társaságokkal egyetértésben akarta átvenni ezeket a hajókat, hogy azután kiszolgáltassa őket Angliának, a dán vállalatok azonban nem voltak hajlandók sem arra, hogy eladják hajóikat az Egyesült Államoknak, sem pedig arra, hogy utasí-

tást adjanak a hajók kapitányainak az amerikai kikötő elhagyására. Ezt az utóbbi lehetőséget a washingtoni kormány azért vette számításba, mert úgy gondolta, hogy ha a dán hajók elhagyják az amerikai vizeket, a készenlében álló angol hadihajóknak könnyű lesz feltartóztatni és lefoglalni őket.

A hajók lefoglalására irányuló indítvánnyal egyidejűleg Roosevelt elnök hír szerint felhatalmazást kér a semlegességi törvényt olyanértelmű módosítására is, hogy az amerikai hadianyagot ezentúl amerikai hajók szállíthassák az angol kikötőkbe.

A Király uccai gyilkos Oroszországba akart menekülni

Budapest, december 24. A Király uccai rablógyilkost, Lukács Jenőt kedden délelőtt helyszíni szemlére vitték a detektívek a Schörfeld-féle textilüzletbe.

Az üzletben még jóformán minden úgy van, mint a gyilkosság napján. Lukács Jenő, a vézna, riadtképtű fiatalember, aki olyan szörnyű kegyetlenséggel gyilkolta meg Schörfeld Istvánt, halálsápadtan áll a detektívek között. Felszólítják, hogy játssza le a gyilkosságot, mire tétova léptekkel elindul a pult felé...

A következő percekben meglepőnek a péntek délutáni szörnyű jeleket.

Lukács kezébe veszi a vasdorongót, amellyel kioltotta Schörfeld életét és magasra emelve mutatja, hogy miképpen sujtott le vele szerencsétlen áldozatára. Schörfeld háttal állt neki és a pénzt számolta, amikor belépett. Már az első csapástól térdrogyott, majd elvágódott a padlón, mire még több csapást mért a fejére.

— Nem tudom — mondja Lukács Jenő —, hogy hányszor sujtottam rá, lehejt, hogy hússzor, de az is lehet,

hogy ötvenszer, nem emlékszem már pontosan, csak arra, hogy nagyon féltém, hogy Schörfeld magához tér és elbánci velem. Addig sujtottam, amíg gondoltam, hogy van benne élet. Ezután a pulthoz lép a rablógyilkos, megmutatja, honnan vette el a vaskazettát és hogy gyömszölte zsebébe a pénzt.

— Ekkor — folytatja vallomását Lukács — lépéseket hallottam az ucca felől, menekülnöm kellett. Az ajtóban összeütköztem egy nővel, nem tudom, ki volt, félrelöktem és kiszabadultam az uccára.

A rablógyilkos azután elmondja, hogy a Csengery ucca 10. szám alatt lakó nagyanyját kereste fel, akinél megmosakodott, megvacsorázott és lefeküdt aludni.

— Miába hunytam le a szemem, aludni nem tudtam és néhány perc múlva felkeltem és kimentem a Kéleti pályaudvarra, ahonnan Oroszországba akartam menekülni, sajnos nem sikerült. — fejezte be vallomását a rablógyilkos. Lukácsot a helyszíni szemle után a detektívek vizsgákérték a rendőrségre.

KÖRÖSI László cég

ajánlja dusan felszerelt raktárát. Külföldi gyapjuszövetekben, vászonárakban és selyemkülönlegességekben nagy választék

— Közvetlen import

Piac ucca 38.

Előadások:

Ünnep mindkét napján d. u.

fél 3, fél 6

és

fél 9 órakor.

Karácsonyi nagy slágerünk:

Charles Boyer és Bette Davis

gyönyörű és megható szerelmi történet

Egy asszony 3 élete

HUNGÁRIA FILMSZÍNHÁZ

Előadások:

Ünnep utáni pénteken d. u.

fél 6 és

fél 9 órakor.

Standard Radio
 Kíván a
 Standard RAD
 Már kapható:
 CE
 PA
 Be
METEOR CSILLÁR
 Debrecen, Piac ucca 9.
 a társadalom minden rétegéből mosan érdeklődtek a reformátusok hogyléte iránt.
 Vagy János zászlótartó egy vigyázott rendelt el a még megalatti élő testvéreink tiszteletére kös d Barna székelyimája után B Lajos kiosztotta az ajándékokat.
Havazás, hófúvás
 Az ország keleti felében derpett fel a hó.
 az APOLLÓBAN!
 é Brent fészereplésével:
NDIÁBA
 8-kön és pénteken
 napokon: 3, 5, 7, 9 órakor

C6 D5 C5
 A6|B6|A5|B5 D4A4 C4 B4 D3 A3
 C5 D5 C6
 A3 D3 B4 C4 A4 D4 B5 A5 B6 A6

Erdély felé tekint a kollégiumi telepítő diákság

Idáig 54.000 pengővel 20 családot telepítettek le a Dunántúlon — A telepítő diákság új tervei — Első keresztelők a telepéseknél
Mozgalmunknak nincsenek felekezeti céljai. — mondja a diákság karácsonyi kiáltványa

Ha eljövendő korok történetírója Debrecen huszadik századbeli történetét írja, majd, biztos, hogy lesz benne egy fejezet, melynek az lesz a címe: A telepítő diák. A telepítési akcióban, melyről annyit és olyan sokszor írtunk már, a kollégiumi diák megmutatta, hogy nemcsak a tanulásban, hanem a nemzetéért való aggódásban is elől jár, sőt még ezeken felül gyakorlati megoldásokkal is szolgál egy-egy nagy magyar ügyet.

Igy indult...

Már másfél éve annak, hogy 1938 március 18-án megjelent egy kiáltvány Páter Zoltán dr. kollégiumi igazgatónál. Szabó Gábor akkori esküdtfelügyelő vezette a diákokat és bejelentette, hogy a kollégiumi diákság le akar telepíteni egy családot a Dunántúl egyikétől pusztított magyar vidékén és ezzel példát akar mutatni, hogy hogyan kell megoldani azokat a kérdéseket, amelyek létfontosságúak a magyarság élete szempontjából. Így kezdődött az eposz, melynek első éneke az volt, hogy a diákság lemondott hetente egy napi húsdagijáról, — öszöndíjairól, segélyeiről, legációiból jelentős százalékot adott a nemességre és június végén már el is indult az első telepés egy sokgyermekes magyar a veszélyeztetett vidékekre.

De a mozgalom igazában akkor kezdődött, amikor a Kollégium nagy diákja, akinek senki sem írt, akitől senki sem kért, 10.000 pengőt adott a kollégiumi diákság nemesség akciójára.

A Kormányzó úrnak ez a példadát tette volt az, ami a mozgalom igazában mozgalommá tette

és nem hagyta a példaadásban maradni.

Megmozdul az ország

Ez volt az a pillanat, amelyben a telepítés ügye egyetemes magyar ügygé vált. Ettől kezdve egyik adomány a másikat követte. Megindult a propaganda, az elmúlt évben a senior és az esküdt, Szabó Dániel és János Imre 37 helyre mentek el és tartottak előadásokat a telepítő diákságról. A nagykorú tanítóképző előadásokat tartott az egész Tiszántúlon és így gyűjtött a nagy akcióra. Iskolák hagyják el az érettségi bankettet és a megváltási díjjal járultak hozzá a telepítéshez. A Dócziban nem volt érettségi tabló: telepítettek az árából.

Budapestben a Bar-Madas és a Lónyay uccai gimnázium egyetlen ünnepélyen 5.000 pengőt gyűjtött össze. — Két pesti fiatalember önmagától nekiindult és összeszedett Budapesten 100 embert, aki 1—10 pengős havi megajánlásokkal támogatta a Kollégium diákjait, legalább két esztendőre kötelezve el magát.

Nyírségi falvak, mint Vaja, egy-egy szerre 30 családot telepítettek le.

Pápai Nagy Jenő tanár megindította az akciót és a papai diákság is napok alatt összedobta az első család letelepítésére a 2000 pengőt. Később a dunántúli református egyházkerület hivatalosan is magáévá tette az ügyet.

Nemrégiben Debrecen városa adott 4000 pengőt az akcióra és ebből telepítettek le két családot.

Csupa gyönyörű megnyilvánulása a magyar társadalomnak és elsősorban a magyar diákságnak.

Azonban a diákság most is teljes erővel akarja folytatni az akciót.

Most adták ki új kiáltványukat, amelyik újra eljut mindenhova. Ebben egyszerű szavakkal, melyek azonban mindennél ékeesebben beszélnek, beszámolnak a gyűjtésről. A budapesti havi megajánlásokról ezeket írja a kiáltvány:

— Ha ezeknek a havi megajánlásoknak a száma megsokszorozódna, ha a 12 millió fő magyarságból csak 200.000 ember juttatna erre az elhatározásra a havi jövedelmének minimális százalékát adná rendszeresen a telepítésre akkor ebből az állandó támogatásból (kb. évi 5 millió pengő) évenként mintegy ezerkétszáz sokgyermekes derék magyar családdal erősíthetnénk meg a veszendő végéket.

Az eredmény

A kiáltvány tanulsága szerint a mozgalom idáig is 54.000 pengőt eredményezett. Ebből már 20 családot telepítettek ki 174 lélekszámmal. A leg nagyobb telep 12 családból áll.

Kilenc esetben vétellel szereztek házat és belsőséget és gazdasági felszerelést, 11 család a földreform során nyert összesen 167 hold földet

és újonnan épített hájlekot teljes gazdasági felszereléssel és állatállománnyal.

Telepítési központ altruista bankkal

Most központi szövet akarnak létesíteni a diákok. Ahogy a kiáltvány mondja:

— A Kollégium ifjúsága kívánatosnak tartja, hogy minél több önálló telepítő csoport keletkezzen (községek, egyházak, egyesületek, intézmények, intézetek stb.), amely évente legalább egy-egy család telepítését biztosítja 4—5000 pengővel. A telepítés rendszeres irányítása érdekében szükség van központi szervezetre. Az egyenként, tervszerűség nélkül szétszórt telepítésekkel nem érünk célt, mert egy-egy család teljesen gyökérteleenné válik és elvesz az idegen környezetben, tömbök telepítéséhez pedig az egyes csoportok anyagi ereje kevés.

**vitéz Fejér István
ARANYBIKAÉTERMEI
ÉS KÁVÉHÁZAI**

Nagy Szilveszter est

köznapi áron

Asztalbiztosításról a főpincérek gondoskodnak, akik felvilágosítással is szolgálnak a hozzájuk fordulóknak — Telefon 27-99. szám

**25-én és 26-án karácsony első és másodnapján
ÜVEGTEREMBEN ÖT ÓRAI TEA, TÁNC.**

Ez a központ — Debrecennel, mint székhellyel — inézné a telepítések gazdasági, pénzügyi és jogi természetű ügyeit, nyilvántartaná a telepítésre alkalmas családokat, továbbá azokat a helyeket, ahová előnyös feltételek között és a nemzeti cél érdekében kívánatos telepéseket vinni. Foglalkoznék a telepések mindenmü ügyeivel, kezelné a visszafizetéseket. Így a mozgalom állandóan tekintélyes tőkével rendelkezne, amellyel már számottevő eredményeket lehetne elérni. Emellett minden telepítő csoportnak biztosítva volna az a joga, hogy maga határozzon arról, kit és hova telepít.

— A mozgalom végleges kiépítése már nem lehet az ifjúság feladata. Erre egy altruista bank megalapítása válik szükségessé, mihelyt a megfelelő tőke rendelkezésre fog állni. A kollégiumi ifjúság mindaddig készséggel szolgálja ezt az ügyet, míg egy ilyen telepítő bank átveszi tőle a munka irányítását.

Erdélyi tervek

De még több terv is van. Péter Zoltán dr. kollégiumi igazgató, aki példás szeretettel tette magáévá ezt a nagy ügyet és időt, energiát nem kímélve küzd az akció folyamatosságáért, egészen érdekes távlatokat világított meg előttünk:

— Mos már másfele is figyel a kollégiumi diákság — mondotta dr. Péter Zoltán — mégpedig Erdély felé.

Erdély északi részén vannak olyan helyek, amelyeket szintén nagy veszély fenyeget. Itt mástéle a veszély, itt a szörvánmagyarságot kell féltetni. Ezeket a helyeket is

telepíteni kellene.

Természetes, hogy ez a kérdés egyelőre még csak az előkészítés és rendezés stádiumában van, mert nem akarunk csak úgy beleavakozni Erdély belügyeibe. Itt különben is más lenne a helyzet, mert oda nem innen kellene telepéseket vinni, hanem a színmagyar székelység közül, azonban a segítségek itt is fontos szerepe lenne.

— A kollégiumi fiataloknak és általában a társadalomnak a szerepe ebből az egész akcióból nem kapcsolható ki. Legjobban és legpontosabban mi tudjuk ellenőrizni, ki szorul rá igazán segítségre, mert mi személyesen járunk utána mindennek. Ennek az eredménye az, hogy eddig a 20 családból egy sem mutatkozott érdemtelennek. Sőt még keresztelők is voltak azóta annak ellenére, hogy mind öt-gyermekes család volt legalább.

Háromszor kereszteltek már a Hajdúságból elszármazott kisgyereket a Dunántúlon a telepítés ideje óta.

Ezután az érdekes gyűjtési statisztikát mutatta meg dr. Péter Zoltán. A statisztika a következő:

Horthy Miklós Kormányzó úr 10.000 P. Társadalom egyenkénti adományai 12.177.50 P. Kollégiumi ifjúság és tanári karok 8286.23 P. Budapesti ref. fiú- és leánygimnázium 5.500 P. Debrecen törvényhatósági város 4.000 P. Magyar Nemzeti Bank debreceni fiókjára 4.000 P. 33 iskola ifjúsága 3.583.72 P. 78 havi befizető (havonta 257 P) 2.920 P. 49 Ker. Ifj. Egyes. és egyház 757.09 P. Debrecen ref. tanítótestület 642.27 P. Biharmegyei tanítótestület 486.40 P. Városok és községek 420.79 P. Kamatjövdelem 407.95 pengő. Összesen: 53.182.75 pengő.

Ami pedig a legszebb az egészben, az a kiáltvány utolsó két bekezdése, mely a magyar reformátusságra mélyen jellemző és igaz. Azt mondja a kiáltvány utolsó szavaiban:

„Szavunk az egész, osztatlan nemzeti társadalomhoz szól“

— Mozgalmunknak sem vallásfelekezeti jellege, sem rejtett vallásfelekezeti céljai nincsenek. Mindenki maga választhatja meg, hogy milyen vallású család telepítésére szánja a felajánlott összeget.

— Abban a városban, és abban az iskolában, ahol e sorok keltek, ne a vallási arculatot lássátok, hanem a színmagyar Tiszántúli néyszázados szellemi középpontját! Ugy éreztük, hogy ebben a központban kell felgyűlni egy olyan nagy egyetemes magyar felelősségérzés lángjának, amely egymáshoz tudja forrasztani a magyar szíveket és leolvaszthatja róluk a leg-erősebb elválasztó vaskorlátokat is.

Vígyszínház

Karácsony mindkét napján, szerdán és csütörtökön 3—5—7—9 órákor.
pénteken 5—7—9 órákor a bemutatón óriási sikert aratott nagy ünnepi műsorunk!

A szívet lelket gyönyörködtető magyar filmretek

Dankó Pista

A magyar dal, a magyar szív, az izzó szerelem filmje! ♦ Főszereplők

Jávor Pál

SIMOR ERZSI ♦ LUKÁCS MARGIT ♦ TOMPA PUFI ♦ RÓZSAHEGYI

Felejthetetlen élmény!

és mészárosok
2-b. Telefon: 14-4

A fővel nem egyfolytában
még az időrendet sem lehet m

Csurka temetkezési vállalat
Dégétfeld tér 2. Telefon: üzle

Szabó Sándor élt öt hetet
tése karácsony másodnapján

Öz. Molnár Jánosné Szabó
bel 76 éves korában elhunyt.

Köszönetnyilvánítás. Mindaz
konainknak, barátainknak, ism

76 éves korában elhunyt. Te
metése karácsony első nap

76 éves korában elhunyt. Te
metése karácsony első nap

C6 D5 C5 A6 B6 A5 B5 D4 A4 C4 B4 D3 A3 C5 D5 C6 A3 D3 B4 C4 A4 D4 B5 A5 B6 A6

Igyunk Kassai Sört!

Szavunk, — mint annyi más egyetemes magyar ügy szava, amely 400 év alatt ennek a Kollégiumnak ifjúságából indult ki, — az egész, osztatlan nemzeti társadalomhoz szól

s fajunk és népünk fennmaradása érdekében reméljük, hogy a várt visszhang nem marad el.

Ennél tisztább, becsületesebb s magyarább kiáltás el sem képzelhető. Most újra elindulnak a diákok, legátusok és magyarazzák, hirdetik a gondolatot. Aki valaha is a Kollégium falai között járt, annak nem kell kétszer szólni, de biztosak vagyunk benne, hogy minden református magyar örömmel és szíve minden melegével ír egy betűt abba a nagy könyvbe, melyet szegény emberek szívében a Kollégium telepítő diákjairól ír a szerető...

Gulyás Gábor.

A Debreceni Jótékony Nőegylet karácsonyfa ünnepélye

Igen bensőséges, meleg, szeretettel áthatott karácsonyfaünnepélyi tartott Debrecen legrégebbi nőegylete, a Debreceni Jótékony Nőegylet Magoss György tér 10. sz. alatti árvaházában, ahol istenfélelemben, hazaszeretletben a társadalomnak hasznos tagjaiul 27 árvát nevel s most a részükre karácsonyi örömet szerzett, hogy érezzék meg a karácsony meleg szeretetét, akik mint árvák nem érezhetik az édesapai és anyai szeretet jóságát.

A lélekemelő karácsonyfaünnepélyen ott voltak: Sass Béláné elnök, Rásó Istvánné alelnök, Schmogrovits Ernőné alelnök, Achác Imréné, dr. Kulcsár Bertalané, dr. Békessy Jenőné, vitéz Dalmy Józsefné, Kardoss Zoltáné, Engel Lászlóné, Suhajda Béláné, Lukács Miklósné, vitéz dr. Nábrácsky Béláné, Papp Jutka, Papp Márta, dr. Erdős Károly egyetemi tanár, a Jótékony Nőegylet igazgatója, dr. Kovács Jenő ügyész, Magyar Bertalan titkár és még sokan mások.

Megható volt, amikor a mennyeztető erő, gyönyörűen feldíszített karácsonyfa alatt az árvák aiken felcsendült a szívből jövő karácsonyi ének: Az istenek szent anyála, mely után dr. Erdős Károly egyetemi tanár mondott bibliamagyarázatot Lukács ev. 2:8—20 v. alapján. Elmondotta, hogy Jézus és a pásztorok nélkül karácsonyt elgondolni nem lehet. A pásztor egyszerű, őszinte, de önzetelen, aki felelősségérzetében a segítséget Jézustól, a főpásztortól kéri. Jézus is egyszerű, mindenki hozzámehet. Jézus is tudta, hogy felelős és életét adta értünk. Mi is odaadhatjuk magunkat Neki, hogy nála a Főpásztornál boldogok lehessünk.

Az árvák két énekszáma után két árva karácsonyi verseket szavalt s különösen megható volt egy árva leányka köszönete, azért a meleg szeretetért, mely őket, árvákat itt a szeretetnek a hajlékában körülveszi. A szép karácsonyfaünnepély, mely a jelenlévőkre, úv az aiandékozókra mint a megaiandékozottakra mindig feledhetetlen marad, az Erdélyi induló eléneklésével ért véget.

Az ünnepély után következett az ajándékok kiosztása. Minden árva kapott játékot, édességet, könyvet, zsebkendőt, babát, trüszkőt, énekeskönyvet, csupa hasznos ajándékot fehérműt, több mint 160 pengő értékben.

Megható volt látni az árvák örömet, amikor az ő szívüket is megérint-

tette és átjárta a karácsonyi szeretet melege. Ezért az örömet, karácsonyi melegséget méltán illeti az elismerés Sass Béláné elnököt, Rásó Istvánné Schmogrovits Ernőné, dr. Jeney Sándor

A karácsonyt váró Róma

Róma, december 24. Majdnem egyik napról a másikra hidegre fordult az idő. Néhány nap előtt még csaknem kabát nélkül lehetett járni az uccán s zavartalanul lehetett élvezni a nap finom melegét, ma télikabátot kell elővenni s még így is csak dideregve lehet mekiindulni a városnak. Még nekünk is, akik szokva vagyunk a hideghez, hát még az olaszoknak, akik majdnem, hogy csak a meleghez vannak szokva. Komolyan hideg van. A nap ugyan egésznap hetek óta csodásan süt és este meg a hold veszi át a szerepét, de nem tud majdnem semmit sem segíteni; alig változik a levegő.

Nyilván, a fák szinte egycsapásra csupaszok lettek, máról holnapra. A Tevere partjait szégyelző platánok az egyik reggelre szőnyegre terítettek az útra lehullott leveleikből. Csak az örökzöld fák maradtak sertellenek, s mivel Róma parkjai legnagyobb részén örökzöld fákkal vannak beültetve, a kép alig változott: szinte minden a régi. Majdnem most is tavaszi a hangulat s a hideg csupán kellemetlen átmenetnek tekinthető.

Igaz, hogy meglátják a város képén. Mindenki erősen begombolkozik s igyekszik védekezni a hideg ellen. A villamosok és az autóbuszok észrevehetően gyorsabban futnak, mert mindenki gyorsítja a felszállást. S ha lehet, nem mozdul ki. Bár otthon, a római otthonokban, nem igen futnak. A tél rendszeren csak rövid és enyhe szokott lenni, legtöbbször alig kerül fűtésre a sor. Még beépített kályhák is alig vannak, főleg a régebbi épületekben.

Most nehezíti még a helyzetet az, hogy, bizony, sorba kell állni legtöbbször a szénért. A háborús Itália nagyon takarékosan bánik a tűzzel. Hiszen szénét nagyrészt, importálnia kell. Fája sem terem olyan mennyiségben, mint kellene. Hiszen a Duce által elindított és emberfeletti szívóssággal folytatott erdőirtás még teljes eredményt nem tudhat mutatni. Így a hiányt celtudatos gazdálkodás, kemény akarat és kitartás tudja csak pótolni.

Mint például: az egyetemi városban egyáltalán nem futnak. A hallgatóság, a fázósabbja kabátban ül, de legtöbb diák és diáklány kiskabátban hallgatja az előadásokat és a professzorok meg kiskabátban tartják előadásait.

Csodálatos alkalmazkodó képességük van az olaszoknak. Azt hinnék, a nehézségek előtt most megiorpannak és elvesztik fejüket. Nem. Azonnal lemérik a helyzetet és számításba veszik a lehetőségeket. És minden fennakadás nélkül minden halad a maga útján. A nehézségek azért vannak, hogy győzzenek felettük és győzzenek is.

Néhány téren már egy hete árulják a karácsonyi dolgokat. De feltűnő, hogy sehol sincsen kenyér. Még véletlenül sincsen. Ennek pedig az az oka, hogy az olasz családok nem állítanak karácsonyfát. Hanem minden család a kis betlehem állítást állítja fel. Hosszú sátorokban árulják a különböző nagyságú, alakú, kis betlehemeket. És hozzá az alakokat, a kellékeket. —

domné alelnököket, a Jótékony Nőegylet vezetését, akik minden megtesznek, hogy a Jótékony Nőegylet árvaháza a szeretetnek és melegségnek otthona legyen.

Mindenki maga állítja össze a kis betlehemet: s ott a sátorban veheti meg Mária, József, a kis Jézus alakjait tetszése szerint, ahogyan ízlése diktálja és főleg: ahogyan pénztárcája engedi. Mert számtalan alakot lehet a betlehemes istállóba tenni, egész seereg állat, pásztorgyűjtemény van. Kik kedvére válogathat.

És ugyanígy vannak a játékereskedők is. Nagyszerű, szétnyitós mesékonyvektől a komoly harcjátékokig mindent lehet venni. De főleg harcjátékok vannak: tankok, ágyúk, golyószórók, páncélcsovik, repülőgépek, bombavető, autók, nem is beszélve a megszámlálhatatlan sok fegyvernemhez tartozó kaonáról! Nagy a választék, de a kelendőség is. Háborús világot élünk és ma a karácsonyi ajándék egy-egy kis tank, vagy egy léghelharító ágyú, amelyik gombnyomásra valóban tüzel, ha nem is igazi tüzzel.

S a felnőttek válogatnak bőven. Este hatig elegáns kirakatok hívogatják a vásárolni akarókat. Van minden. Az önellátásra berendezett Itália eleganciáján és külsején nem látszik meg, hogy a külföldi cikkek elmaradtak. A választék is megfelelő. Nagy divat a hölgyeknél a bunda. Pazar színváltozatokat látni a déli körzón. Nem is hinné az ember, hogy mind-mind Itáliában készült: idegen és furcsa színe ellenére.

A színházak, a mozik, már karácsonyi előadásokat hirdetnek. A hirdető oldalak és az oszlopok színes hívogatókkal harangozzák be a legközelebbi műsort. S az újságok is erősen felhívják a figyelmet, még így is, korlátozott terjedelemben.

A templomok bejáratánál plakátok adják tudtára a híveknek, hogy mikor és hol vannak advent-esti prédikációk. Persze, majdnem minden templomban van. És majdnem minden templom esténként zsúfolásig megtelik. Nagy figyelemmel hallgatják a prédikációkat. Most lassan elmarad az állandó járás-kelés, ami az áhitatos sokszor zavarta. Az arcokon van valami keménység, határozottság és összeszedettség. Majdnem mindenkinek van valakije távol, sokszor ismeretlen frontokon: jobban tudnak az emberek most imádkozni és érzik, hogy minden tőlük független: Isten kezében vannak s nekik most sokkal, de sokkal keményebben kell teljesíteniük feladatukat, mint eddig.

S hat után már rohamosan tűnnek el az uccákról a járőkelők. Mindenki hazamegy, vagy moziba, színházban keres a napi munka után felüdülést. De mégis fő a család. Az együtt lévő család ereje, melegsége kell most az embereknek. Mezősított aggodalmak, bánatok a közösségben elvesztették súlyukat s az aggodalmaskodók elcsitulnak. S az olasz élet, Mussolini új Itáliájának ereje mégis csak a családban van: jelene és jövője is.

Töke László.

Gyomorsavtúltengés, gyomorfekély ellen csak „HAJDUINT” használjon, hatása biztos, íze kellemes. Ajánlják orvosok, betegek. Készíti: Sztankay gyógyszerár, Debrecen, Szent Anna ucca 61.

Amíg távol volt, ellopták 169 darab seprűjét

Mu st István debreceni seprűüzem-tulajdonos, Irinyi ucca 3. szám alatti lakos a múlt héten két napig távol volt Debrecentől. Ezalatt ismeretlen tettes behatolt az üzemébe és onnan 169 darab seprűt vitt el. A tettes vakmerőségére jellemző, hogy vagy kocsin szállította el a lopott holmit, vagy többizben is visszament; esetleg többen is lehettek, mert csak így lehetett elszállítani a nagyból mennyiségű seprűt. A károsult panaszára a rendőrség megindította a nyomozást a tolvaj kézrekerítésére.

MEGKÖTÖTTE MÁR ÉLETBIZTOSÍTÁSÁT?

A háborús Németország zsirellátása

Amidőn Németország 1940. év tavaszán az északi és nyugati offenzívák idején a dán és holland állatkivitelét átvette, német részről a dolgok továbbfejlesztéséhez nem sok reményt fűztek. A tengerentúli takarmánybeszerzés folytán ez államok vaj- és szalonnaszállítására bizonyos mértékben csökkent és ez az állatállomány egyrészenek levágásához vezetett, hogy ilymódon a takarmánygazdálkodás egyensúlybentartását biztosítsák. Átmenetileg ez a kivitelben érezhetővé vált. Ezt a kedvezőtlen jelenséget azonban bőven kárpótolta Németország gazdag belföldi vajelőállítás. Az az intézkedés ugyanis, hogy teljes tejet csak a termelői rendelkezésére szabad bocsátani, olyan nagyfokú vajelőállításához vezetett, mely a tervezett vajtermelést messze túlhaladta. Ez év tavaszán a német élelmiszerjegyekre jóval több vaj, mint margarin kerül kiosztásra. Ennek oka, hogy az állati vaj tartóssága kisebb, mint a növényi margariné és így ez utóbbi fogyasztását csak a második háborús téli időszakra halasztották. Meg kell azonban jegyezni, hogy a német zsirellátási terv a hollandi és dán vajbehozatalát nem vette tekintetbe, így tehát az onnan érkező zsiromennyiségek a meglévő állományt szintén gazdagítják. Más észak-európai államok azonban, melyek ez-élt Németország zsirellátásában szerepet játszottak, mint Svédország, Finnország, valamint a balti államok, vajszükségeiket saját ellátásukra használják. Ha Dánia és Hollandia szállítási pótlólagosnak is tekintendők, mely hasonló mértékben a jövőben nem jön tekintetbe, mégis rövidesen új helyzet alakul ki. Ugyanis az észak-európai államok állattenyésztése eddig idegen földrészek takarmányszállításaira szorított. A közép-európai újjárendezés folytán e szállításokat ezentúl a keleteurópai államok eszközlik. A búzatermeléssel ellentétben, mely az idén a mostoha időjárás folytán minden államban gyengének mutatkozott, a kukoricatermés általában kiváló volt. Lehetővé válik tehát ez államok állatállományának tengerivel, vagy árpával való ellátása és így a takarmány emelése vagy legalább is a jelenlegi színvonalon tartása. Mindezen tények és kilátások az 1940—41. évi télen és a következőkben is Németország zsirellátását teljes mértékben biztosítják.

Deb-
An-
A4 C4 B4 A3
A4 C4 B4 A3
A4 C4 B4 A3

Kors-
az E-
tanul-
hadás ellen védhetetlen
Államok partvédelme
az Unio partvédelme
szakmunka

Was-
a felel-
ni tart-
delmés-
fejleszt-
leg a
molyar-
landó
litólag
né. Le-
készül-
több a
rika p-
Johnse-
sült A-
seinek
tanulm-
Ameri-
szerű-
dása e-
ameri-
fejleszt-
leg a
fősúlyt
dottuk
jéről s-
zálás-
unó
ironiku-
kor az
tárában
egyetlen
jelentés-
mely a legújékezo-
akértők szerint Ame-
rendszerét jellemzi
tábornok, az Egye-
rtvédelmi berendezé-
ska, legutóbb érdek-
állapította meg, hogy
komoly ellenség kor-
el végrehajtott táma-
lévén nyitottak.

a par-
Am-
előző-
ni. Ép-
óceáni
vidéke-
dei, n-
idejéb-
hang-
zad v-
szám-
1915-i
szerű-
álloita-
évébe-
ra, h-
védel-
maszp-
lanti
good-
azóta-
tak. I-
a me-
sen c-
zések
célem-
don l-
zadbe-
nében-
deki
sejkek
dők
szerű-
puszt-
Ha-
Emlé-
mény-
1812-
ban
nyug-
öblét
tak
Mar-
vid k-
rikai
vont-
a Ca-
ma-
tárt.
me-
ez a
véde-
nyer-
an-
felöl-
be v-
1812

Europa tele eso part-
ni berendezései, er-
erikai szabadságharc-
znak. Hibe'ellennek
ény, hogy a 18. szá-
a 19. század elejéről
delmi erők egészen
változás, minden kur-
és megerősíté; nélkül
világháború második
gy minos esz nap-
dtávolsága nevéseje-
alalatkutató berem-
hiányoznak; a légvé-
az útegeket olyan szá-
ásba, mint a 19. szá-
azok legitímásdás elle-
védtelemek, a partvi-
csak kislelétszámú ör-
znak s maguk az erő-
ber-
riológia
gyógyász-
szerele-
való gr-
vatta a
a legpar-
okorok-
tudta, h-
hogy mi-
zstogott
amelyne-
teiben
mvi léve-
dig azok
legesítés-
zettek
hogy a
nyek m-
ket és m-

liával, az angol flotta
aiózhathott Chesapeake
ol hadihajók felhöl-
c folyón. kikötöttek
mány partvidékén. rö-
tán megtörtelt; az ame-
li erők ellonállását be-
ingtonba, felszujtották
az elnök palotáját; a
az alankics-

szakmunka,
s német
öt van külön szerv-
ata az amerikai part-
rűvé tételének tanul-
veland akkori elnök
minisz-

El-
amel-
véde-
má-
Andi-
ter
állan-
Buri-
lepet-

Amerika csak saját partjainak védelmére gondol

Korszerű támadás ellen védhetetlen másfél százados erődök az Egyesült Államok partvédelmében — Egyetlen szaktanulmány az Unio partvédelméről: egy német katonai szakmunka

Washington, december. (KH) Azok a felelős körök, amelyek gondoskodni tartoznak Amerika partjainak védelméről, úgy látszik, nem vették komolyan a világsajtó egyrészének állandó vészhangjait, hogy Amerikát állítólag ellenséges támadás fenyegetné. Legalább is erre vall az a feltűnő készületlenység, mely a legújabbkor-tabb amerikai szakértők szerint Amerika partvédelmi rendszerét jellemzi. Johnson Hagood tábornok, az Egyesült Államok partvédelmi berendezéseinek parancsnoka, legutóbb érdekes tanulmányban állapította meg, hogy Amerika partjai komoly ellenség korszerű eszközökkel végrehajtott támadása ellen úgyszólván védetlenek.

Teljesen elavultak a partvédelmi berendezések

Amerikának történelme során, legelőször Anglia ellen kellett védekezni. Eppen ezért Amerika Atlanti óceáni, vagyis Európa felé eső partvidékének védelmi berendezései, erődjei, még az amerikai szabadságharc idejéből származnak. Hihetetlennek hangzik, pedig tény, hogy a 18. század végéről és a 19. század elejéről származó partvédelmi erődök egészen 1915-ig minden változás, minden korszerű átépítés és megerősítés nélkül állottak. Csak a világháború második évében gondoltak az amerikaiak arra, hogy új erődöket, korszerű partvédelmi tüzértornyokat, tengeri és légi támaszpontokat rendezzenek be az Atlanti óceán partvidékén. Johnson Hagood tábornok megállapította, hogy azóta ezek a berendezések is elavultak. Kifejti, hogy nincs elég ágyú, s a meglévők hordtávolsága nevésségesen csekély. A találatkutató berendezések teljesen hiányoznak; a légvédelem hiányos; az ütegeket olyan módon hozzák állásba, mint a 19. században és így azok légitámadás ellenében teljesen védetlenek, a partvidéki erődökben csak kislétszámú őrségek állomásoznak s maguk az erődök aligha állhatnának ellen a korszerű hajóágyúk és repülőbombák pusztító hatásának.

Hagood tábornok teljes őszinteséggel mutat rá a védelem hiányaira. Emlékezteti az amerikai közvéleményt arra a történelmi tényre, hogy 1812-ben, amikor Amerika háborúban állott Angliával, az angol flotta nyugodtan behajózhatott Chesapeake öblébe, az angol hadihajók felhatalak a Potomac folyón, kikötöttek Maryland tartomány partvidékén, rövid küzdelem után megtörték az amerikai szárazföldi erők ellenállását, bevonultak Washingtonba, felgyújtották a Capitoliumot, az elnök palotáját a magukhoz ragadták az államkincstárt. Johnson Hagood tábornok odáig megy, hogy nem habozik kijelenteni: ez a raitütés ma az amerikai partvédelem jelenlegi állása mellett könnyen megisméltődhetne. Szerinte az angol flotta az amerikai partvédelem felől ma éppoly sikeresen hatolhatna be valamely alkalmas öbölbe, mint 1812-ben.

Egyetlen szakmunka, az is német

Elvileg 1886 ót van külön szerv, amelynek feladata az amerikai partvédelem korszerűvé tételének tanulmányozása. Cleveland akkori elnök Andicott haditengerészetiügyi miniszter vezetése alatt 1886-ban ugyanis állandó bizottságot állított fel az

amerikai partvédelmi erőrendszer fejlesztésére. A bizottság azonban főleg a hadiflotta építésére fektette a főszűlyt s csak 1916-ban — mint mondtuk — került sor a 19. század elejéről származó parti erődök modernizálására. Johnson Hagood tábornok ironikusan állapítja meg, hogy amikor az amerikai hadiakadémia könyvtárában forrásmunkák után kutattott, egyetlen amerikai szakmunkát, vagy jelentést sem talált az amerikai erőd-

rendszerrel, viszont felfedezett egy német katonai szaktanulmányt, amely tökéletes pontossággal és alaposággal ismertette a meglévő, az építés alatt álló és a tökéletes védelem szempontjából szükséges partvédelmi berendezéseket.

Csak a legújabb fejtverkezési terv keretein belül lát hozzá Amerika partjainak olyan megerősítéséhez, hogy a riadóállapot elrendelésétől számított 24 órán belül „le lehessen zárni a megerősített partvidéket”. A cél kizárólag defenzív jellegű. Hagood tábornok világosan fogalmazza meg Amerika célját, amikor megállapítja: „Még kell erősítenünk partjainkat támadás ellen; olyan flottával kell rendelkezniünk, hogy megvédhesse partjainkat, de annvíra erős ne legyen, hogy offenzív szerep részébe juthasson. Csak saját partjaink védelmére gondolhatunk”.

Vadászat a bacillusra

Kétszázötven esztendeje mult annak, hogy a hollandi Delft városkában egy férfi igen furcsa készüléken keresztül figyelt valamit, amelyről csak kevesen képzelték volna, hogy saját kézzel csiszolt lencséből készült. Ez a férfi igen nagy figyelemmel nézett valamit, olyan dolgokat, amelyek látszólag nagyon érdekelhetők. Leenuwenhocknek hívták, amit pedig a saját kézzel szerkesztett görcsőven keresztül figyelt, nem volt más mint saját szájának nyála. Nagy bámulatra ebben a nyálban egy csomó mozgó kis állatot látott.

Azóta kétszázötven esztendő mult el. A technika közben a görcsövet a legújabb idők fantasztikusan erősen nagyító mikroszkoppá alakította át, melynek segítségével láthatatlan dolgok is láthatóvá válnak. Az orvosi tudomány, a bakteriológia magáévá tette az újszerű görcsövet, mert tudta, hogy annak segítségével még

mélyebbre hatolhat a kórokozók parányi és szabad szemmel láthatatlan világába, amelyben mégis milliárd számra nyüzsgőnek az egyedek, az élőlények.

A bakteriológia, az orvosi tudomány eme ágazata az új műszerek segítségével olyan végtelen parányi élőlényeket figyel meg, amelyeknek létezéséről még néhány évtizeddel ezelőtt a világ semmit sem tudott. Emil von Behring, német orvosnár a bakteriológia segítségével megalapozta a gyógyászatnak egy újfajta ágazatát, a szerológiát, vagyis a védőoltásokkal való gyógyítást, mert először kikütdtta a görcső segítségével ezeknek a legparányibb élőlényeknek és kórokozónak életmódját és miután megtudta, hogy számukra mi ártalmas és hogy mi idézi elő fejlődésüket, hozzáfogott a nagy támadó küzdelemhez, amelynek célja az emberi és állati testben betegségeket előidéző parányi lényeknek kiirtása volt, vagy pedig azok káros tevékenységének semlegesítése. Ezek a megfigyelések vezették aztán ahhoz a felismeréshez, hogy a vírusok, ezek a parányi élőlények miként sorvasztják az emberi testet, miként okozzák a betegségeket és miként pusztítják sokszor mil-

lió számra az embereket. Miután megismerte a vírusok életmódját, meg is találta az ellenük való védőszert. Emil von Behringet a világ úgy ismeri, hogy ő volt a diftéria és tetanusz (merevgörccs) védőoltás feltalálója. Ez igaz is és Behring felfedezésével sok millió gyermeknek és katonának mentette meg az életét.

De a tudós előtt Behring neve sokkal többet jelent, mert Behring nemcsak ennek a két kórnak ellenszerét találta fel, hanem ő alapozta meg a védőoltásgyógyászatot, az úgynevezett szérumterápiát, amely a mai modern gyógyászat egyik legfőbb alapja. Behring 1916-ban halt meg, s ez év december 4-én ünnepelte meg az egész tudományos világ a védőoltás gyógyászat 50 éves jubileumát a marburgi egyetemen.

Az emberi testnek az a tulajdonsága, hogy a vérszérumba behatolt kórokozók ellen különös mérgeket, úgynevezett ellenmérgeket választ ki magából, a behatolt kórokozók vagyis bacillusok leküzdésére. Ezen a felismerésen alapul a szérumterápia, vagyis a védőoltásgyógyászat. Az emberi test által kitermelt ellenmérgek nem mindig bizonyulnak elég erőseknek ahhoz, hogy a bacillusokat leküzdjék.

A szérumterápia ilyenkor aktív módon beavatkozik, amennyiben mesterségesen ún. emeli és felfokozza a meglévő emberi test ellenállóerejét a védőanyagok beoltása által.

Ezek a védőanyagok nemcsak leöyözik a kórokozókat, hanem az emberi testet már eleve előkészítik a kórokozók elleni küzdelemre. Tehát nem csak a megbetegedett emberi testet védik meg a már benne lévő kórokozók ellen, hanem az egészséges test ellenállását is követik. Miként készítik, miként nyerik a szérumokat, vagyis a védőoltóanyagokat? Először is a már betegséget előidéző kórokozóból, vagyis a bacillusokból néhányat kifoognak és ezeket mesterséges úton tenyésztik.

Egyetlen egy bacillus rövid időn belül milliárd új bacillust ad

MODERN LÁTCSÖVEK SZEMÜVEGEK CSERIEP
KLINIKAI LÁTSZERESZNÉL
PIAC - U. 21.

Egy igen elmés szerkezetű készülék segítségével, amely a görcsővel van összekötve, az orvos vagy bakteriológus egyetlen egy bacillust fog ki, ezt egy külön erre a célra előkészített folyadékba helyezi és egy kettőtégelybe helyezi el az üvegcset. A test melegének megfelelő hőfok mellett szaporodnak aztán a bacillusok és így keletkeznek a bacillustelep, vagy kulturák. Egy bacillus a görcső alatt olyan, mint egy henger alakú kis pálcika. Hogy milyen végtelen apró élőlényekről van itt szó, megérthetjük, ha elgondoljuk, hogy

némely bacillus egy milliméternek sokszor csak egy vagy több ezreléke.

A vadászgépet, amellyel az egyes bacillusra vadásznak, mikromanipulátornak hívják; hajszálfinom üvegcső az úgynevezett bacilluscsapda, evvel fogják ki az egyedeket. A bacilluskultúrából mind újabb és újabb egyedeket plántálnak át újabb és újabb szerves anyagokra, míg végre megkapják azt a mesterségesen tenyésztett bacillust, mely maga már nem okoz betegségeket, de amely az emberi testbe beoltva emeli ennek ellenálló erejét a „vad” kórokozó ellen és semlegesíti ennek kártokozó tevékenységét.

K. K.

Meteor mozi műsora

Karácsony első napján: **FÉRJ KOZBE-SZOL** (Claudette Colbert)

Karácsony másodnapján: **AZ ÜLDÖZÖTT** (Ann Sheridan)

Cserkész őrsi zászlóavatás a Homokkertben

A homokkerti ref. egyházzsír 680. sz. Komáromi Csipkés György cserkészcsapata, melynek veze ését ifj. Törös Károly ref. tanító kiváló buzgalommal látta el. őrsi zászlóavatás ünnemélyt rendezett. A cserkészszinduló elhangozása után a Turul, Rigó őrsi zászlót Kovács József lelkipásztor szón beszéd kíséretében avatta fel. Következett a kiscserkészek nótázása és a Göre Gábor és Durbins sógor vigiáték. Takács Sándor kellemes hangon hortobágyi nótákat énekelt. A szekrény titka vigiátékban ügyesen szerenelték: Tóth Irén, Szalóki Zoltán, Tarsai György, Kovács Albert, Papp István, Gaál Sándor. Tábornoki jelenetet kiscserkészek adtak elő. — Kedves jelenet volt a Boros Mariska és Takács Sándor által bemutatott népdal és tánc, melyhez a zongorakíséretet Tóth Erzsike zongoraművész nő szolgáltatta. Végül ifj. Törös Károly parancsnok lelkes szavakban ismertette a homokkerti cserkészélet célkitűzését. Az ünnepély a Himnusz eléneklésével ért véget. Kíváncs volna, hogy minden homokkerti gyermek és ifjú belépjen ebbe az ifjúságot nevelő intézménybe.

Szilveszter murit rendezünk a Kassai Sörházban

Hunyadi u. 1. Mindenki ajándékot kap — Pezsgők, likőrök, fajborok olcsó napi áron

Buri Lajos és fia cigányzenekarával muzsikál — Jöjjen el, meglepetésben lesz része — Asztalrendelés telefonon is 33-18. sz. **Szekeres György** tulajdonos

Sör

A3 D3 B4 C4 A4 D4 B5 A5 B6 A6 C5 D5 C6 A6 B6 A5 B5 D4 A4 C4 B4 D3 A3

Mu st István debreceni se tulajdonos, Irinyi ucca 3. sz lakos a mult héten két na volt Debrecenről. Ezalatt i tettes behatolt az üzemébe 169 darab seprút vitt el. A te merőségére jellemző, hogy csin szállította el a lopott vagy többiben is visszamen

A háborús Németország zsirellátása

Amidőn Németország 1940. vasárnapján a német hadi erők a francia határon áttörték a francia védelmi vonalakat, és a francia hadsereg a német csapatok előretörtése miatt a nyugati fronton visszahúzódott. A német csapatok a francia területre behatoltak, és a francia hadsereg a német csapatok előretörtése miatt a nyugati fronton visszahúzódott. A német csapatok a francia területre behatoltak, és a francia hadsereg a német csapatok előretörtése miatt a nyugati fronton visszahúzódott.

Karácsonyi istentiszteleti rend

A református templomokban

december 25-én:

Nagytemplom 10 óra pr. dr. Soós Béla, ág. dr. Módos László, 5 óra dr. Ötvös János. Kistemplom pr. D. dr. Révész Imre, ág. dr. Farkas Pál, 5 óra Hanczár Gábor. Kistemplom 11 óra pr. Uray Sándor, ág. Kósa Ferenc. Kossuth u. templom 10 óra pr. Baia Mihály, ág. Ács Mihály, 5 óra Orsy János. Károli G. téri templomban 9 óra pr. Kolozsvári Kiss László, ág. Paleskey Károly, 4 óra Hanczár Gábor. Ispótyá-templom 10 óra pr. Molnár Ferenc, 5 óra Nagy István. Árpádtéri templom 10 óra pr. dr. Hegyaljai Kiss Géza, ág. dr. Erdei Mihály, 3 óra Orsy János. Homokkerti templom 10 óra pr. Kovács József, ág. Szilágyi László, 5 óra Lénárth Elek. Nyilastelepi templom 10 óra pr. Mezey Béla, ág. dr. Juhász László, 3 óra dr. Ötvös János. Csapókerthi templom 10 óra pr. Danosházy Sándor, ág. Zsoldos István, 3 óra Nagy István. Kerekostelepi templom 10 óra préd. és úrv. oszt. Kulcsár Ferenc, 3 óra Lénárth Elek. Nyulási áll. isk. 10 óra préd. és úrv. oszt. Szabó Gábor. Tégláskerti áll. isk. 10 óra préd. és úrv. oszt. Birinyi János. Reménység Háza 3 óra Benkő Károly. Walfika telepi olvasókör 3 óra préd. és úrv. oszt. Szilágyi László. Egyek fél 11 óra Sipos Imre. Horthy közpórház 11 óra pr. és úrv. oszt. Koncz Zoltán. Egyetemi klinikák dr. Bodonhelyi József és Koncz Zoltán. Dóczy J. u. 2. 10 óra prd. dr. Bodonhelyi József, ág. dr. Erdős Károly. Augusztai szanatórium negyed 10 óra pr. és úrv. oszt. Koncz Zoltán.

Tanyai istentiszteletek: Belsőhat fél 12 óra Sipos Imre. Telekháza 3 óra Sipos Imre. Ondód I. Kádárdűlő 10 óra és Ondód II. Vedres dűlő 2 óra Rápolty Árpád. Pac 10 óra. Mézeshegy 10 óra Papp Géza. Macs 10 óra. Kismacs 2 óra. Tömörny Lajos. Dombostanya 2 óra Erdei Károly. Fancsika 9 óra. Bánk 11 óra. Bíró Béla. Czuczsa 2 óra. Hortobágy 3 óra. Pallag 9 óra. Vitéz Szabó Endre. Hegyes 10 óra és Ellep 2 óra Nagy Károly.

December 26-án:

Nagytemplom 10 óra dr. Farkas Pál, 5 óra dr. Ötvös János. Kistemplom 9 óra Hanczár Gábor. Kossuth u. templom 10 óra Tamás Ferenc, 5 óra Orsy János. Károli G. téri templom 9 óra Paleskey Károly, 4 óra Hanczár Gábor. Ispótyá-templom 10 óra dr. Ötvös János, 5 óra Nagy István. Árpádtéri templom 10 óra dr. Erdei Mihály, 3 óra Orsy János. Homokkerti templom 10 óra Szilágyi László, 5 óra Lénárth Elek. Nyilastelepi templom 10 óra Orosz János, 3 óra dr. Ötvös János. Csapókerthi templom 10 óra Zsoldos István, 3 óra Nagy István. Kerekostelepi templom 10 óra Kulcsár Ferenc 3 óra Lénárth Elek. Tégláskerti áll. isk. 10 óra Benkő Károly. Egyetemi klinikák dr. Bodonhelyi József és Koncz Zoltán. Horthy kórház Koncz Zoltán és Sipos Imre.

Tanyai istentiszteletek: Nagyhegyes 9 óra Rápolty Árpád. Kunnálhalom 11 óra Rápolty Árpád. Szepes 9 óra. Hosszúpályi 2 óra Papp Géza. Ebes 10 óra Tömörny Lajos. Nagycsere 9 óra Diószegi út 11 óra Bíró Béla. Pallag 9 óra. Szikgát 2 óra vitéz Szabó Endre. Hármashégy és Lukaháza 2 óra László L. Elek. Kőselyszeg 10 óra Nagy Károly.

Az evangélikus templomban:

Ünnep első napján,

szerdán d. e. két istentisztelet lesz. Az első 9, a második 10 órakor kezdődik. 11 órakor úrvacsoraszó. A lelkesítő szolgálatot Pass László végzi. 10 órakor szórványistentisztelet Hajdúbozsórményben úrvacsoraszóval Jónás László segédlelkész szolgálatával. Este 5 órakor idehaza istentisztelet. Prédikál Jónás László segédlelkész. Ünnep másnapján, csütörtökön 10 órakor és este 5 órakor istentisztelet, 11 órakor úrvacsoraszó. Prédikál és úrvacsorát oszt Pass László. Szórványistentisztelet úrvacsoraszóval 10 órakor Berettyóújfaluban, 4 órakor Püspökudvarban, 7 órakor Hajdúbozsón. Prédikál és úrvacsorát oszt Jónás László.

Róm. kat. templomokban:

Szerdán, karácsony első napján: reggel 6 órakor pástormise, mondja: Kiss János. 7, 8, 9 órakor csendes szentmise. Fél 10 órakor nagymisét mond és prédikál: dr. Lindenberger János. 11, háromnegyed 12 és fél 1 órakor csendes szentmise. — Csapókerthben misét mond Kummergruber Emil. Homokkertben dr. Rassovszky Kálmán. Nyilastelepen Kiss László, Szoboszlói úti iskolában Kiss János, Pallagon dr. Batty Miklós, Hajdúszámonban Novák Gyula, Józsan dr. Szabó János. Klinikán Béressz Endre, Augusztai szanatóriumban: dr. Pálmay József mond misét, illetve szentbeszédet.

Csütörtökön, karácsony másodnapján reggel 6 órakor, 7 órakor, 8 órakor és 9 órakor csendes szentmise. Fél 10 órakor az ünnepi misét mondja Láng Pál pápai kamarás, prédikál Mellau Márton prelátus.

További szentmisék: 11, háromnegyed 12 és fél 1 órakor.

A gör. kath. templomban:

Szerdán, karácsony első napján: 8 órakor diákmissze, 9 órakor katonamissze, 10 órakor nagy szentmise és szentbeszéd, tartja Papp Gyula szentszéki tanácsos, háromnegyed 12 órakor csendes szentmise, délután fél 4 órakor rózsafüzér ajánlatossá, 4 órakor vespernye és szentmisemondás. Csütörtökön, karácsony másodnapján és pénteken vasárnap miserend.

Az unitárius templomban:

A Hatvan ucca 24. szám alatt levő unitárius templomban december 26-án, csütörtökön, ünnep második napján délután 10 órai kezdettel ünnepi istentiszteletet tartanak úrvacsoraszóval. Ez alkalommal imádkozik, prédikál és úrvacsorát oszt dr. Csiki Gábor budapesti unitárius lelkész, kormányfőtanácsos. A templom fűtve van.

Hogyan védekezünk a tél veszedelmei ellen?

A tél a köznap gondokon felül igen súlyos egészségi megpróbáltatásokkal is jelent, mert hisz arra kényszeríti a városlakó embert, hogy természetellenes és egészségtelen körülmények között éljen. A tél egészségügyi veszedelmeiről az Egészség című folyóiratban dr. Aujezky László tollából igen érdekes cikk jelent meg, amely tisztázza képet arról, milyen veszedelmekre kell felkészülnünk s hogyan kerülhetjük el azokat.

A napfény hiánya

A tél egészségügyi ártalmainak okozója az, hogy a téli évszakban egyre rövidebb a napsütés ideje. Márpedig az utóbbi évek élettani kutatásaiból kiderül, hogy a napfény energiája olyan vegyi változásokat hoz létre egyrészt a táplálékban, másrészt pedig magában az emberi szervezetben, hogy ez úgyiszlólván mesterséges úton majdnem pótolhatatlan. A közvetlen napsütésnek az emberi test vitaminellátásán kívül még igen nagy szerepe van a fertőző betegségekkel szemben való védekezésnél is, mert a napsugár óriási fertőtlenítő és csiraölő hatást fejt ki.

A napfény hiányzik, így hát mesterséges úton kell pótolni. Legkönnyebben a világító hatása hiánván seíthetünk mesterséges világító eszközökkel. Nehezebben pótolhatók azonban a napfénynek a kedélyre gyakor-

olt hatásai. A sötét téli napoknak kedélyállapotunkra mehezadó súlyát enyhíthetjük, ha lakásunkat világosra festjük. A legsúlyosabb egészségügyi ártalom azonban a táplálkozásunkban bekövetkező változás. A tél olyan táplálkozási rendre kényszerít bennünket, amelyben egyre és egyre kevesebb a vitamin.

Különösen azok a vitaminok hiányoznak ilyenkor, amelyekben a napsütéses időben termő friss zöldség és gyümölcsfélék gazdagok. Így például a C-vitaminhiány a tél közepétől már kóros elváltozásokat is okozhat. Ezt a télen kialakuló vitaminhiányt mesterséges úton csak gyógyszerkészítményekkel és vitamintartalmú konzervekkel pótolhatjuk. A másik egészségünk fenntartásához szükséges vitaminfaj a D-vitamin, amely az emberi szervezetben alakul ki, de csak akkor, ha bőrünket ibolyántúli sugárzás éri. Ezt az ibolyántúli sugárzást azonban a téli borulás megakadályozza. Az így előálló D-vitamin hiányon kvarclámpával való besugárzással segíthetünk.

Miért fázunk meg?

A nap melegítő hatásának gyöngülése is egyike a tél egészségügyi veszedelmeinek, mert a fűtés csak igen gyatrán segít ezen a bajon és legfőbb okozója az úgynevezett meghűléses betegségeknek. Ugyanis télen nem

azért hűlünk meg oly gyakran, mert hideg van, hanem azért, mert a zárt helyen való tartózkodás szervezeteink ellenállóképességét leszállítja, másrészt pedig a fertőzések keletkezésére igen jó táptalajt nyújt. A szabad levegőn való állandó tartózkodás megedzi a testet és fokozza ellenállóképességét. Ettől az automatikus ellenállástól foszt meg bennünket a téli szobai életmód. A fűtött szobalevegőben a fertőző anyagok igen könnyen jutnak egyik emberről a másikra, tehát a csökkent ellenállási egyedek fokozott fertőzési veszedelmekbe kerülnek.

A fűtés problémája

A legveszélyesebb egészségügyi lelepce azonban maiban a fűlésben rejtezik. Alig van helytelenebb szokás, mint az időponthoz kötött fűtés. Magyarország szeszélyes éghajlata nem tűri, hogy a naptárhoz ragaszkodva október 15-én vagy 31-én fűtünk be először és márius végével abbahagyjuk a fűtést. Püteni akkor kell, amikor a hőmérséklet erre rákényszerít bennünket és lényegtelen, hogy az augusztusban vagy májusban fordul-e elő. A fűtés másik nagy ártalma pedig akkor következik be, ha a lakásunkban túlságos magasra fokozzuk a meleget. A túlfűtött levegő merénylet az egészség s a munkaerő ellen.

Az egészséges meleg lakószobában 18—20 Celsius fok, a munkahelyiségben ennél 1—2 fokkal kevesebb. De a szakemberek hiába emelik fel szavukat. Altalános szokás, hogy a lakásokban 22—24 fokra fűtenek, míg nyilvános helyiségekben még ennél is többre, pedig a túlfűtött helyiségek annyi egészségügyi veszedelme van, hogy felsorolni sem lehet. Ez ma már a központifűtéses házakban éppen a hatóság józan intézkedése következtében elkerülhető, mert hivatalos rendelet állapítja meg, hogy a lakásokat 18 foknál melegebbre fűteni nem szabad. A fűtés okos irányításán kívül a másik védekezési mód a szervezet ellenállóképességének fokozása. Annit edzünk a szabadban, amennyire csak módunk nyílik. Igen könnyen megvalósítható ezenkívül a másik védekezési mód, a hideg vízzel való lemosás is. Aki ezt a két lehetőséget elszabozta, az maga keresi a betegséget. Ezeket a szabályokat betartani nemcsak saját jól felfogott érdekünk, hanem embertársaink iránt való legelőkelőbb kötelességünk is.

Osz a telepen

Hideg szél fú a tarlóról,
holt falombot szaggató,
Lassan az ősz téibe fordul,
hulldogálni kezd a hó.

Jejenyefán varjú károg,
fúja gúnyos éneket:
„Szegény, balga ember, látod,
kár volt a sok veríték.

Hogy' gürcültél egész nyáron:
leóven téle fa, kenyér.
Szél motoz most a gúnyádon,
sír, ha fiad ennél kár.

Omladozó viskók sora
összebújva didereg,
előttük az út — pocsolya,
döcögnek a szekerek.

Öreg néni árokparton
hulló gallat kotorász.
Körmére fú — jön az alkony —,
Otthon kiveri a láb.

Hideg szél fú a tarlóról,
holt falombot szaggató,
Lassan az ősz téibe fordul
s hulldogálni kezd a hó.

TÓTH ENDRE.

— Az egyenlítő vidékén élő négeknek egy tizedfokkal sem melegebb a vérük az Északi sark környékén élő népeknek.

MAGYAR ÁLTALÁNOS HITELBANK

debreceni fiókja.

ALAPITTATO TT: 1867-BEN.

Telefonszám: 23-70.

Telefonszám: 23-71.

Alapítke és alapok ucca 70 millió pengő.

DEBRECENI HAJLITOTT
BUTORGYÁR ÉS
FAKERESKEDELMI RT.

Fogkefének

nincsen párja

Gyár: Debrecen, Nagyváradi
ucca 31. szám.
Telefon: 12-75.

Hogyha

Tip-Top

a márkája

Tűzifa-Osztály, Salétrom ucca 5.
Telefon: 21-56.

Bútor-Osztály: Ferec József
út 32. szám.
Telefon: 23-41.

Budapesti lerakát: V. Báthori u. 1.
Telefon: 111-700.

A Magyar Általános
Hitelbank érdekeltsége.

Gyártja:
az Egyesült Kelegyárak Rt.
Debrecen.

A Magyar Általános
Hitelbank érdekeltsége.

Karácsony ünnepe az szent örök nemzetség csóny ünnepe. Aldott haljuk ilyen re elünnepi rongó látó életető napról. És ez öltött szék kor egy-szobánkba. ha még rünk: egy-kunkon, ben, egy-kon, — csony ünnepe.

Nincs a csak egy rácsony nmei között Karácsony. Nincs a föld örök, amelyik nével. Már maga ok, hogy ilyenből is egybe-széri családca.

A család csonyja és mind csak elmúltával nek elhag-mezejükre bájos lomtáplálja. örökéletű.

Nekünk ígér és ad külsőségek külsőrel a lényeges.

Nem lel kitüzése a Karácsony maradték értékek bi-köznapjai.

Alljon e hozzánk hlyel azt a ne legyen rultabb pékozió fiúr: az atyai karószív felénk örökös tél-csony este helyét m tangolás h közepén read.

A tékoz egyes em mostan él borgó, gyúvilág. Nem mozzak: megértjük igazságát.

De még is fényt gondoljuk, közló fiús ménytelen tellemek vlyedéssel karácsony jessééből nekülj a szess oda alaktól ki fény, mely nan kisúgá lesz a hól s minél rácsonyi ó

1940: Karácsony

Karácsony ünnepe évezredek öröme-
ünnepe az emberiségnek. Mint valami
szent örökség, úgy száll fíról-fíra,
nemzetségről-nemzetségre a Kará-
csony ünnepi varázsa, amely öröme
elkesíti nagyokat és kicsinyeket.

Aldott angylaszárnyak csattogását
halljuk ilyenkor, melyeknek érintésé-
re eltűnnek életünk sötét fellegei, bo-
rongó látomásai. Úgy érezzük, mintha
éltető nap ragyogna reánk a téli táj-
ról. És ez a lelki napsütés, mint testet
öltött szép valóság beköltözik ilyen-
kor egy-egy csillogó fenyőággal a
szobánkba, — be a szívünkbe is. És
ha még rideg volna is az állapotmeze-
tünk: egy derűsebb mosoly a homlo-
kunkon, egy örömkönnny a szemünk-
ben, egy-egy jókívánság az ajakun-
kon, — megéreztetik velünk a Kará-
csony ünnep varázsát.

Nincs az esztendő napjai között
csak egy is, amelyik hasonlítana Kará-
csony napjához. Nincs e föld örö-
mei között csak egy is, amelyik fel-
érne Karácsony örömeivel. Már maga
az a kedves szép szokás, hogy ilyen-
kor még a messze távoiból is egybe-
gyűjti ez a nap a szétszórta családta-
gokat és a családi szentélyt ünnepi
fényben ragyogtatja: méltóvá teszi
Karácsonyot arra, hogy örömmünnepek
nevezzük. Az örömszerzésnek hagyó-
mányos módja az ajándékozás. Ennek
eredete az az elgondolás, hogy Isten
a legnagyobb ajándékot ezen a napon
adta a világnak, amikor szent Fiát, a
Jézust, az eltévedett ember megkeresé-
sére és megtartására hozták el-
küldötté.

A családok találkozása, a kará-
csonyfia és az apró kis ajándékok,
mind csak múlt örömeik. Az ünnep
elmúltával a családtagok visszamen-
nek elhagyott öröhelyeikre, munka-
mezejükre. A karácsonyfia elhullatja
bájos lombzatát; nincs gyökere, ami
táplálja... És az ajándéktárgyak sem
örökéletűek.

Nekünk pedig maradandó javokat
ígér és ad is Karácsony, ha az ünnepi
külsőségeknél meg nem állunk; ha a
külsőről a belsőre, — a lényegtelenről
a lényegesre fordítottuk figyelmünket.
Nem lehet tehát komolyabb cél-
kitűzése a Karácsonynak, mint hogy a
Karácsony múlt örömeit cseréljük fel
maradandókkal s a Karácsony igazi
értékét biztosítsuk az élet szürke hét-
köznapjai számára is.

Alljon előttünk tehát Istennek ama
hozzánk hajló nagy szeretete, amely-
lyel azt akarja, hogy a földi halandó
ne legyen e teremtett világ legnyomor-
ultabb páriája. Alljon előttünk a té-
kozló fiúról mondott krisztusi példá-
zat; az atyai hajlék ajajára tárva, az
atjai karok ölélsére készek, az atyai
szív felénk dobog... Oh ember, te
örökös tékozló fiú, térj meg Kará-
csony estén oda, hol szemrehányás
helyett megbocsátás, — éjszakai csat-
angolás helyett meleg otthon s annak
közepén csillogó karácsonyfia vár
reád.

A tékozló fiú pedig nem csak az
egyes ember, — hanem ez az egész
mostan élő emberi nemzetség. A há-
borgó, gyűlölködő, viaskodó, vérengző
világ. Nem kell, hogy jelzőket hal-
mozzak: nézzünk körül, meglátjuk,
megértjük a tékozló fiú történetének
igazságát.

De még erre a szomorú gondolatra
is lényt derít Karácsony napja. Ne
gondoljuk, hogy a nagy egyetemes té-
kozló fiúság jóvá nem tehető s re-
ménytelen. Ne gondoljuk, hogy tehe-
tetlenek vagyunk az általános elítél-
lyedéssel szemben. A feltétel ez: örülj
karácsonykor, örvendezz szíved tel-
jességéből a Jézus születésének. Me-
nekülj a szerető Atya karjaiba s ve-
zess oda másokat is. Az egyesekből
alakul ki a nagy egész. Az az ünnepi
fény, melyet szívedben hordozol s on-
nan kisugározatsz: jegecedési pontja
lesz a boldogabb idők kialakulásának
s minél több szívből lesz úrrá a ka-
racsonyi öröm és a krisztusi gondo-

lat, annál közelebb érkezik hozzánk
az Isten országa.

Ennek az országnak az első funda-
mentuma az a kis jászolbölcső, amit
az emberi szem és emberi ítélet talán
nagyon csekélynek tart, — de amely

az Isten világtervében az új élet ki-
induló pontja.

Testvérek, boruljunk le boldogan,
hittel, reménységgel és szeretettel a
betlehemi jászolbölcső előtt.
URAY SANDOR.

Tizenkét sor

En a gyengédséget úgy szomjazom, kívánom,
Mint a naptól tikkad Estike-virágom
Az Alkony hűvösét, a Hajnal harmatát,
Mint a meghajszolt az elrejtő, nyugosztaló Éjszakát.

Úgy élek, mint a szirtre tévedt völgyi fűszál,
— Örök viharban — szellő helyett szél száll
Köröttem, fölöttem. Verdes, tipor s mikor máj úgy érzem, azt hiszem
nincs tovább! — Lehajol hozzám az Istenem!

És az álom pillaszárnyával éhíti lelkeket
És szállok a csillagok fölé, ott nincs jaj, csak szeretet,
Szeretet: gyengédség és az áldott csendben álmodom,
Kereszt helyett — gyenge két karod nyugszik a vállamon.

BORSI DARAZS JÓZSEF.

Könyves Tóth Mihály és Barsi József arcképei a múlti varfogásukból

Értékes szabadságharcokori ereklyék a Déri Múzeumban

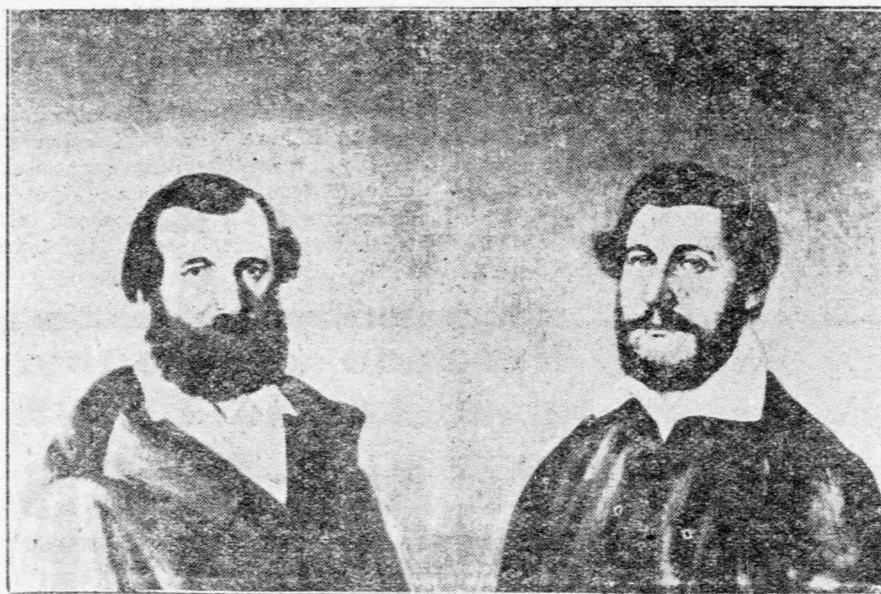
Aki a Déri-múzeum helyi jellegű
művelődéstörténeti osztályát szorgal-
masan s az új múzeumi Vezető olvas-
gatásával egybekapcsolva látogatja
az bizonyára ismeri azt a kisméretű,
30x20 cm. nagyságú olajfestményt
mely az I. em. XII. termében, a bib-
liákat tartalmazó tárló felett, a falon
látható. A festmény két férfiarcot ábrá-
zol. Az új Vezető a 188-ik oldalon
elmondja róla, hogy a képen a jobboldali
alak **Könyves Tóth Mihály** debreceni
református lelkész, a baloldali pedig
Barsi József bicskei plébános,
olmützi varfogásuk idején. A képet a
leltárkönyv szerint foglaltársuk, **Tóth**
Agoston honvédezedes festette.

E rövid ismertetés is elárulja, hogy
a két vallás lelképástorai a közös egy-
haza szomorú sorsában özölva min-
szenvető magyar testvérek, hazafiak
kerültek egymás mellé mind az ol-
mützi kazamatákban, mint pedig ezen
a festményen. Hogy ki volt **Könyves**
Tóth Mihály, azt a művelt olvasónak
alig szükséges részletesen magyarázni.
1836 óta Debrecen papja, aki a sza-
badágharc idején, mint tábori lelkész
is, gyűjtő hatású beszédekkel intéztet a
magyar ügy harcosaihoz. Emiatt 1849.
évből halálra ítélték, de büntetését
várfozságra változtatták. — 1856-ban
szabadult ki. Mivel lelkészi hivatását
ekkor nem folytathatta, sem pedig tan-
nár nem lehetett, városában leveltári,
számvevői, majd irodavezetői teendők-
kel bízták meg. A külpolitikai viszo-
nyok javulásával 1863-ban karcagi lel-
kesszé, majd hevesnagykunsági espe-
resszé választották s 1871-ben vissza-
hozták Debrecenbe, hol 1895-ben halt

meg. Egyháza irodalmát néhány tuda-
mányos munkával is gyarapította.
Annál kevésbé ismert az országos
hírű debreceni lelkész egyik fogoly-
társa, **Barsi József** bicskei plébános,
aki sürü szakállas arccal szinte ti-
tokzatosan tekint reánk a már említett,
egyor szintén raboskodó honvédeze-
des festményről. Ha azonban utána
nézünk a dogoknak, kiderül, hogy
Barsi József nemcsak a szabadság-
harcban, hanem a múlt század 70-
80-as éveiben is közismert alakja volt
a magyar tudományos életnek, sőt
1870 óta levelezőtárgya a Magyar Tu-
dományos Akadémiának, s így emlé-
két a mai generáció előtt csak az ide-
homályosította el. Különösen ismertté
tette nevét az egész országban akkor,
amikor 1890-ben egy kötetbe gyűjtve,
most már saját neve alatt kiadta hí-
ressé vált és ma is gyakran olvasott
cikksorozatát, melyet a szerző meg-
jelölése nélkül előbb a „Vasárnapi
Ujság” 1885. évi 8-15, továbbá az
1887. évi 8-13, 15-17. és 40-51.
számaiban közölt „Utazás ismeretlen
állomás felé 1849-1856” címen. Az
önálló kötet ugyanezt a címet viseli s
a Franklin Társulat Olcsó Könyvtár-
ban 414 oldalon látott napvilágot.

A magyar memoire-irodalomnak ez
a becses darabja debreceni vonatkozá-
sai miatt felelt értékes és a Déri-
múzeumban öröztett festmény pedig meg-
inkább felkelti érdeklődésünket **Barsi**
József alakja iránt.

Barsi József (1810-1893) életrajzi
adatait többek között a **Vasárnapi Új-
ság** 1893. évf. 193. oldalán találjuk
meg. Ebben a cikkben egy Ellingei

Barsi József és Könyves Tóth Mihály az olmützi varfogásukban.
Tóth Agoston honvéd ezredes olajfestménye.
Déri-múzeum tulajdona.

Ede-féle fényképfelvétel reprodukció-
ja is látható, mely a magas korú
Barsit ábrázolja ugyan, de összeha-
sonlítva a Déri-múzeum festményével,
az arcvonások azonossága és meg-
egyezése világosan kivenhető. Bizo-
nyos tehát, hogy a szígn m és felirat
nélküli kettős arcképen **Könyves Tóth**
Mihály társa tényleg **Barsi József**.

Később az Akadémiai Értesítő 1897
március 15-iki számában (VIII. kötet
3 füzett) **Vargha Gyula** közölte a bics-
kei plébános életrajzát „**Barsi József**
emlékezete” címen (105-124. old.),
melyből kitérünk, hogy ez esetben is
egy alaposan képzett, költői lelkületű
és nagy műveltségű férfiú magasra
ívelő pályáját a gyászszöglet szabad-
ságharc törte ketté, mint ahogy abban
az időben annyi kiváló magyar tehet-
ség sorvadt bele a bosszúállás véres
fertőjébe. Barsi mint r. kath. lelkész a
40-es években kezdte publicisztikai
pályáját különféle folyóiratokban, fő-
leg **Kossuth Pesti Hírlap**-jában. Itt
megjelent dinasztiaellenes cikkei
miatt, mint veszedelmes rebellest, —
1849 elején fogták el és 20 évi vár-
fogságra ítélték vasban. Ebből azon-
ban csak 7 évet töltött ki, főleg Ol-
mützben, hol együtt raboskodott
Könyves Tóth Mihályal. 1856 július
12-én **Gizella** főhercegnő születése al-
kalmából szabadult meg bilincseitől.

Életének ezt a 7 esztendejét itt
meg „Utazás ismeretlen állomás felé”
c. könyvében.

Barsi Keszi Hajdu Lajos még a
pesti **Ujéület**-ben ismertette meg
Könyves Tóth Mihályal 1849 szeptem-
ber havában. A vöröspántlikások híres
papja ott beszélt el neki ápr. 14. és
aug. 2-ika történetét. A két férfiú kö-
zött már ekkor benső barátság fejlő-
dött ki. Pár hónap múlva **Olmütz** ka-
zamatáiban találkoztak, sőt egy szo-
bába kerültek. **Barsi** emlékiratában el-
mondja, mint főztek esténként csaját
abból a valódi kínai teából, melyet
Könyves Tóth Mihálynak **Bebutoff**
orosz tábornok adott Debrecenben s
amelyet utána küldtek **Olmütz**be. Az-
tán valóban meghatóan írja le **Barsi** a
debreceniek 1851 június 23-iki látó-
gatását. **Könyves Tóth Mihály** közeli
és távoli rokonai, barátai, tisztelői és
hívei mentek el látogatására, kik kö-
zött — **Barsi** emlékirata szerint — leg-
inkább megnyerte mindnyájok tetszé-
sét **Könyves Tóth Mihály** mostoha-
leánya, a szép **Király Janka**. A Debre-
cenben közismert úrvacsoraoasztárról
Barsi nem emlíkezik. A debreceniek
több napig időztek **Olmütz**ben és a
magyar haza szenvedő fiait úgy meg-
vendégelték minden jófélével, hogy
a bicskei plébános így fejezi be leírás-
át: „Debrecennek nincsen párja sem
Magyarországon, sem a világon!”

Barsi emlékiratainak ilyen érdekesek
azok a fejezetei, melyekben leírja,
hogy mivel töltötték idejüket. Minden-
ki megtalálta a képességeinek és haj-
lamainak megfelelő komoly szórako-
zást, időtöltést. A sok közül bennün-
ket ezúttal az érdekel, hogy a fogoly-
társak között volt **felsőszopori Tóth**
Agoston tábornoki honvédezedes is,
aki üres óráiban rabtársainak lefeste-
sével foglalkozott. Voltak mások is,
akik ügyesen tudtak rajzolni, festeni
és alkotásaikat ma is szent ereklye-
ként őrzik a magyar családok, mú-
zeumok.

Az a Déri-múzeumi festmény is,
melynek ismertetése céljából ezeket a
sorokat írtuk, a **Barsi** által is többször
emlegetett **felsőszopori Tóth Agoston**
honvédezedesnek az olmützi börtön-
ben festett egyik olyan képe, melyen
a két jóbarátot, **Könyves Tóth Mihály**t
és **Barsi József**et örökítette meg. Ha
pedig fellepazunk a régi városi mú-
zeum 1906-os leltárkönyvét, **Tóth**
Agoston festménye mellett ez van be-
írva: „ajándékozta **Sámy Lászlóné**,
szül. **Király Janka** úrnő **Kolozsvár**,
Magyar u. 8. szám tehát minden vál-
színűség szerint ugyanaz, akiről **Barsi**
József a debreceni látogatók leírásá-
nál, mint **Könyves Tóth Mihály** bájos
mostohaleányáról emlékezett meg.
Nincs kizárva, hogy **Király Janka** kis-
asszony a Déri-múzeumnak késő öreg-

Debrecen. 1940 december
azért hullunk meg oly gyakran,
hideg van, hanem azért, mert a
helyen való tartózkodás szer-
tünk ellenállóképességét leszá-
márrszi pedig a fertőzések ke-
zérésére is táptalajt nyújt. A
bad...
A fűtés problémáj
A legveszélyesebb egészségüg-
lepcse azonban maiban a fűt-
rejőzők. Alig van helytelenebb
kás, mint az időponthoz kötött
Magyarország széleséves égh-
nem...
Az egészséges meleg lakószol-
18-20 Celsius fok, a munkahel-
ben ennél 1-2 fokkal keveseb-
a szakemberek hiába emelik fe-
vukat. Általános szokás, hogy a
sokb...
Hidég szél fú a tartólul,
holt falombot szadátó.
Lassan az ósz tálbe fordul,
hullódgálni kezd a hó.
Jegénye...
„Szegény, balga ember, látó
kár volt a sok veríték.”
Hidég szél fú a tartólul,
holt falombot szadátó.

Kőnyves Tóth Mihály az olmützi várófogásban.

ségében ajándékozott olajfestményt már akkor Olmützben eméül kapta Tóth Ágoston ezredesétől, avagy már mostohaapjától. Meg kell még jegeznünk, hogy Tóth Ágostonnak még egy másik olajfestménye is van a Déri-múzeumban, mely K. Tóth Mihályt álló helyzetben, vasban ábrázolja. Ez is az olmützi börtönben készült s 1907-ben dr. Kőnyves Tóth Mihály városi tisztviselő ajándékozta a múzeumnak. Ez eredeti rájával együtt 63x54 cm. Mindkét festmény 1851-ben, vagy 1852 elején készült, mert K. Tóth Mihály lelkész — Barsi emlékirata szerint is — 1852 nyarán elvitték Olmützből.

Ezek a festmények a Déri-múzeum feltevése szerint az Olmütz várófogásához tartoznak. A szenvedések, a szenvedők idejével elmulnak, de az emlékekben, a szent ereklyékben él a múlt és táplálja a lélek legürágabb tüzeit: a szabadság eszméjét! Itt ma szemmel arra gondolunk, hogy mit ért el és hova jutott az akkori zsarnok hatalom és nézzük a mai világegést: méltán idézhetjük a Barsi József által is emlegetett Petőfi-sorokat: „Mit ettél föld, hogy annyit szomjazol, hogy annyi könnyet s oly sok vért iszol?”

s. j.

Hólerakó helyek kijelölése

Ertesítem a város érdekelt lakosságát, hogy az 1940—41. év télén várható nagyobb havazások folytán a felgyülemelő hóknak — a forgalom zavartalanosságának biztosítása céljából — lerakására a következő helyeket jelöltem ki: 1. A Monostorpályi úton a régi személerakó helyet. 2. A Hadházi úton a köztemető mellett lévő csordaföldet. 3. Kishegyesi úton a régi személerakóhelynek művelése alatt nem álló részét. 4. A városi kertet Bösörmeényi úti telepe mellett lévő legelő területet. 5. A Diószegi úti régi sertésvásártérnek a mázsaház mögötti részét.

Debrecen, 1940 december 19.

Polgármester.

Írógép

szaküzlet

Markovits Sándor

mérnök

Debrecen, Piac uca 58. sz.

Telefon: 24-02.

Műszerüzem. Javítás.

Karbantartás. Kellék.

Irgalmas lelkű férj találmánya volt az első vasúti hálókocsi

Hatvan éve annak, hogy az első hálókocsi elkészült az amerikai Pullman-gyárban. A találmány csakhamar meghódította az egész világot és később a hálókocsi éppen oly természetes alkatrésze lett a vonatnak, mint azok az óriási mozdonyok, amelyek játékos könnyedséggel visznek a legnagyobb távolságra. A hálókocsi állandó közhasználatnak örvend, enélkül el sem tudnánk képzelni az éjszakai, vagy a több éjszakán át tartó utazást. Természetesen ez a megállapítás csak azokra vonatkozik, akiknek érzénye elbírja a nemzetközi utazásokkal kapcsolatos fényező kiadásokat.

Woodruff volt a neve ennek az ohioi születésű amerikai polgárnak, akinek felesége súlyos betegsége következtében rendkívül sokat szenvedett.

A szerencsétlen asszonynak állandó orvosi kezelésre volt szüksége, így férje állandóan Ohio-ból Philadelphiába vitt kénytelen kísérgetni.

Azonban rendkívül hosszú volt az út és az akkori időkben olyan megpróbáltatásokkal járt még a vasútközlekedés, amilyeneket mi ma el sem tudunk képzelni. Végtelen prerieken át zakatolt a primitív szerelvény, hol rázott, hol minduntalan megállt, kemény fapadain úgyszólván elviselhetetlen volt a hosszabb tartalmú utazás, még egészséges ember számára is. Woodruff éveken át töprengött, hogyan enyhíthetné eme kálváriás utazások gyötrelmeit, végre megszületett a megváltó eszme.

1836-ban megvásárolt egy kimustrált vasúti kocsit, adataira szőnyegeket rugaszta, hogy a beteget megóvja a beolajozó szél- és miután azt máskülönben is lakályossá tette, a kocsi közepén hevederen nyugó ágyat szerelt fel.

Volt aztán csodálkozás Ohio-ban, mikor a házaspár elször útnak indult. A lapok is színes cikkekben számoltak be erről az esetről és Woodruff nemcsak jósága, hanem ötletes találmánya nevére egyszerű népszerű ember lett. Mivel ez a gondolat nagy sikert aratott, Woodruff most tovább töprengött, hogyan lehetne azt általános hasznosítani. Így született meg a hálókocsi eszméje. Tovább javította tehát az ő bevezetett kocsiját és nemsokára szabadalmaztatta úgy a hevederes ágyat, mint a többi újítást. Ezeket a kísérleteket azonban már nem volt sikere, mert a tökéletes hálókocsi külön szakértelmet kívánt.

Az egyszerű hevederes ágy és a primitív hálókocsi rendszerét háttérbe szorította Pullmann találmánya.

George Mortimer Pullmann műszakilag volt és a saját erejéből küzdötte fel magát a hír és a vagyoni jólét legmagasabb csúcsára. Ő az akkori idők minden fényűzési lehetőségeit nyújtó hálókocsitermeket tervezett. Találmányát makacsul elutasították a vasúti társaságok, de Pullmann nem abból a fából volt faragva, hogy megtorpanjon az akadályok előtt. Szívósan, makacsul küzdött hosszú eszten-

dőkön át terve megvalósítása érdekében. Költségeket nem kimélve,

valóságos gördülő palotákat épített és az akkori viszonyok között páratlan kényelmei és fényűzését nyújtott az utasoknak. Így végre mégis diadalt aratott a Pullmann-kocsi, amely aztán az előző veszteségeket százszorosán visszafizette.

Volt a kitünő szakembernek még egy másik találmánya is. A hálókocsi most használt formája mellett Pull-

Meghalt a tébolydában egy doktorkisasszony, aki a nagy háború leghíresebb kémnője volt

Svájc egyik elmeegógyintézetében meghalt dr. Schragmüller Erzsébet. Korporsóját alig követték néhányan, a kis városka lakói nem tudták, hogy kit rejtett e szürkehagzású név. Schragmüller Erzsébet

a világháború legügyesebb, leghíresebb kémnője volt.

Völegénye huszárú volt, aki a német kémirodának teljesített szolgálatot s ennek sikerein a leány felbuzdulva, arra kérte völegényét, hogy segíthessen ő is neki titokzatos műveletei kivételében. Így is történt s a doktorkisasszony, aki annakidején egy provencei nevelőintézetben sajátította el ismereteit, csakhamar francia tudásával nélkülözhetetlen segítő társa lett völegényének.

VESZÉLYERZÉK

Rendkívüli lény volt ez a fiatal leány. Olyan érzékeny volt, mint egy antenna, megvolt az a sajátos lelkisége, hogy

megérezte minden fenyegető veszélyt.

Ez a misztikus képessége lépten-nyomon megnyilvánult. Így megtörtént, hogy egy éjszaka felriadt álmából és elmondta társának, úgy érzi, nagy veszedelem leselkedik rájuk, meneküljenek azonnal. Mikor a pályaudvarra értek, már mindenütt titkos rendőrök álltak. A doktorkisasszony azonban

nem vesztette el lélekjelenlétét, oda ment az egyik titkos rendőrhöz, bemutatkozott neki,

mint a francia titkos rendőrség ügynöke és figyelmeztette, menjen ki azonnal a pályaudvar elé, mert odakint egy veszedelmes német kémnő üldözik. Így aztán szabadabb lett az út, felszálltak a vonatra és szerencsésen el is jutottak Kölnbe. Később aztán egy vállalkozása alkalmával a völegény szerencsétlenül járt, a doktorkisasszony ettől kezdve egyedül bonyolította le veszedelmes kalandjait. Csakhamar rémülettel vegyes tisztelettel emlegették a titokzatos doktorkisasszonyt.

AZ ÁRTATLAN TAJKÉPEK

Egy évvel a világháború előtt a Völegében tartották a francia nagygyakorlatokat. Ugyanakkor ott lakott egy panzióban egy tizenhat éves svájci festőnővendék. Egy francia kapitány megismerkedett vele, igen tette neki a szépet és mindenhova elvitte sétálni, ahová csak kívánta. Így a leányka az erődítményekhez is kijárt festgetni és igen szép táj-

manntól származik az átjáró folyosós, soktengelyes hosszú vasúti kocsi is, a „Pullmann-kocsi”, amelyet ugyancsak az egész világon bevezettek és amely lehetővé tette a kényelmesen és mégis nagy sebességgel közlekedő gyorsvonatok járatását. Ma már nemcsak Amerikát és Európát, hanem Ázsiát és Afrikát is behálózzák a nemzetközi vasúti hálókocsi-társaságok és a legnagyobb kényelmet biztosítják a világot járó utasoknak. Természetesen a mai időkben csak elméletben, mert a háborús viszonyok úgyszólván lehetlenné tették minden nemzetközi forgalmat és így nem tudjuk, mikor élvezhetjük újból a hatvanadik évét jubiláló hálókocsi előnyeit.

képekkel tett tanúságot piktori képességeiről.

A tájképek legnagyobb részét azután Svájcba küldte, ahonnan azok Berlinbe kerültek.

A lelkes műbarát szerepét azonban ez alkalommal a kémiroda emberei játszották, akik sietve lemosták a tájképet a vászonról. A festékréteg alól az erődítmények és vasúti vonalak pontos rajza bontakozott ki.

A következő eset már 1914 tavaszán a belga hadgyakorlatok alkalmával történt. Schragmüller kisasszonyt azzal bízták meg, hogy kímélje ki a lüticsi erődítményeket, a vasúti vonalakat és a csatornák vízszabályozását. A leány Brüsszelbe érve megismerkedett egy belga hadnaggyal, akinek elmondotta, hogy ő fenatikus francia és gyűlöli a németeket.

Csak sajnálja a belga hadsereget, hogy oly gyengén van felfegyverezve. A hadnagy erre egész sereg katonai adattal szolgált, hogy megcáfolja ezt a hiedelmet. Később kimentek a holland határra is gépkocsival és megtekintették néhány állást. Mialatt a tiszt az autó motorjával foglalkozott, a leány néhány feljegyzést tett papírra, azonban a szél kisodorta kezéből. A tiszt utána eredt, hogy majd visszahozza, de rövidesen azzal tért vissza, hogy a szél a papírdarabot besodorta a patakba. Indultak tehát visszafelé. A tiszt az első faluban megállította a gépkocsit és

utasította a csendőroket, hogy tartóztassák le a társaságában lévő hölgyet.

Megtalálta ugyanis a szél által elfújott papírdarabot, amelyen a belső erődítmények pontos rajza volt. Azonban a leány sem vesztette el lélekjelenlétét, megindította az autót és szélesebben elrohant vele. Útközben az autó nekiment egy fának és kigyulladt. A doktorkisasszony nem volt rest, kiugrott, a közeli csatornához rohant, ahol egy csónakos 3.000 frankért átsempesztte a német határra.

A VÖRÖSHAJU CSELEDLÁNY

A háború kitörésekor Schragmüller Erzsébet Franciaországba utazott mint ápolónővér, majd 1917-ben mint vöröshajú cseledőleány éppen

abban a szállodában vállalt munkát, ahol a francia kémelhárító hivatal székel.

Meg is szerezte a kémelhárító szervezet tagjainak teljes névsorát. A franciák félmillió frank vérdíjat tűztek ki fejére. A konok doktorkisasszony változatlan szenvedéllyel folytatta mesterségét, sikert sikerre halmozott. De ha életét meg is kímélte a szerencse, annál jobban tönkret ment szervezete idegőllő vállalkozásaiban. Midőn a háború véget ért, már csak nehéz borok és kábitőszerek tartották benne a lelket.

Idejei felmondták a szolgálatot és az elmebetegség jelei mutatkoztak rajta.

Hozzáértő egy svájci szanatóriumba vitték és itt halt meg most, elefedve és ismeretlenül, a világháború leghíresebb kémnője.

Hasznos karácsonyi ajándékok KAPHATÓK

SESZTINA LAJOS

vasnagykereskedésben

Debrecen, Piac u. 23.

Nagy Szilveszter-est a Gambrinusban!

Lopez tábornok Venezuela mesébe illő diktátora, aki meggazdagodásra kényszeríti népét

Caracas, Venezuela, Október.

Anélkül, hogy akár egy puskalövés eldördült volna, Venezuela most egy olyan forradalom esik át, amely több reményt ad arra, hogy a nyugati féltékéből valaha is egyesített és önálló terület legyen, minthogy bármilyen más egyéb kísérlet. A latinamerikai világban ma nemcsak ritka, hanem egyedülálló jelenség, hogy egy diktátor meggazdagodásra kényszerítse a népet. Ez a diktátor Eleazar Lopez y Contreras venezuelai államelnök, aki nem osztja a latinamerikai osztályok uralkodó meggyőződésében, miszerint a déli országoknak legfőbb kincsük nem a népesség, hanem az ásványi kincs.

Az Egyesült Államokban sok nagy álmot és üzleti reményt építettek a latinamerikai piacra, amelyben 130 millió vásárló van, de elfelejtették, hogy

a közép- és délamerikai országok parasztsága alighogy eléri a létminimum határát, alig vásárol valamit s hogy éppen ez a paraszt teszi ki ennek a piacnak a nyolcvan százalékát.

Amikor Amerikában a nyugati féltéke demokráciájának erős kooperatív uniójáról álmodznak, elfelejtik, hogy a közép-amerikai és délamerikaiak túlnyomó többsége el sem tudja olvasni azokat a hosszadalmas és körülményes alkotmányokat, amelyekkel felettük uralkodnak, s hogy ezek az analfabéta tömegek minden izmusra veszedelmesen hajlamosak. Addig, amíg az összevissza foltozott nadrágú kis sötétbarnabőrű emberkékből nem tudnak produktív, gondolkodó, egészséges, magasabb életszínvonalú polgárt formálni, addig az önálló és az egész földgolyótól független Pán-Amerikáról még beszélni is lehetetlen.

Venezuela hatalmas kiterjedésű ország területe felér két európai középhatalommal. Földje nagyrésze gazdag és első magasban fekszik ahhoz, hogy mérsékelt éghajlata legyen. Népessége azonban

csak három és félmillió. Lopez elnök meggyőződése szerint ezt az országot olyképpen lehet fejleszteni, hogy jó, egészséges és kulturált megélhetést biztosíthasson húszmillió embernek.

Mindaddig néhány politikus és nagybirtokos használta ki az ország ásvány- és olajkincsét. Venezuela a világ második legnagyobb olajtermelője és az olajtársaságok, amelyek legfőképpen USA-bankok kezében vannak, a kormányknak körülbelül negyvenmillió dollárt fizetnek évente.

Lopez elnök ezt a bevételt népegészségügyi, kulturális mezőgazdasági fejlesztési programra használja fel. Négy éve elnök csupán és az ország iskoláinak száma azóta máris megkétszereződött, a tanulók megháromszorozódtak, s az országot ellátták kórházakkal. Az ujonnan teremtetett farmvidékekre vezető országutak számát erősen szaporították, megkezdődött a mezőgazdasági területek öntözése, a telepek építése. A venezuelai pedagógiai filmtársaság filmjei tanítják a távoli falvak népét a belterjes mezőgazdaság, a higiénia és az egészséges táplálkozás alapeleire.

A mai Venezuelát értékelni legjobban néhány amerikai olajmérnök tudja, aki húsz évvel ezelőtt ideérkezett, hogy a Marabaibo tó környékének legendásan gazdag olajföldjein megkezdje a munkát. Az olaj megtalálása volt a legkisebb nehézség, ahol lefúrták, valóságos elbűvölést okozott a nafta. De munkásokat azokat nem lehetett találni a környéken. A bennszülöttek analfabéták voltak, keservesen és rosszul tápláltak. A malária, a tuberkulózis, a szifilisz és a különböző trópusi betegségek irritálták őket. Az amerikaiak ezért kénytelenek voltak az olajfúró mérnökökkel és előmunkásokkal együtt orvosokat taníttatni és egészségügyi propagandistákat küldeni az olajvidékekre. Mocsarakat szárazítottak ki, csatornákat, iskolákat és kórházakat építettek.

Minálvalak keletkeztek s az olajvidék két-háromszáz évvel előbbre jutott a fejlődésben, mint az ország többi része.

Ma az olajvidék népessége, mintha nem is volna ugyanaból a fajtából, mint a többi venezuelai. Lopez elnök, amikor négy évvel ezelőtt uralomra került, látta és megértette ezt a roppant szociológiai kísérletet, amely szemléltetően mutatta be, hogy mit tud teremni a XX. századi civilizáció és kultúra egy csenevész, beteg és elmaradt nép egy rétegéből. Húsz évvel ezelőtt gondolni sem lehetett arra, hogy egy venezuelai ember előmunkás legyen, még munkásnak is igen kevés bennszülött vált be. Ma már a munka 90 százaléka bennszülöttek végzik. Ők az előmunkások, munkavezetők, irodavezetők és még mérnök is akad közöttük.

Lopez 1936-ban vette át Dél-Amerika legelhanyagoltabb, társadalmilag legreménytelenebb, despotikus diktatúráját. Elődje Juan Vicente Gómez, egy írni-olvasni alig tudó Andes hegységbeli nagybirtokos volt, aki huszonhét éven keresztül uralkodott s bebörtönözte, száműzte vagy kivégeztette minden politikai ellenfelét.

Amikor meghalt, Venezuela megművelhető földterületének húsz százaléka volt személyes birtokában s az ország minden vállalatától, gyáratól, kereskedéstől s minden emberétől igen magas sarcot húzott s halálakor egyike volt a világ leggazdagabb embereinek.

Lopez tábornok ugyanezért igen ritka jelenség volt Dél-Amerikában: katonabirtokos, aki soha életében nem politizált. Talán ennek köszönhető, hogy harminchat éves katonai pályája vége felé a despotikus diktátor öt nevezte ki hadügyminiszterré. Halálos átván is neki adta át az országot. A diktátor halála után nem is egy, hanem talán ötven forradalom tört ki. Az agyonvívott, kiszírozott, megalázott nép fellázadt, Gómez rokonait megölték, épp úgy, mint rezsimének legkevésbélen tagjait. A konzervatív nagybirtokosok az új diktatortól követelték, hogy a hadsereggel, amely egy emberként áll mögötte, fegyverrel teremtsen rendet.

Lopez azonban másképpen teremtett rendet. Aznap, amikor mindenki azt

hitte, hogy ostromállapotot hirdet ki és hadosztályokkal veszi körül a forradalmi területeket, bejelentette, hogy mátol kezdve a sajtó teljesen szabad, a munkásoknak megengedi a szabad szervezkedést, miközben minisztériuma új munkügyi törvényeket dolgoz ki ennek megfelelően. Visszahívta a Gómez által száműzött embereket, köztük az ország legnagyobb szellemi is, természetesen azzal, hogy a hajuk szála sem fog meggömbölni. Gómez roppant birtokait felosztotta és azokat a monopóliumokat, amelyekkel Gómez kiszírozta az országot, márol-holnapra megszüntette. A forradalom erre megszűnt. A venezuelaiak várták, hogy minden új törvény így kezdődött: „Kivétel nélkül végrehajtandó.” Eddig ugyanis minden törvényes rendelkezés alól akadtak kivételek. A plutokraták fia még katonai szolgálatot sem teljesített. A kongresszusból, amely eddig a feibőlintó Jánosok unalmas gyülekezete volt, igazi alkotmányos törvényhozó testületet létesített.

Az elnök azóta is a régi kis családi házában lakik és két fia a magán-gazdaságban ugyanazon a helyen dolgozik, mint ahol dolgozott éveivel ezelőtt.

Lopez nem ellensége a bevándorlásnak, két kísérleti bevándorlótelep egyenesen az ő védnöksége alatt létesült: az egyiknek dánok, a másikon spanyolországi baszkok és portugálok élnek. „Ers. értelmes bevándorlóknak van szükségünk, akik elkeverednek bennszülött lakosságunkkal és azt javítják.”

Északamerikai szakemberek, mérnökök és kutatók dolgoznak a kormány megbízásából, hogy Venezuela gumitermelését fokozzák, ásványi kincseit kihasználják, mezőgazdaságát fejlesszék. A külföldi társaságok részvényeit állami támogatással fokozatosan venezuelaiak veszik át. Lopez ambícióit igen edvszerfen hangozik. Minden venezuelait öt-hat kilóval nehezebbé szeretné tenni és az országot a XVII. századból a XX. századba szeretné áttelenteni.

Az eperfa ostroma

Irta: Hegyaljai Kiss Géza.

I.
Gyakornok úr a tornácra ül az eperfa alatt. Szívesen jár át a parókia-ra. Arasznyi ember, hát szereti mondásokkal növelni a jelentőségét. Kidülleszti a mellét, hogy csak úgy feszül a kalotaszegi melléve és eseteiket mond el, amelveknek ő a hőse.

A két iker, a két négyéves inaska ámulattal hallgatja. A pannon és a három növendék leány jóízűen kacag rajta. Még a bölcsőben fekvő Piti-ke is mosolyog rá, ha mólázva fölbe hajlik. Kálmus, az ifjú Timótheus, pedig naegyon jól tudja ugratni:

— Hová is való Gyakornok úr? — kérdi ártatlanul.

Erre nem felel egyenesen, hanem kivágja mellét:

— Napóleon vére csörgedez ereimben. A lengyelországi hadjárat idején szédült bele a világ ura egy cseremis hercegnőbe. Satöbbi... Sasfióka vagyok én, kérem, azt a ragyogóját!

Zsebre vágja kezét, kifeszíti mellét, hogy majd szétreped felűjt begyén a kalotaszegi.

Amint így ül a szólások hőse álmatag nyári estén a veranda szélén, a csillagok és az üvegek meghitt világánál, a tornáctetőre hajló öreg eperfa feketén bolygat felette. Már csak azért is bolygat feketén, mert rakva van minden ága zamatos, érett fekete gyümölcscsel.

S a fa lehajló ágról cunpanó é-freccsenő ener-zemet pottvart pont a Gyakornok úr savanyúkompérszínű mellévére.

A lányok az asztalkendőbe fojtják a kacsagást.

A Napóleon-sari a pecsétet látva hódító kalotaszegijén, féktelen haragra gyúl az eperfa arcátlanlásán. Baljóslatú önmérsékléssel jegyzi meg:

— Hm, milyen kedves ez a csemete, hogy nvalánksággal kedveskedik az embernek!

A lelki atya békéltetve szól:

— Bizony, kedves Gyakornok úr, nem is gondolná, hogy annak a fának a törzsében micsoda drága nyalánkság leledzik. Méh-család rejtegeti benne a mézgyüteményét.

— Csak nem tán? — ugrik fel Gyakornok, mintha nyomban le akarná nyelni a mézet, méhestől, eperfástól együtt.

— Igen, igen, — erősítetik az asztalnál ülők.

— No, majd kiszedem én! — hangzik a zord ígélet.

II.
Másnap akkora a forróság, hogy ember és állat csaknem elolvad. De azért délután megjelenik Gyakornok úr vezérszereplési alkalmakhoz és kis-sé tetemesebb fejbőséghez mért tűzoltócsákóban.

Neki egyenesen az eperfának. A háznép déli álmát alussza. Csak a két ikerfiú változik kisdéd sóbál-

ványvá. Mit akar Gyakornok úr az eperfástól?

A Napóleon-utód ugyanis az ásmá-hézet kifűtőlő módszerével áhajtja a szóbanforó fát édes torhétől meo-szabádtani. Zsebéből két kén-tőzes-stb. fűtőlő-készlet kerül elő. A fűt-ható erejét mind fullasztóbbra fokozza.

A tűzoltó-csákónak az a magasabb rendeltetése, hogy oltalmat nyújtson a zseniális feinek — a meglepett méh-tartomány ellen — támadásaival szemben.

A védelem azonban ison felületes. A méhek az odúvilágban kiömölve nyomban mozgósítják sűrű rajnyalomban támadó szuronyos haderejüket. Napóleon unokája ettől indíttatva gyorsan terepet változtat. Kénytelen élénk ütemű visszavonulással az istálló szénatartójába nyomulni, mint fedezékbe.

Onnan üldözői bekerítő hadmozdulatán feldühöve és feldagadva, mac-kenseni eltökéltséggel tör előre.

Újabb fojtógáz-támadások következnek.

Bombát is vet be az odú nyílásán, egy égő csóvát.

Az eredmény, a szó legfullánkosabb értelmében, szembeszökő. A repülő-brigád veszes fergetegben zúdul neki az ádáz jogtíprónak.

Ily túlnyomó, illetve túlszűrő-e-ö-vel szemben Gyakornok úr ismét hátat ad és elmerül a szénatartóban. Percek múlva elérkezettnek látszik az

időt hogy eisekben felelt a vésés dísz-1 léteáttalan ézetében díszes fenyő-1-ésszel dúdja ki a nagyított fából. Ekkor irórtatos vészkiáltások rendeltik meg a leveleket.

A két inaska az előszoba üvegfaltáia mödött titkos tanácsa volt az esemé-nyeknek. S most a két iker kivágva az aítót, torlaszkadótól ordít:

— Jai, jai, éd az enefal!

Gyakornok úr tűzoltó-csákóját a kapitányvezes ordóba merítve locsolgátja a lobbanékony belsejű eperfát.

De mit ér az?

A riadóra felretent háznép már előbb lénséket tett a községi fecs-keendő elhozatalára. A lángok a ház-tető felé szállnak. A kúrator gyökeres orvoslához lát. Tő-e-ől dönti ki ve-rejtékes fejszecsapásokkal az égő fát.

Az inasok meöörülnek a fástól elé-jök boruló temérdek epernek. Most más diadalordítások közben tömik be saját zájukat.

Kálmus józú kötődéssel fordítja nevetésre a dolgot:

— No, Gyakornok úr, ehettük a sült mézet fűtölt sonkollyal!

A Napóleon-sari diadalmommal mutat jobbjával a földön fekvő fára:

— Megmondtam, hogy pusztulni kell az ebadtának! Már pedig amit pecér-falvi Csőr Sámson megmond, annak úgy kell lenni!

És önértzettel dülleszt ki mellét, hogy majd szétreped rajta a savanyú-kompérszínű kalotaszegi.

A3 D3 B4 C4 A4 D4 B5 A5 B6 A6
C5 D5 C6
A6 B6 A5 B5 D4 A4 C4 B4 D3 A3

Ötezer éve ismerik már az ujjlenyomatot

Kevés írás izgatja annyira az olvasóközönség képzeletét, mint a detektívregény, amelynek igen nagy multja van. May Károly, Montepin Xavér, Sue Eugén könyveivel kezdődött ez a műfaj, majd klasszikussá emelkedett Poe Edgar vizionális képzelettel megírt regényeiben. Ezt az irányt azután még szélesebben kitaposták Conan Doyle, Arsen Lupin és a többi kiváló szakiró, akiknek egyes regényalakjai olyan eleven népszerűsége tettek szert a közönség soraiban, mintha nem is fantázia szüleményei, hanem hűböl és vérből való eleven emberek léte volna. A megfigyelés eme zsenialis írói főleg azzal jeleskedtek, hogy egy ruhafoszlánból, a szőnyegen maradt szárszemből, vagy egyéb teljesen jelentéktelennek látszó apróságokból a legmesszebbmenő következtetéseket tudták levonni és azok alapján kibogozták a bűntényt.

Van azonban a gyakorlati nyomozásnak is újszerűsége mindig egy ilyen apró kis támasztéka, amely, ha feltalálható a bűntett helyén akkor mádnem száz százalékos a detektívök öröme, az ujjlenyomat. Nincsen biztosabb személynazonosítási jel, mint az ujjlenyomat, amely minden embernél teljesen más és más, ahogyan nem lehet találni millió és millió fevel között sem két azonos eredetű levelet. Az ujjhegyek bőrének vékony vonalai, ha azokat nagyítva megvizsgáljuk, olyan különös vonalakat adnak, amelyek az egész életre elhatározók minden embernél. Ezek a sajátos vonalak már a magzatnál kezdenek fejlődni az ötödik hónaptól kezdve és az ember növekedésével a rajz ugyanaz marad, csak megfelelően kiszélesedik, mégpedig olyformán, hogy körülbelül öt évnél bizonyossággal meg lehet állapítani az ujjlenyomat birtokeának korát is, például, hogy az illető húsz-huszonöt éves lehet.

Az ujjlenyomat tehát joggal játszik olyan nagy szerepet a modern kriminológiában. Sőt már régebben is nagy jelentősége volt, mert már a tizenhetedik század óta állandó érdeklődési tárgya az orvosi és bűnügyi irodalomnak. Az ujjlenyomatokkal való foglalkozás azonban még ennél az időnél is régebb keletű. Már ötezer év előtt a babilóniai és aszír elökelőségek hüvelykujjuk hegyével pecsételték le leveleiket, mert rájöttek, hogy ez a lecsalhatatlanabb személyazonosság jel. Uváncsak alkalmazták a kínaiak is már kétezer év előtt az ujjlenyomatot. A modern bűnügyi eljárásban ötven évvel ezelőtt honosult meg a daktiloszkópia, mint gyakorlati módszer Amerikában vezették be, majd húsz év múlva Európában is meghonosodott. Külön hivatalos ügyosztályt nyitottak az ujjlenyomatok számára és a modern technika minden vívmányával berendezett laboratóriumokban végzik az igen bonyolult fényképezési, nagyítási és egyéb munkákat.

Az ujjlenyomat ma már megtámadhatatlan, közvetlen bizonyíték. Számos gyilkost ítélték már halálra, makacs tagadása ellenére is, pusztán az ujjlenyomat peröntő tanúsága alapján. Nincs ugyanis a világon két ember — mint már említettük — akiknek azonos volna az ujjlenyomata. Még a különben meztelen és hasonlatos ikercsecsemőknél is ebben a tekintetben megállapítható a feltétlen különbség. Az ujjhegyek rajzát pedig nem lehet megváltoztatni. Egészek sértések után bizonyos idő múlva ismét mutatkozik a régi rajz. Haját, alakot, arcot, még a járást is meg lehet változtatni, de az ujjlenyomat mindig ugyanaz marad.

Magyar Bank és Kereskedelmi Rt.

Debreceni Fiók
ALAPTOKE ÉS TARTALEKTÖKEK
26 MILLIÓ.
FOGLALKOZIK A BANKÜZLET
MINDEN AGÁVAL.

Csak bőrátültetéssel lehet változást előidézni, ahogy híres gengszterek megpróbálták a furfanggal, hogy kozmetikai mesterek segítségével ezt a műtetet megcsináltassák.

Érdekes, hogy miképpen keletkezik az ujjlenyomat, amely minden tárgyon, amit érintettünk, feltétlenül megtalálható, ha csak nem viseltünk kesztyűt. Bőrmilyen tiszta is a kéz, az ujjhegyek mindig némi porréteggel és izzadsággal borítottak. A lenyomat tehát létrejön és kedvező körülmények között éveken át is megmarad. Ezért nem engedi meg a rendőrség, hogy a bűntett után bárki is megközelítse a cselekmény színhelyét. A lecseszelt ujjhegyek mozdulat elűnetheti esetleg a tettes felismerésére irányuló ujjlenyomatot. A vizsgálatnál nagyítóval vizsgálunk minden tárgyat, szőnyeget végig a legapróbb szőszetig. Ha azután akad ilyen szerencsés áruló nyom, rögtön alumíniumport szórunk erre a helyre, e művelet után pontosan kialakul az ujjlenyomat rajza. Ezzel a lenyomatról aztán másodlenyomatot vesznek, ami oly módon történik, hogy fekete taffot borítanak az említtett helyre. Ezen mintha arany tintával rajzolták volna, egészen pontosan látszik az ujjhegyek rajza.

A taffra azután védő celofánborítást tesznek és így viszik a bűnügyi laborató-

A szív halála

Alkohol, nikotin, koffein

Elsősorban az élvezeti szerek végzik el igazán azt a nagyfokú idegromboló és szívrontó hatást, amely a szívhalálok ijesztő szaporulatában mutatkozik. Hogy milyen káros az élvezeti szerek használata, arról megdöbbentő nyilatkozatot adott Vámosy Zoltán dr. ny. egyetemi tanár, a budapesti gyógyszerelani tanszék volt vezetője, a mérgek tudományának egyik európai hírszakembere, akit a Kormányzó nemrég tüntetett ki a Magyar Érdemrend Középkeresztjével. Vámosy professzor a következőképpen leplezi le „a csupa szép és jó” koffeint, a haszontalan nikotint, a csalo alkoholt, a halálos morfint és a kokaint.

ALKOHOL

— Sokat lehetne beszélni az alkohol elterjedtségéről, méreg-hatásával foglalkozva azonban legjobb, ha végletekig azt a határossorozatot, amely alighanem valamennyien észlelték magunkon, vagy barátainkon. Már a gyomorból megindul az alkohol felszívódása, különösen pedig az üres gyomorból és akkor, ha sok szabad szén-sav-tartalmú a gyomorereket, mint például a pezsgő ivása esetén. A pálinkák azonban nem csupán a gyomor ereit táplálják ki: ez az ingerhatás átcsapódik az idegrendszer útján egész testfelületre.

— A felszívódott alkohol éveken át ismétlődő romboló hatása idővel tönkretesz az idegrendszert. Csökken a szellemi képesség, elvész a normális érzék, növekszik a bűnözés, az elvetemült, állhatatlan cselekedetek való halandóság, végül pedig kifejlődik valami csendes, feltartóztatathatlan előre haladó butaság. Csak mint kevésbé lényeges mellék-tünetet említem meg az alkoholista rohamosan fejlődő vaktságát, a kínzó, viselkedésbőr-bántalmakat, a fájdalmas ideggyulladásokat, amelyek ezeket a szerencsétleneket a morium karjaiba hajtják.

— Amikor már anatómiai elváltozások történtek, gyógyuláslról szó sem lehet. Kezdeti tüneteknél is csak a leghalálra vezető felülvétel mellett végrehatott teljes tartózkodás vezethet célhoz.

DOHÁNY

— Az emberiség igen tekintélyes része sajátos szenvedélynek hódol 1560 óta, amikor Nicot János lisszaboni francia követ Amerikából áthozta a dohányzást Európába. Szendélynek nevezem, mert élvezetét ez az únéveztet élvezeti cikl vámi keveset nyújt.

— A nikotin elviselehető adagja teljesen érintetlenül hagyja az agy lelki tevő-

Főzéshez, fürdéshez, szobafűtéshez

a gáz legjobb, legolcsóbb, legtisztább; a gáz a legkényelmesebb; a gáz leggyorsabban kezelhető; a gáz melege pontosan szabályozható; a gáz számla értéke egy hónappal később fizetendő.

Fűzők, tüzhelyek, autogeyserek, fürdő- és Díjtan felvilágosítások, készülékek fűtőkályhák olcsón kaphatók. bemutatósa, költségvetés:

DEBRECEN, SZ. KIR. VÁROS VILÁGÍTÁSI VÁLLALATA.
BATTHYÁNY-UTCA 17. TELEFON: 28-53.

riumba, ahol lefényképezik, felnagyítják, majd utána néznek a kartotékokban, hogy nem azonos-e a kép valamelyik nyilvántartott bűnöző ujjlenyomataival. Ha ez a vizsgálat nem vezet eredményre, úgy sorra kerülnek mindazok, akik a bűntett színhelyén vagy annak közelében laknak, a károsított vagy meggyilkolt ismerősei mindazok, akikkel közlekedett, mert most már mindenki gyanus, aki él. Ennek a sokszor igen fáradságos és kiterjedő vizsgálatnak eredményeképpen azután legtöbbször előbb-utóbb megkerül a tettes, mert ha végeredményben mégis nyomra vezet a doktiloszkópia tudománya, akkor további kétségeknek helye nincsen.

rendezetlenek, mint alkohol után. Tökéletesedik az emlékezés, élesebb a következtetés, általában a legmagasabb értelmi szférában áll fenn különösen az izgalom.

— Tévedés lenne természetesen azt hinni, hogy a koffein mindenkiél okos embert csinál. Ez az izgalom csak meglévő szellemi képességet tud élnéketni, rendeztebb munkára bírja.

— Növeli az izgalom becstét, hogy nem következik utána depresszió, bódulat, csak a természetes visszalankadás, mert a koffein hatása után is megköveteli a szervezet a maga pihenését. Van ezenkívül a koffeinnek néhány kiváló hatása, amelyeket az orvostudomány is kihasznál.

— Uglátszik tehát, hogy a koffeinnek csupa szép és az emberi szervezetet majd minden működésére jótékony hatása van. Csakhogy a jóból is megárt a sok, mértékletlenül és sűrűn fogyasztva olyan ingerévé válik a szervezetnek, amelyet az többé képtelen nélkülözni és kimaradása esetén általában levertség, munkaképtelenség, izomyengesség, szívkiáradás kinozza a koffeinistát. Állandó álmatlanságban, nagyfokú idegességben szenvednek, ideges szívobogásuk, lélegzési nehézségeik vannak a legkisebb mozgásra, lelki emócióra, sőt a zavarok roppant szívfüldalmakkal, halálfelelemmel egybekötve, rohamokban kínozzák a mérgeztetteket. Elysztik étvágyukat, lesoványodnak, kimerülnek, vérszegények lesznek, elgyöngülnek.

— Ilyen nagymértékű koffeinizmus azonban nyugati népek között nem fordul elő, csak keleten, ahol egyesek reggeltől estig isszák a feketekávé.

MORFIN ÉS KOKAIN

— Ezek a legközönségesebb élvezeti szerek, amelyeknél a morfin és a kokain, szerencsére nálunk nem túlságosan elterjedtek, bár nyugatról lelkiismeretlen szervezetek, ügynökök, főleg pedig maguk e szenvedély rabjai, mindinkább terjesztik. Rettentő romboló hatásuk közismert, előrehaladt stádiumban gyógyításuk alig lehetséges.

— A józan és egészséges társadalom kötelessége a törvény segítségére sietni, bejelenteni a kutató és számontartó hatóságoknak a lelketlen kufárt és ügynököt, aki emberéleten és a társadalom, a nemzet roncsain akar meggazdagodni.

— Ha ezekkel a felvilágosítókkal csak egyetlen lelket is sikerült az orvony szélén megragadnom és visszatartanom, bőven megjutalmazottnak érzem magamat.

FERENC JÓZSEF
KESERŰVIZ

50 darab HASZNÁLT, kitűnő
Írógép

olcsón eladó, jótállással HURAY írógép-műszerész
mester, Iparkamara palota

Vulkánhamu és kultúra

Arany János Irodalomtörténetének mintaszerű kiadásában nyomtatékosan hangsúlyozza Pap Károly, hogy Petőfi világirodalmi nagyságát először Arany ismerte fel, s nagykőrösi diákjainak már az ötvenes években tanította is. Ime, a kortárs megítéléséhez nem távlat kell, csupán hozzáértés. Kik a hozzáértők, ma sem nehéz eldönteni. Azok, akik Advy, Bartók, Kodály, Medgyessy Ferenc nagyságát fölismerték már évtizedekkel ezelőtt. Őket hallgassuk meg, mikor arról van szó, kiket támogatasson művészi törekvéseiben az állam, az egyház, a város.

A magyar alkotó, különösen a költő, nincs elkényeztetve. Szellemi életünk a Habsburgok alatt nőtt nagygyá: ellenséges államhatalom edzette meg, azért elpusztíthatatlan. Minél inkább üzöbe vették költőnket, annál buzgóbban rohant segítségére az ép magyar köztudat. A nép a maga tolmácsolását becsülte meg benne, s csupa virtusból is támogatta. Mekkora csodákra képes ez az erőnk még ma is, megmutatta az elszakított magyarság, az erdélyi és felvidéki irodalom föltáplálásával.

Csak azt ne kérdjük, Csonka-Magyarországon mi történt ez alatt. Itt bezzeg támogalhatta volna a Nagy Kultúrát minden hatalom. De egy őszinte kérdés: ugyan hány művet segített a Közpénz, a Hivatal, azok közül, amelyek valóban szeresalakítóknak bizonyultak? Pedig ma jön az utókor, s rettentő lesz az ítélete. Hol volt a szemük a kortársaknak — kérdezi, s ki állhat majd meg fölemel-fővel előtte.

De ha mindenütt meg is lehet ezt bocsátani, szabad-e, hogy Debrecenben ugyanígy legyen. Debrecen, akár tetszik, akár nem, a legmagyarabb város, nemcsak lakosai összetételében; lassú szerves kibontakozásával, kálvinizmus, kollégiuma, nyomdája négyszáz esztendő hagyományával és egyetlen összefüggő kultúrájú magyar város. A mozaikos, iránytalan Budapestnek ellensúlya kellene, hogy legyen. Trianon óta fajtánk legjobb-jai állandóan erre néznek, innen várják törekvésükre az áment.

S Debrecen felett is. A fiatal nemzedék két legirányadóbb folyóirata, a Válasz és a Kelet Népe innen indult el; egy könyvsorozat, az Új Irók szintén itt vállalkozott az új nemzedék jobbainak kiválasztására. Csak hogy mindent át kellett engedni a fővárosnak, vagy megszüntetni. Pedig mindegyik egymásában is több, mint — gyér kivétellel — az a tömörkedégek egyéb „müpartolás”, amelyre helyi komoly testületek súlyos százezreket áldoztak anélkül, hogy a valódi hozzáértőket megkérdézték volna.

De mégha csak a fiatalokat szigetelné körül valami szívós ellenállása a túlburiánzott középszernek. Nem áll-e némileg ugyanolyan tragikusán a maga vezéri helyén Révész Imre, vagy Debreceni Helikon tervével Kölcsey Sándor, mint a magános Oláh Gábor, vagy a Debrecen szellemi rangját messzeviláglóan biztosító, csak éppen itthon nem becsült Gulyás Pál.

Mintha rég kialudt tűzhányók hamuja borítana itt mindent, akárcsak a halott holdat. Csillagászok azt mondják, hiába megy föl a mi éjszakánk sápadt bolygója száz fokra is a hőség, (mert mindig ugyanazt a felét fordítja neki napnak!); — a vulkánhamu rossz hővezető, ha a hold felszínén föl is forrna a víz, egy ujjnyival lejjebb már összefagyna. Holdfogyatkozáskor pár perc alatt száználvolvan fokot zuhan a hőmérséklete. Mintha csak a mi kultúránk képét adná: a parádés ünnepek és a hétköznapi lelkesedési aranyát. Csak az a különbség, — hátrányunkra, — hogy a holdon a fény több, nálunk az árny, a didergető, életlős fa.

Pedig mennyi elpusztíthatatlan élet van itt még úgy is: tehetségek, országos siker hordozói, a már említet-

teken kívül — ó távolról sem valamennyi név: — Makkai Sándor, Hankiss János, a fiatalok közül az ígéretnél máris jóval több Gulyás Gábor, Tóth Endre, Mata János vagy a lírai hangját egyre biztosabban megtaláló Szabó Magda.

Tehetségeket mindig adott az ég ennek a városnak, de a kegyelemre mintha egyre kevésbé mutatkoznánk méltónak. Méltusznak még hátrvéde volt az egész civitas. Csokonai, Fazekas körül ott pezsgett egy népes debreceni kör. Mit kapnak a maiak? Legfőbb itt-ott: „négy-öt magyar összehajol” egy versen, egy gondolat fölött. Menekülni kell a visszhangtalan városból, a vulkánhamu városá-

ból: Pestre vagy még messzebb: külföldi szemek elé.

Az a legmegrázóbb, hogy lent, a tömegben tikkadt vágya él a kultúrának. Nemcsak arra a néhány fölizzésra gondolok, egy Peer Gynt-sorozat-ra, egy Ember Tragédiája-ciklusra, egy Kodály-estre, a Székelyföldre. Nem is saját ősberecei emlékeimre. Ma is van állandó tünete ennek a művelődés-szominak: a Déri-múzeum vasárnapi népvándorlása. S amit mint tanár éltem és élek: egy mohó napraforgó-ösztön, lányokban, fiúkban.

Minden tünet biztató. Minden kész egy példás szellemi virulásra. Csak a varázsszót nem tudja kimondani senki.

Juhász Géza

Városi Takarékos és Hitelintézet Rt.

Debrecen, Csapó u. 4. szám

ALAPÍTÁSI ÉV: 1873. SAJÁT TÖKÉK: 3.043.507 pengő.

Foglalkozik a bank- és takarékpénztári üzlet minden ágával.

Külön osztály: Z A L O G H Á Z az intézet székházában. Kölcsönöket nyújt ékszerekre, arany, ezüst tárgyakra és egyéb ingóságokra.

Már csak három mester készíti

a világhírű

debreceni mézeskalácsot

Még az öreg debreceni civis egy-egy lakodalmon ma is eldúdolja a régi, kedves nótát:

*Megérik még jövő ősszel a bakar,
Akkor téged cifra szűröm betakar.
Veszek neked mézes tányért, kereket
Azon fogok kezét együtt tevéled...*

A nóta megvan, ha másutt nem, a népi gyűjtésekben, de hol van már az a kor, amikor a legény „mézes tányért” vett szíve választottjának? Messze tűnt a régi Debrecen sok jellegzetes-

ségével, érdekes régi magyar szokásaival, a csigatészta készítő mesterekkel, a debreceni fonatossal, vizes perreccel, ostayutókkal. A világhírű hajdani debreceni speciálitást, a debreceni mézeskalácsot már csak három mester csinálja abban a városban, ahol még 1807-ben 71 mester készítette, segédekkel, inasokkal, külön céhben.

Miért egyetlen és különös a debreceni mézeskalács? Mert egyedülálló a készítési módja, az anyaga, a formái.

200 éves formában hetekig készül a mézeskalács

A legfontosabb anyag a méz — mondja a debreceni mézeskalácsdinasztia ma élő mester tagja: Kerékgyártó Sándor —, de Debrecenben a mézet nem főzve, hanem olvasztva használjuk. Liszt és cukor kell még hozzá. Hosszú és nehéz a munka. Az összekevert anyagnak legalább két hétig állni kell, két és fél napig tart, míg hűvűnk, azaz belepéssük a formákba, amelyek közül némelyik 150—200 éves. Félnapig kell sütni, nyitott lángú, nyitott ajtajú kemencében,

amit forróra lütenek fel és ha ez is megvan, újra állni kell hagyni, legclább két hétig.

Amíg beszél, van idő körül is nézni. Mindenütt formák, körtefa gyökeréből készült negatívra véselt alakok: kurucruhás huszár a virágos réten; mézeskalácsív a kedves felirattal: Szív a szívnek szívesen; — másik helyt gitározó nő és kurumentés férfi, alattuk kéz kezét fog és egy összekulcsolt lakat; a tányér a magyar címerrel; kardok kosfejével; a „zsidókenyér”

VÁLTOZATLANUL
KÉNYELMES MEGBIZHATÓ

ELŐNYÖS

az

„UNIO”

cégeinél való vásárlás

5-6 havi részletre

„UNIO” központi hiteliroda

Piac ucca 44. :: Telefon: 29-30.

Divatos

öltözethez

divatos retikült
és bőrkesztyűt

vásároljon

Tóthfalussy

bőröndösnél PIAC UCCA 40.
Hangya-palota.

menyecske és a borsosogyoró formái, ami a legeredetibb debreceni specialitás, mert sehol a világon nem keverik a mézet borssal, csak Debrecenben.

Amott a furcsa, régi szerszámok hevernek, amelyek közül sok már a Déri-múzeumban van: cinkvéső, sásél, holvő, kaparó, pucoló és ár. Némelyiket már több, mint 200 éve használja a Kerékgyártók családja.

A mézeskalács főri fogasztói

A mester a régi időkről beszél: — Még a világháború előtt is állandóan szállítottunk külföldre. Németország, Franciaország, Anglia főiri családai voltak közvetlen összeköttetésben a mézeskalácsosokkal, Amerikába még a háború után is sokat szállítottunk. Megesett, hogy egy-egy debreceni vásáron szekérszám adtuk el az árut. Ma is csak két dolog tartja bennünk a lelket: a főiri körök szeretete és az állam segítsége. A Nemzetközi Vásáron, amikor kiállítottunk, a Főiméltóságú Asszony és fia személyesen vásároltak nagyobb tételt a debreceni mézeskalácsból, Augustza főhercegnő, ahol megtalál bennünket, mindig vesz tőlünk. A gróf Tisza-család a mai napig ad le megrendeléseket.

— Az állam is segít bennünket. A három debreceni mézeskalácsos volt az ország első korszerű mestere. Két éve Berlinbe hívtak bennünket és ott nyertünk magas elismerést. Most is, cukorban, lisztben mindent megkapunk, amit kérünk. — Akkor mi az oka annak, hogy egyre hanyatlak ez a régi magyar iparág?

Calderas Widand úr

— A cukrászok és a cukorkagyárosok. Nem tudta Debrecen, mit tesz, amikor 1817-ben megengedte egy Calderas Widand nevű úrnak, hogy cukrászüzletet nyisson Debrecenben. Pedig a mézeskalácsosok akkor a feljegyzések szerint nevetve fogadták az új ipart. Azonkívül pedig a kontárok sokat rontanak. A karcagiak kezdték az olvasztott mézből való színes mézeskalácsot csinálni, az pedig nem az igazi. Kilós árúban dolgoznak, tömegcikkre, de nem a régi, hagyományosan szép és eredeti motívumú formákban. Ebben az évben a köztudomásúan rossz méztermelés ártott és az, hogy a nemzetközi kiállításokon nem tudtunk résztvenni.

A nyitott ajtajú, lapos aljú kemencében fel-felcsap a láng. A kis inas be-befigyel, nincs-e valami baj a portékával. Furcsa kép, a fekete formák, különös formájú szerszámok, az égő kemence a villanytalan helyen középkori képet ad, olyat, mint amelyet még azok a „basák” láttak, akik résztvettek az 1600-as iratok tanúsága szerint egy-egy felszabadításon.

Valahol egy óra út. A mester a három közül az egyik rámnéz és azt mondja:

— En azt hiszem, most ütött a mi óránk. Ebben a korban, amelyben minden, ami ősi és magyar, megkapja a maga helyét, rólunk sem felejtkeznek meg...

(sr)

Vásároljon hirdetőnkéll

ez, szobafűtéshe
a gáz a legkényelmese
rendeztetlenek, mint alkohol után.
letesedik az emlékezés, élesebb a
kezelés, általában a legmagasra
telmi szférában áll fenn különösen
galom.
— Tévédés lenne természetese
hinni, hogy a koffein mindenkiből
embert csinál. Ez az izgalom csak
lévő
rend
göve
csak
a kü
szerve
kívül a koteinek néhány kiváló h
amelyeket az orvostudomány is k
nál.
— Ugyátszik tehát, hogy a koffe
csupa szép és az emberi szervezet
minden működésére jótékony hatás
Csak hogy a jóból is megárt a sok,
tekintlenül és sűrűn fogyasztva olya
gerévé válik a szervezetnek, amely
többé képtelen nélkülözni és kimar
setén
kak
ensz
di
norzs
ságb
nek,
és
hossz
oz
alki
rov
szivá
el
dítva, rohamokban kínozzák a m
zettek. Elvesztik étvágyukat, le
vodnak, ki
ülnek, vérszegények
nak elgyö
uh k.
— Ilyen nagyváltékú koffeint
szomban nyugati népek között nem
ul elő, csak keleten, ahol egyesek
től estig isszák a fekete kávét.
MOREIN ÉS KOKA
zere
rain,
steri
en s
erjeszt
ketleno
romboló
hat
fizismer
előrehaladott
stádium
gyógyításuk alig lehetséges
— A józan és egészséges társd
teltsége a törvény segítségére si
elienteni a kutató és számontartó
dógoknak a lelketlen kufárt és üg
dít, aki emberéletlen és a társadal
emet roncsain akar meggazdagodn
— Ha ezekkel a felvilágosításo
ak egy
ény
anor
nagat

Friss sertés fej és láb hústalan napokon is Vidoni szalámigyár Monti uccai üzletében

Költők sorsa Debrecenben

Gulyás Pál új könyve

Gulyás Pál, az országos nevű debreceni író újabb könyvvel lépett a nyilvánosság elé. Költők sorsa Debrecenben — ez az új könyvének a címe. A könyv Kassán jelent meg, bevezető szavait is Dobossy László írta, a kassai irodalom egyik vezető egyénisége.

Erdekesebb és különösebb könyv alig hagyta el az utóbbi időkben a magyar sajtót, mint ez a könyv Gulyás Pálnak. Már azt is nehéz meghatározni, hogy tulajdonképpen micsoda. A szabályokat felőlve, egyedül a mondanivalóval törődve, félig verseskönyv, félig tanulmány formájában, félig irodalmi, félig filozófiai, sőt sokszor vallásbölcseleti alapon beszél könyvében Gulyás Pál a nagy kérdésekről, melyen most annyian lovacolnak: a debreceni szellemről. Hitvallás, költői program, önbemutató a könyv, mely sohasem elfogult, sohasem egyirányú, hanem minden sorában eleven és mozgékony. Az idegek vibrációja fut át a könyvet, a misztikumnak az a különös átélése, ami Gulyás Pálra annyira jellemző. Magassága és mélysége szinte étheri, szavai sokszor csak sejtetnek, viszont a debreceni szellem minden sorában benne van, világosan és tisztán.

A bevezető sorok után, melyben Dobossy László ír nagyon érdekesen Kassáról és Debrecen szelleméről és szellemi feladatairól, Gulyás Pál verse következik: Kassa kapui előtt címmel. A magyar és szláv népek a Duna-medencében meg kell, hogy férjenek egymással.

Ezután következik maga a tanulmány, melybe sokszor ékelődnek be versek Debrecenről, a földhöz mindig közel eső Debrecen ragadája meg Gulyás Pál, majd a mithosz magányára tér át. Beckeli Csokonai szerepét, mely útra és útra visszatérő motívuma a kötetnek, majd Kölcsey újírtékelését adja. A nagy álom, a Nagy-Debrecen álma vetül fel, az álom, amelyből a korok és események miatt nem lett valóság. Felremlik a nagy költőnek, Oláh Gábornak az árva és ölete nagy szerepe Debrecen szellemi életében. Utána Méliusz Juhász Péter alakját rajzolja meg, a „forrongó katolikus alakját”, majd a jövővé Debrecenbe vet pillantást. A népi és nem népi fosalmát határozza meg, majd a vers és valóságra tér át. Meghatározásai viláfosak és idazereifiek, megérdemlik hogy néhányat szöszzerint idézzünk belőle:

Csokonai szelleméről a következőket írja Gulyás Pál:

— Csokonai sorsa: megindított egy debreceni keresztvén magyar fajú világmitost, amely félbemaradt. A földközelség földhöztapadásáig változott, az archaikus mosoly fővárosi nivóvá, vagy ami még ennél is leverőbb: basahalmi sercintése — s az elemek ötfosogatából elszabadultak az elemek. Kinek lett volna másnak éyepleje, ostroma, karja ilyen papipákhoz?

A debreceni jellegről:

— Méliusz előtt Debrecennek több százados multja van. Mégis először Méliuszék nyomják Debrecenre a történelem bélyegét. Ezt a réteget vallási földrengés hozta létre. Utána két évszázaddal a Kollégium bölcsőjében megszületik Debrecen „Bachusza és Apollója”, Csokonai. Ekkor támad Debrecennek második földrengése. A két földrengés között zoros a kapcsolat. Bennük alakul ki a „debreceni jelleg”.

Protestántizmus és katolicizmus viszonyáról:

— Protestántizmus és katolicizmus: párhuzamos út Isten országá felé. Az egyik a létfölötti lét etikai meredekien át, a másik az anyag „teleolódás rendjén”, Aristoteles, Szent Tamás-i folyosóján keresztül. A régi ellentétnek a jövő-

ben egy éltető feszültséggé kell magasztosulnia: ellenőrzékek és táplálják egymást a tökéletességben, cseréljék ki egymás távlatait, mint az Ur két oldalán az angyalok.

Es később:
— Debrecen költőinek belső fejlődés-vonalá, melyet látszólag megtört az idő, egy ilyen időföltötti krisztusi összegzés felé mutat.

Végül pedig hadd idézzük Gulyás Pál legszebb és legjobb meghatározásában, a népi gondolatról szólóan:
— A „fajtak jellegzetes ismérvei” engem, az egyént mindig gyanakvással töltenek el. Viszont legtöbbré azt becslöm, amit egy fajta adhat s mégis minden fajtára érvényes. Ily úton keresem magamban a népit, a népiében a magyart s a magyartban az emberiséget.

Wilson elnök cipője és a világtörténelem

Newyork, november hó. (KH.) A princetoni egyetem tanárai és volt növendékei, a Fehér Ház régebbi tisztviselői és a páriksörnyéki békeszerződések résztvevői közül még sokan emlékeznek Woodrow Wilson, az egykori princetoni egyetemi tanár, későbbi elnök és békekonferenciái főmegbízott gyakran különös viselkedésére. Princetontban például azt mesélik, hogy Wilson professzor általában nyugodt, barátságos ember volt, aki okosan és figyelmesen beszélgetett el a filozófia vagy politika nagy kérdéseiről kartársival vagy hallgatóival mindaddig amíg arca vártatlanul kemény kifejezést nem öltött, a hozzáintézett kérdésekre egyáltalán nem válaszolt és, se szó, se beszéd, faképnél hagyta társaságát. Az emberek előtt érhetetlen volt Wilson viselkedése. Megdöbbenve látták Wilson gyakori hangulatváltozását. Rövid idővel azután, hogy a princetoni egyetemre tanárnak nevezték ki, Wilson ott már mindenki különöncnek tartotta és mindenki félt attól, hogy vajon mikor és mivel séri meg a tudós professzort annyira, hogy az vártatlanul sarkonfordul és villogó szemekkel hagyja ott társaságát.

Wilson professzor közben elnök lett, a Fehér Ház ura, 1919-ben pedig az Egyesült Államokat képviselte a békekonferencián. Különös hangulatváltozásait ott is hamar feltűntek. A társant-hatalmak ravasz képviselői: Lloyd George és Clémenceau, a Törvis, néhány ülés után hamar ráállították, hogy Wilson elnökétől minden el lehet érni, ha elérkezik az a lélektani pillanat, amikor az elnök új vártatlanul olvasztó átalakulást a szívében forogó kérdéseket iránt bármilyen fontos határkérdés került imedvitalásra, ha népek ügyéről és cselekedteiről volt szó. Wilson elnök időközönkint vártatlan és megdöbbenés könyvt tanusított, annyira, hogy Nagybritannia és Franciaország képviselői könnyűszerrel keresztülváltak akaratukat. Ők sem tudták hogy mi az oka Wilson elnök hirtelen hangulatváltozásainak s azt az elnök ismeretes ideggyöngösesévével magyarázták. Mindenesetre alaposan kibeszélték — az emberiség legnagyobb kárára — Wilson elnök fióvelmének gyakori és meglepő lankadását, vagy teljes kihagyását. Clémenceau előedtetten dörszölte kezét amikor látta, hogy Wilson érdeklődése hirtelen megszűnik és a legimperialisztikusabb

előterjesztésre sem tesz semmi ellenvetést.

Húsz évvel a békekonferencia után, 1940-ben, Pitkin, neves amerikai közíró s a princetoni egyetem tanára, kutatni kezdte Wilson életének titkait és szép számban levő gyöngöseségeit. Így ellátogatott azokba az üzletekbe is, amelyekben Wilson annak idején megfordult. Egy princetoni orthopéd cipésznél, aki Wilson tanár cipőit készítette, kiderült, hogy Wilsonnak hibás lába volt, amely gyakran és türelhetlenül fájt, s gondosan titkolt testi hibája volt. Pitkin a kutatást a nyomon tovább folytatta Washingtonban, ahol Wilson elnök cipéze rendelkezésére bocsátotta azokat a leveleket, amelyek az elnöktől kapott. Ezeket a leveleket orthopéd-cipő ügyekben maga Wilson írta sajátkezűleg, hivatalos elnöki levélpapíron és azokat sajátkezűleg címzett hivatalos borítékokban küldte el cipészének. Ezekről a levelekről semmiféle titkárnak nem volt szabad tudni. Ezekben a levelek-

ben Wilson panaszkodik fájdalmai felől, lefordia a meslert egy-egy nem-sikerült cipő miatt s igen gyakran bocsánatot kér tőle, hogy legutóbb is, fájdalmai miatt megrúgosta és durva szítkok közepette kergette ki lakosztályából. Elmondta a derék suszter hogy Wilson annyira titkolta lábhibáját, hogy neki nem volt szabad cipős dobozzal megjelennie a Fehér Házban levő elnöki lakásban, hanem a cipőket hatalmas utazóbőröndökben kellett cipelnie, nehogy az elnök környezete rájöjjön arra, hogy miről van szó. Wilson elnök testi hibáinak érthetően nagy befolyása volt az államférfi lelkiállapotára és gondolkodásmódjára is. Apárikörnyéki békekonferenciákon talán sok milder másként történt volna, ha az akkor még oly nagy tekintélyű elnököt nem kínozza a láb-fájás, ez a gondosan titkolt szenvedés amely miatt az elnök időnkint nem figyelt arra, hogy milyen határvonalat húznak a bölcsék és mi történik azokkal a milliókkal, akiket saiat kijelentése szerint „nem lehet egyik országból a másikba áttolni, mint valami juhnyáját”.

Belvárosi Takarékpénztár Rt. Budapest

DEBRECENI FIÓKJA
FOGLALKOZIK A BANKÜGYLET MINDEN AGÁVAL.
TELEFON: 19-52, 28-40.

A magyar főváros a vidéki városokért

Irta: Dr. SZENDY KAROLY
Budapest székesfőváros közönségének polgármestere

Karácsonykor, a szeretet ünnepe szölok a magyar vidéki városok vezetőihez és közönségéhez, hogy e nagy ünnepen magyaros szeretettel köszöntsem őket Budapest székesfőváros közönségének és vezetőiségének nevében.

Néhány nap mulva az új esztendő hajnala köszönt ránk, új gondokkal kell majd megküzdünk, új feladatokat kell majd megoldanunk s ebből az alkalomból Budapest testvéri együttműködésre szólítja fel a vidéket.

Immár esztendőnk óta hivatalból elnöke vagyok a Magyar Városok Országos Szövetségének, sokat és szeretettel foglalkozom a szövetség ügyeivel s így alkalom volt alapos bepillantást nyerni a magyar városok ügyeibe, bajiba. Sokat tanultam, tapasztaltam az elnöki székhelyben, de a legnagyobb tanulság annak a kétségbevonhatatlan ténynek a megállapítása volt, hogy a magyar főváros és a magyar vidék városai között eltelhetetlen sorsközösség áll fenn.

Valamikor divat volt — mégpedig politikai divat — a fővárosnak és a vidéknek a szembeállítás. Számos próféta akadt ennek a tévhitnek s volt egy időszak, amikor egy nagy politikai párt is valóságos programjává tette, hogy a vidéket a főváros ellen hangolja. Azzal vádolták Budapestet, hogy a vidéki városok rovására szépül, gyarapodik s azt hirdették, hogy Budapest romlásán, lefokozásán, elszegényítésén keresztül vezet az út a vidéki városok boldogulásához.

Hálás vagyok a sorsnak, amiért megérthettem e hazug legendának a szétfoszlását. Majdnem teljesen elhallgattak már a balkeverők, akik az ellentéteket szították Budapest és a vidék között s a Magyar Városok Országos Szövetségében helyettfogaló kiváló vidéki városvezetők tanuságot tehetnek amellett, hogy a szövetségben olyan baitársas együttműködés folyik, amely egyedül alkalmas arra, hogy Budapestnek és a vidéki városoknak az érdekeit egyaránt szolgálja.

Kétségtelen, hogy rengeteg probléma vár megoldásra, azonban az is bizonyos, hogy a magyar városok közös serelemit, kívánságait nem lehet a mai rendkívüli idők közepette gyors egymásutánban teljesíteni, orvosolni. Az elisietett munka mindig baít okoz, ezért hát óvatosan kell a felmerült kérdésekhöz nyulni és csak céltudatos program fokozatos megoldása segíthet a bajokon. Nyugodtan hivatkozhatok arra, hogy ez a nézet gyakorlatilag is igazolódott és a szövetség lelkes, kitartó munkája egymás után hoz olyan eredményeket — mint a közelmúltban is —, amelyek a vidéki városok érdekében mutatkoznak.

Hiszem és vallom, hogy Budapest egészséges fejlődése azonos összefüggésben áll a vidéki városok fejlődésével és Budapest kulturális és gazdasági fejlődésével párhuzamos a vidéki városok haladása is, hiszen valamennyien fontos tagjai Magyarországnak. Budapest készségesen sikkra száll minden becsületes vidéki célkitűzés mellett, mert ez a kiállítás egyúttal Budapest és ugyanakkor országunk érdeke is.

Debreceni Vásárpénztár Részvénytársaság Debrecen

TELEFON: 21-45, 24-92. ●●●●● Gazdáknak, hízalósoknak hiteleket és előlegeket folyósít előnyös feltételek mellett.

Debrecen
Ren
Mi mu
variáci

A rendőrga ridégs
könyv, bá
szinre ker
mor, meleg
ban is. Oly
mint a film
ország közp
órától regg
haló ez. U
jelenetek,
következő
színesebbe
bek, mert
Egyetmást
pekben.

Mi ml
Nemcsak
kincslopás
ritkaságok
hogy mi
napi rende
krónikájáb
lábtörölt,
cirokseprő
felkészít
tollat, kar
csenyi cuk
risnyát, p
juhászbun
párt, tyúk
tekes holn
tárgyakat,
nincs és n
nehéz, ves
pedig a t
veszi. De
tománia e
rében gya
sokat épp
utána ké
mint a na
komolyan
el benne.

**Lopás
megv**
Regény
három ó
jellemző
hölgy sie
remegve,
tötták, b
összes
pengő a
indítsák
len a log
feszegelő
is végig
már adja
gyanus é
ter, a te
így tová
— mégis
eset, —
a helysz
és merő
sult höl
ékszer,
Felhábo
nincs!
zakat, h
megakad
zást és
a káros
den éke
előző n
az egyil
ékszer
helyen
a rendő
azonnal
tozzana
nem te

és rövid idő mulva
egés, felháborodott
Ellopták az éksze
ustija ezt is azt is
ót, házmesteri kö
dolgozott és így to
kiszáll és félóra
zatréhvija a

Rendőri bűnügyi vegyes

Mi mindent lopnak? — Ékszeropás különböző variációkban — Az asszony ingatag — A szelthamos siketnéma teleplezése

A rendőrség munkája az élet a maga ridegségében, mezélenszégében: könny, bánat, bűn, alakoskodás felszínre kerül, de van azért benne humor, melegség, jószívűség, ha ritkában is. Olyan a rendőrség munkája, mint a filmhíradó; különösen a rendőrség központi ügyeletén, délután 2 órától reggel 8-ig látható és tapasztalható ez. Úgy váltakoznak a képek, a jelenetek, mint a film egymásután következő kockái és érdekesebbek, színesebbek, megrázóbbak, derűsebbek, mert a rendező maga az — élet. Egyetmást feltárunk most rövid képekben.

Mi mindent lopnak?

Nemcsak gyilkosság, rablás, ékszer-, kincslopás fordul elő, — sőt ezek a ritkaságok inkább. Az érdekesség az, hogy mi mindent lopnak. Ime négy napi rendőri anyag Debrecen lopási krónikájából: elloptak tisztikardot, lábtörőt, leölt baromfit, szappant, cirokcsprót, tarka bocit, jegykendőt, félkesztyűt, konzervet, takarót, libatollat, karácsonyvált, műfogsort, karácsonyi cukorkát, télikabátot, női harisnyát, parókát, ingmellet, borotvát, juhászbundát, fonalat, zsákok, kerékpárt, tyukot. Értékes és kevésbé értékes holmikát, sokszor fantasztikus tárgyakat, amelyeknek semmi értéke nincs és mégis elviszik, nem egyszer nehéz, veszélyes körülmények között, pedig a tolvaj semmi hasznát sem veszi. De elviszi. Valami tömegleptománia ez és különösen a nők körében gyakori. És ezeket a kis lopásokat éppen úgy le kell nyomozni, utána kell járni a detektíveknek, mint a nagy bűnügyekben; éppen oly komolyan, lelkiismeretesen járnak is el benne.

Lopás háromféle megvilágításban

Regénybe illik: egy napon, rövid három óra alatt történt mindhárom jellemző eset. Közismert, előkelő úri-hölgy siet be a központi ügyeletre és remegve, sírva adja elő, hogy kifosztották, bezárt szekrényéből elvitték összes ékszereit, legalább 10 ezer pengő a kára és kéri, hogy azonnal indítsák meg a nyomozást. Érthetetlen a lopás, mert a zár jól működött, fessegetésnek nyoma sincs és a kulcs is végig az úrinőnél volt. S a károsult már adja is a tippet: gyanus ez is, gyanus az is, a szomszéd, a házmester, a feleség, a szobalány udvarlója és így tovább. Az egyik detektív kiszáll — mégis 10.000 pengős lopás nagyobb eset, — de semmi gyanusát nem talál a helyszínen. S ekkor gondol nagyot és merészet, erélyesen rászól a károsult hölgyre: Biztos, hogy itt volt az ékszer, ide tette és nem máshová? ... Felháborodott a válasz: — Olyan nincs! A detektív feljára a zálogházakat, hogy az esetleges értékesítést megakadályozza, bevezeti a nyomozást és tíz perc múlva szól a telefon, a károsult jelentkezik: Bocsanat, minden ékszer megvan. Az úriasszony előző nap — nem tudni mi okból, — az egyik ágy párnája alá rejtette az ékszert és ezt elfelejtette. A szokott helyen keresve, nem találta és rögtön a rendőrségre sietett, követelve, hogy azonnal mindenkit csukjanak le, motozzanak meg. Még szerencse, hogy nem tették meg...

A szín változik és rövid idő múlva újabb, másik ideges, felháborodott asszony robot be. Ellopták az ékszereit, szintén gyanúsítja ezt is azt is, szomszédot, bejárót, házmestert, kőművest, aki nála dolgozott és így tovább. A detektív kiszáll és félóra munka után diszkrétén félrehívja a papát és mamát és közli velük, hogy megvan a tolvaj: a család szépmérenyű fiatal csemetéje, 21 éves, már

nem is fiatalkorú. Nem lett bűnügyi belőle...

Közben betörőt állítanak elő orgazdjával együtt és már hozzák is be a lopott holmit. A betörő pontos ember, fel van írva nála, naplót vezet, hol és kitől, mit és mennyit vitt el. Precíz ember, megkönnyíti a rendőrség munkáját, cigarettát is kap jutalmul azonnal. És a detektív beállít az egyik köztisztviselő lakására az ékszerekkel, ahol majd elájulnak a meglepetéstől; nem is vették észre, hogy öt napja ellopták az ékszereket, ezüstöt a szekrényből.

Ime, három jellemző kép pár óra alatt, három lopási eset különböző megvilágításban.

Az asszony ingatag

Regényírók, novellaírók, itt, a központi ügyeleten, vagy a panaszfelvételnél bőven találhatnak témát, sok alkalom van a megfigyelésre. Csavargókat állítanak elő, némelyik egykor jobb napokat látott, kitüntetéssel vizsgázott. Fiatalkorú koldusok, egyike-másika még megmenthető, de néme-

Uri divat öltönyök
Ref. papi palástok
Molnárnál
Kistemplom mellett
Révészter 2-

lyik romlottabb az öreg tegyházviselő bűnözőknél. Fialat lány, aki a rossz útra tévedt, bánja már, szeretne menekülni, de nem tud. A másik az alkohol rabja, a harmadik kábító mérgekre szokott és ez viszi tovább a romlásba. Életuntak, akiket az utolsó percben megakadályoztak tettük elkövetésében. Majd ittas embert vezet a rendőr, harsányan énekl: Az asszony ingatag... — Maga az ingatag, — szól rá az ügyeletes, — mire dű

Takács Mihály HUNGÁRIA HENGERMALOM

Debrecen, Bánffy utca 2. — Telefon: 13-02.

Elsőrendű örlemények árusítása. Vámörles, termények vásárlása, tárolása és eladása.

lőngözve tiltakozik és akadozva igyekszik előadni, hogy ideálja hűtlenedik. A fogdába kísérik, hogy aludja ki mámorát, de még sokáig hallatszik a pince felől is harsány, borzú hangja: — Az asszony ingatag...

A néma megszólal

Éjfél után már csendesedik az ügyelet: egy kis kéménytűz, nem komoly, nem is kell kiszállani, jelentéktelen kocsmai verekedés, ez sem veszélyes. Majd fura, artikulátlan hangok hallatszanak. Kiderül, hogy két siketnéma veszett össze és most igyekeznek megértetni magukat és igazságot keresnek. Rövidesen megbékélve távoznak. Ennek kapcsán meséli az egyik idős detektív. Nemrégiben egy szelthamos került be hozzánk, aki siketnémanak tette magát és sehogy sem akart megszólalni, sehogy sem akart vallani. Az ügyeletes rendőrtiszt leültette és közben mással foglalkozott. Egyszer csak felugrik, felkapja a papírvágó kést az asztalról, ráfogja a szelthamosra és harsány hangon kiáltja: — Most meghalsz, szelthamos! Ijesztő kép, — meg mi is meg-hökkentünk először, de a következő percben már mindenki hahotázott, mert a megijedt szelthamos siketnéma „zengő” hangon megszólalt: — Jaj, ne tessék bántani, kapitány úr, mindent elmondok. És a néma megszólalt és úgy vallott, mint a karikacsapás.

Az álruha

S bizony, az álruha sokszor segít, akárcsak a detektív regényekben, vagy a mozifilmeken. Most már el-

mondhatjuk, hogy egy nagyobbzsabású lopás leleplezésénél az egyik detektív heteken át, mint egyszerű alkalmi kőműves munkás dolgozott kemény, megfeszített fizikai munkát végezve. De megérte, mert egy nagystilű, veszedelmes tolvajbandát leplezett le. Pár árdragitási ügyet is így göngyölített fel a közelmúltban. Sőt, a multkor az egyik bálba ment el az egyik nyomozó közeg és angol keringő hangjai mellett táncolt ki az egyik csinos tolvajnövel, aki nem is tagadhatott, a lopott ruhát, lopott ékszert viselte. Mert a bálba csak kicsipi magát az ember, ha ad magára valamit. És jól tette a diektív, hogy elment a bálba, mert máskülönbenehéz lett volna tárgyi bizonyítékot szerezni. A lopott holmit egyik rokonánál rejtette el a tolvaj lány és csak a bál mulatságokra vette fel, de vesztére. Méltatlankodott is nagyon: — Már táncolni sem hagyják a szegény lányt, pedig a Pista is ott volt... A Pista kedvéért lopott és csinosította magát...

A helyes vallatás

Külön tanulmányokat írtak már és lehetne írni, hogyan kell ügyesen, helyesen beismerésre bírni a még konokul tagadó tettest. Ez — bárki bármit is mond — egyéni dolog és itt van a művészet, tudomány, rutin, gyakorlat, kit, hogyan kell vallatni. Az egyikkel erélyesen, a másikkal finoman kell bánni, egyikre hat a rábeszélés, a szép szó, a másikkal egy cigarettát minden rábeszélésnél és ékeszölésnél többet ér. De egy általános hasznos bevált módszer, ami képzelt bűnügyi embernél legyen az vizsgálóbíró, vagy rendőrtiszt, sokat használ: jó, ha mindig a kihallgatást végző egyén ül magasabban és a gyanúsított alacsonyabban és célszerű, ha a vádlott, gyanúsított van erős, jó megvilágításban és a kihallgatást végző hatóság ember homályban. Így a gyanúsított arcának, szemének minden megrögződése, rándulása jobban szembetűnik és néha ilyen apróságnak látszó megfigyelés, adat bizonyítja, hogy jó nyomon jár a sokszor még csak puhatolózó nyomozó személy. Az ügyes kérdés, keresztkérdés mind fontos, de a külsőség is lényeges, sőt sokszor döntő.

Közben a központi ügyeleten vésszesen megszólal a csengő, az egyik fiatal detektívgyakornok idegesen kapja fel a kagylót: már valami sötét bűntényre, véres eseményre, rablásra, öngyilkosságra gondol. Pedig mindössze az történik, hogy az egyik éterem zárórát szeretne hosszabbítani. De nem lehet, mert rendnek muszáj lenni...

ERDÉLYI MAGYAR SZAKÁCSKÖNYV

Erdélyi magyar szakácskönyv címen, Szász Mártonné Bene Ilonka magyarrégi református lelkészne kiadásában és szerkesztésében egy igen kitérő szakácskönyv kapható a Méliusz könyvkereskedésben. Ára 5 pengő. Az előszavát az akkori ref. püspökne, Makkai Sándorné írta, akinek a nemrégiben elhunyt papné, a szakácskönyv írója, jóbarátnője, munkatársa volt az egyházi munkában és minden háztartási dologban tanácsadója. Ő ma is ennek a szakácskönyvnek alapján foz és teljes szavatossággal ajánlja minden gazdaságnak, kezdőnek is ezt a kitérő és valódi erdélyi receptekkel teljes könyvet.

— Vásároljon hirdetőinknél

A hit szavai

Schiller Frigyes verse.

Három szót izenek, három súlyos ígét,
Mindenki ismeri őket,
De ajkadra véve még egy se tiéd,
Csak ha szived is veri őket.
Nem lélek a lélek, csak renyhe salak,
Ha nem tüzelik már e szikra-szavak.

Szabadnak alkották, az ember szabad,
Még ha láncok közt született is.
Szent szó, üvöltse bár vak szolga-had,
És ha örvögök jelszava lett is.
Hadd törje le láncát mind, aki rab:
Szabad embertől meg ne riadj!

S az erény, az erény nem pusztá szó,
Valóra váltja az emberi élet.
S ha gyöngye a láb, ha bojladozó,
Az istenit egyszer mégis eléred.
S gyakran, mit bölcsök bölcse hiába kutat,
Megleli gyermeki, együgyű szív az utat.

S van Isten az égben, egy szent akarat,
És ha az emberé semmibe veszne:
Túl a téren, időn örökre marad
És munkál az isteni eszme.
Foroghat örökre az ősi Malom:
Középen a Szellem: — örök nyugalom.

Csak valljad e három súlyos ígét,
Míg mindenki nem ismeri őket.
S ha néma is ajkad, mégis mind a tiéd,
Mert a szived is veri őket.
A lélek nem lehet soha renyhe salak,
Míg lángra hevítik e szikra-szavak.

Fordította: KOVÁCS PÉTER.

Schön Sándor kezyü, kötszer és orvosi műszertárát Alföldi-palota Csapó u. sarok) helyezi át

Debreceni furcsaságok

Külföldi, belföldi vendégek jártak a közelmúltban különböző időkben Debrecenben és az idegen szem hamarabb meglát mindent, ami furcsa, szokatlan, avagy újszerű. Külföldi, belföldi vendégeket kísérve, kalauzolvá magunk is jobban megismerjük Debrecen, látnok, hallunk megjegyzéseket, összehasonlításokat hallunk éretnyinkről hibáinkról, furcsaságokról, hiányosságokról.

Az már régi, tudott dolog, hogy sokat és szívesen élcelődnek azon, hogy Debrecenben a városi istálló a város közepén van, míg az egyetem az erdő szélén; azt is sokszor felhozzák enyhé maliciával, hogy Debrecennek halott-hamvasztója is van, drága pénzén készült, de nem használják. Ellenben tényleg furcsa, hogy Debrecenben egyetlen szobor, emlékmű sincs azon az uccán, vagy téren, amelyet a nevével neveztek el. Így a Csokonai-szobor nem a Csokonai uccán van, hanem a Kálvin-téren áll és az Emlékkertbe került Bocskay István is, nem a Bocskay térre. Kossuth Lajos ércebeöntött alakja nem a Kossuth uccán díszíti, hanem a Ferenc József utat, vagy ha úgy tetszik, Piac ucca végén áll. De az újabb alkotások is más helyre kerültek, így a Tisza István téren, a központi egyetem előtt Méliusz Juhász Péter, Huszár Gál és reformátór társai szobrai állnak és nem Tisza Istváné, míg Tisza István szobra a Vilmos császár körúton van. Lehet, hogy ez más városban is így van, de mégis furcsa. Talán valamit lehetne ezen segíteni. Például a volt 39. gyalogezred emlékműve körüli sétatányt el lehetne nevezni 39-es sétatánynak. De lehetne ezt még folytatni, ahogy az uccanevek rendezésére, revíziójára szükség van. Hogy csak egy példát említsünk, Apponyi Albert grófról is jelentősebb utcát kellett volna elnevezni...

Vannak furcsaságok, amelyek megütik az idegen szemet és néha finoman, néha tréfásan, de néha komolyan is szaváteszik. Nem akarunk senkit sem bántani, de megjegyezték páran: Debrecenben nem fordítanak kellő gondot a temetőkre. Nem a gyönyörű új köztemetőre céltott senkise, hanem a többi, ma már nem használt régi temetőre. Bizony, eléggé elhanyagolt, gondozatlan állapotban vannak, sőt némelyik temető az alvilági bűnözők rejték- és találkahelye.

Pár olyan dolgot említünk fel, amit azért tartanak furcsának, hogy nincs Debrecen nagy város, de nincs expressója, gyors falatozója, ami más ily nagy városban bőven van. Nincs automata büfféje, amely pedig sokszor jól esnek az átutazónak, járókelőnek. Pedig még üzletnek sem lenne utolsó egy izléses, csinos, tiszta automatabüffé.

Vagy pár olyan újítás, amely praktikus, hasznos és könnyen megvalósítható. Szombathelyen például a villa-

moskocsik postaládával vannak felszerelve és a postaládát az állomáson kiszedik, kiírítik. Nem lehetne ezt Debrecenben is behozni? Hány külföldi nagyerdei lakos kénytelen esőben, fagyban, fagyban bejönni a városba, ami pénzbe, időbe, áldozatba kerül sokszor, mert nincs a közelben olyan postaláda, amelyből gyorsan felüljárhat a levelet, míg ha a villamoson lenne postaláda, bedobhatná a Nyulás közelében lakó, vagy a Csapókertben élő debreceni polgár a levelet a villamoson elhelyezett postaláda, a végállomáson kiszedné a postás és hamarabb menne el a levél. A posta híres figyelmességéről és megértéséről, és soha sem zárkózik el a hasznos újítástól. Nem lehetne a Helyi Vasút megértő együttműködésével ezt is megvalósítani? A közönség jól járna a dicsőrné a postát és a Helyi Vasutat is.

Külföldön sok a bélyegautomata ezt is érdemes volna felállítani, mert néha este komoly művészet bélyegszerezni. A posta messze esik, trafikok zárva, nem is lehet kívánni, hogy

éjjel-nappal nyitva tartanak. Ilyenkor lenne jó az automata, éppen úgy adná a pénz bedobása után a bélyeget, mint ahogy a cukorkát, vagy csokoládét adja és ember sem kell hozzá. Ha külföldön jól bevált ez, miért ne lenne jó nálunk is?

S gondoljunk a gyermekekre is. Debrecenben sok tér, játszóhely van, de nincs kellőképpen felszerelve. Nem lehetne — ismét külföldi példára hivatkozunk — a Nagyerdőt, pár játszótérrel gyermekjátékszerekkel felszerelni, libikókát felállítani. Nem kerül sokba, de nagy örömet szerezne nekik a gyermekeseknek. Ahogy a nagyerdei uszodában fel tudták állítani, úgy fel lehetne szerelni ezzel az összes játszótérrel is.

Volna még sok újítás, hasznos befektetés, amint hogy van még sok olyan furcsaság, hiányosság, amit nem soroltunk fel. Most csak izeltőt nyujtottunk. A közönségnek is bizonyára sok megfigyelése, sok ötlete van, sok jót, sok rosszat észlelt. Szívesen nyilvánosság elé bocsátjuk ezeket is, ha komoly, hasznos, közéleti és tárgyilag-

Az Úr-Isten katonái

Parancsra rakjuk a lábunk
Dobogó szívünk ritmusára.
Nem tudjuk hova, merre, meddig
Masírozunk az Úr szavára.

És menni kell és nincs megállás,
Bár kö és tüske vérzi lábunk,
Mert jaj nekünk, ha parancs nélkül
Sorból kilépünk és megállunk.

Mindig előre, sose hátra.
Visszafelé az út bezárul.
Az útunk végén hervadt lombok,
S hervadt szívünk is — jaj — elárul.

Anyáknak könnye hull a kintől,
Mikor az útunk földre hajlik,
S tán megtört szíve sir a sírál,
Mikor az Úr parancsa hallik;

„Állj” — és a lábunk jéggé dermed,
„Pihenj” — s a szívünk végső dobban.
Égi mezőn egy halvány csillag
Fénye talán utolsót lobban.

Mi fekszünk némán, katonásan.
Életünknek ez hát az ára?
Obsitunkkal a koporsóban
Várunk az Isten kürtszavára.

HARSANYI LASZLÓ.

vül speciális, katonai elektromos készülékeket, továbbá gázmaszkokat és egyéb hadicélokot szolgáló eszközöket. Délről nyugaton keresztül egészen északig végeláthatatlan sorban repülőgéppályák és repülőgépfelszerelési tárgyak előállításával foglalkozó művek húzódnak. Londonban úgy az optikai gyárak, mint a kauszupar legnagyobb vállalkozásai szintén otthonra találtak. Végül Londonban talált elhelyezést a finom mechanikai készülékek, valamint a gépkocsipar nagy része is.

A berlini ipartelepek ezzel a felsorolással nem állják ki a versenyt. Ennek elsősorban az az oka, hogy Berlin ipari fejlődése Londonhoz viszonyítva jóval később indult meg és hogy az ipartelepek helyét jóval a város határain kívül jelölték ki.

A berlini iparvállalatok élén az AEG és Siemens művek állnak, mindkettő elektrotechnikai készülékek és berendezések gyártásával foglalkozik. Mindkettő vállalat gyárépületei azonban a város határain kívül állnak s ezért sokkal könnyebben lehet őket légítámadások ellen védeni, mintha a lakónegyedek közé lennének beékelve.

Eddig az angol légítámadások nem is okoztak kárt egyik ipartelepben sem. Nagy fegyverkezési üzemek Berlin területén egyáltalában nincsenek, ezeket tudatosan a fővárostól messzees vidékeken építették. A kisebb hadfelszerelési üzemek száma is elenyészően csekély. Az angolok a Berlinit környező erdőségekben hadiüzemeket gyanítanak és röpceduláikon bejelentették, hogy ezeknek fekvését is pontosan ismerik. Tekintettel azonban arra a körülményre, hogy a Berlin körül fekvő erdőségeket az angol repülőgépek eddig még senkireltek bombázni, fel kell tételezni, hogy az angolok maguk is rájöttek feltevéseik helytelenségére.

Az elmondottakból kitűnik tehát, hogy a Berlin elleni légítámadások a Német-birodalom védekeit nem csökkenthetik, mivel a hadianyag- és hadfelszerelési gyárak nincsenek itt központosítva, s ezért keresztülvihetetlen az is, hogy a London elleni német légítámadásokat Berlinen torolják meg.

**FERENC JÓZSEF
KESERŰVIZ**

Ne vegyen addig gramofont,
míg meg nem tekintette az új
„HIS MASTER'S VOICE”
„COLUMBIA” gramofonokat

SZENDRO

zongora, rádió, hangszóróüzletben BATHYÁNYU 22.
Gramofonlemez nagy választékban kapható.

Katonai célpontok Londonban és Berlinben

A két ellenséges hatalom fővárosának, Londonnak és Berlinnek légi bombázásával kapcsolatban érdekes összehasonlítás lehetőséget nyílik a két hatalmas metropolisz érzékeny pontjai, valamint sebezhetőségét illetőleg.

Amerikai forrásból származó hírek szerint a német légihaderő máris olyan nagy pusztítást vitt véghez London katonai célpontjaiban, hogy ez Nagybritannia védekeit hatalmas mértékben befolyásolja. Mr. Greenwood, az angol háborús kabinet tagja ezzel a megállapítással kapcsolatban a londoni rádióban a következő kijelentést tette: „A Londonban véghezvitt pusztításokat kétszeresen fogjuk Berlinnek visszafizetni.” Fel kell tételeznünk, hogy a brit miniszter ezt a kijelentést a hazai propaganda szán- ta, mert ha London és Berlin helyzetét a hadigázdálkodás szempontjából közelebbről megvizsgáljuk, kiderül, hogy az angol fenyegetést gyakorlatban lehetetlen keresztülvinni. Mindenekelőtt az angol királyi légihaderőnek Berlinig 6-8-szor akkora utat kell megtenni, mint a német repülőknél Londonig.

Ebből az okból kifolyólag az angol repülőgépek nem hozhatnak maúkkal nehez és legnehezebb kaliberű bombákat s a pilóták és a gépek túlságos igénybevétele folytán a német főváros elleni támadásokat még kedvező időjárás esetében is csak hosszabb időközökben hajthaták végre. A téli hónapokban pedig túlságosan nagy az elietesedés veszedelem, mert az út legnagyobb részét a nehéz légelhárító ütegek hatókörén kívül, — vagyis körülbelül 9000 m-es magasságban kell megtenniük. A német gépeket viszont a rövid útszakaszon s a kedvező angol éghajlat mellett ez a veszély egyáltalán nem fenyegeti.

A két főváros stratégiai helyzetének különbözőségétől eltekintve, London és Berlin katonai célpontjait sem lehet egyforma mértékkel mérni.

Még a háború előtti időkben számos angol alsóházi vitában szó került arról, hogy a hadiüzemeket Londonból Angliába, a légítámadások veszélyének kevéssé kitért vidékeire kellene áttelepíteni. Nem egy képviselő mutatott rá arra a körülményre, hogy London az itt összpontosított hadiüzemek háború esetén katasztrofális helyzetbe fogják sodorni.

A brit főváros katonailag fontos pontjai között a kikötő áll első helyen. A szigetország lakosságának közel fele: 20 milliónyi ember élemezése, az angol tengeri forgalom 40 százaléka ezen keresztül bonyolódik le. Olaitartályai több, mint 1 millió tonna kőolaj befőladására képesek. Berlin ezzel szemben mint kikötőváros teljesen jelentéktelen. A Spree hajóforgalma pusztán kisebb teherhajókra és uszályokra korlátozódik. Az angol repülőgépek éppen ezért eddig még egyetlen támadást sem intéztek a Spreemint kikötők ellen.

Nagy-London egész területén, a centrumban éppúgy, akár csak a külvárosokban a fegyverkezési üzemek és fegyvergyárak egymás hegyén-hátán sorakoznak.

London keleti negyedében, Woolwich Arsenalban az állami üzemek egész sora áll, melyekben 25.000 munkás gyárt lövedéket, hadigázokat, légelhárító ágyúkat, nehéz lövedékeket és más fegyvereket. Daßenhamben, az angol főváros egyik keleti külvárosában hatalmas löszergyárakat találunk. Délkeleten, Crayford és Bartford negyedekben pedig szintén lösz- és robbanóanyagok előállításával foglalkozó gyárak vannak. Az északi negyedekből sem hiányoznak a fegyverkezési üzemek, különösen Enfield és Waldham Abbey negyedekben van a hadipar nagy számban képviselve. London külvárosában főképpen repülőgép-, vas- és gépipari műveket találunk. Ezenkívül sok üzembem gyártanak szikratávíró berendezéseket repülőgépek számára, ezenkí-

Debrecen, 1940 december 25.

Képek Képek Képek

1901-ben készült Debreceni egyetem című képe. Fényképezés mint a „Képek” Egyesülete. Minden művészt, főtisztviselőket, sőt ismertebb nevű festőket is magukhoz hívták. Az állami képtárban is megjelentek. A képek a képtárban is megjelentek. A képek a képtárban is megjelentek.

1901-ben készült Debreceni egyetem című képe. Fényképezés mint a „Képek” Egyesülete. Minden művészt, főtisztviselőket, sőt ismertebb nevű festőket is magukhoz hívták. Az állami képtárban is megjelentek. A képek a képtárban is megjelentek.

1901-ben készült Debreceni egyetem című képe. Fényképezés mint a „Képek” Egyesülete. Minden művészt, főtisztviselőket, sőt ismertebb nevű festőket is magukhoz hívták. Az állami képtárban is megjelentek. A képek a képtárban is megjelentek.

1901-ben készült Debreceni egyetem című képe. Fényképezés mint a „Képek” Egyesülete. Minden művészt, főtisztviselőket, sőt ismertebb nevű festőket is magukhoz hívták. Az állami képtárban is megjelentek. A képek a képtárban is megjelentek.

1901-ben készült Debreceni egyetem című képe. Fényképezés mint a „Képek” Egyesülete. Minden művészt, főtisztviselőket, sőt ismertebb nevű festőket is magukhoz hívták. Az állami képtárban is megjelentek. A képek a képtárban is megjelentek.

1901-ben készült Debreceni egyetem című képe. Fényképezés mint a „Képek” Egyesülete. Minden művészt, főtisztviselőket, sőt ismertebb nevű festőket is magukhoz hívták. Az állami képtárban is megjelentek. A képek a képtárban is megjelentek.

1901-ben készült Debreceni egyetem című képe. Fényképezés mint a „Képek” Egyesülete. Minden művészt, főtisztviselőket, sőt ismertebb nevű festőket is magukhoz hívták. Az állami képtárban is megjelentek. A képek a képtárban is megjelentek.

1901-ben készült Debreceni egyetem című képe. Fényképezés mint a „Képek” Egyesülete. Minden művészt, főtisztviselőket, sőt ismertebb nevű festőket is magukhoz hívták. Az állami képtárban is megjelentek. A képek a képtárban is megjelentek.

1901-ben készült Debreceni egyetem című képe. Fényképezés mint a „Képek” Egyesülete. Minden művészt, főtisztviselőket, sőt ismertebb nevű festőket is magukhoz hívták. Az állami képtárban is megjelentek. A képek a képtárban is megjelentek.

Képzőművészek Debrecenben

1901-ben, negyven évvel ezelőtt, alakult Debrecenben az első képzőművészeti egyesület „Műpártolók Egyesülete” címmel. Feladatául a város képzőművészeti életének fejlesztését tűzte ki. Ma mint a „Képzőművészeti és Műpártolók Egyesülete” folytatja nemes hivatását.

Minden Debrecenben élő és élt képzőművészt, festőt és szobrászt ez az egyesület ismertetett meg a közönséggel, évente rendezett kiállításain. Nincsen olyan festő vagy szobrász Debrecenben, aki ne lenne vagy ne lett volna művésztárgya. Figyelemmel kíséri a fejlődő új tehetségeket, azokat felkarolja, támogatja. A másik, később alakult egyesület az „Ady Társaság”, melynek képzőművészeti osztálya szintén rendez kiállításokat, debreceni művészek munkáiból.

Mert Debrecenben sok festő él. Nincsen hazánkban olyan vidéki város, amelynek annyi képzőművésze s olyan eleven képzőművészeti élete volna, mint Debrecennek. Jelenleg a legrégebb generációkhoz tartozók mellett itt vannak a fiatalabbak és legfiatalabbak, akik most végzik tanulmányaikat a Képzőművészeti Főiskolán.

Tartsunk egy rövid kis seregzelemet.

Torockai Oszvald harminckett év óta kiállító művész. Közönségünk jól ismeri finom színű, hangulatos képeit. Figurálisokat és tájképeket fest. Minden évben ott látjuk új műveit a kiállításokon s mindig új értékeket fedezünk fel bennük.

Dienes János kortárs. Virág csendéletei, tisztai tájképei, arcképei legjellegesebb és legszebb alkotásai. Erőteljes színűvel és szép rajzzal dolgozik. Állandó kiállító ő is.

Holló László, izmos tehetség. Most régóta nem állított ki. Nemcsak Debrecenben, de a fővárosi kiállításokon is sok dicsőséget szerzett nevének. Kompozíciói kifejező erejűek és egyéni megérzésűek.

Nagy Ferenc, mint naturalista, leginkább tájképfestő. Jellegzetes tónusával s hideg színeivel sok szép alkotással gazdagította Debrecen képzőművészetét.

Bánszki Tamás, mint festő és mint grafikus tette ismertté nevét. Sok szép tájképet látunk a debreceni kiállításokon.

G. Szabó Kálmán, mint arafikus, kiváló s világszerte ismert. Hatalmas méretű figurális kompozícióit nagy elismerés kísérette legutóbbi kiállításain. Kiváló freskófestő. A kollégiumi freskók készítője.

Senvei Oltó István eredeti tehetség. Finom színvilágú, teljesen egyéni értékű. Keveset alkot, de képei értékes, mely átöndölgő alkotások.

Félegyházy László ledfinomabb hatású művésztünk. Ragyogó színek, elsőrendű rajz jellemzik alkotásait. Kompozíciója mindig kiegyensúlyozott és eredeti.

Menyhárt László autodidakta tehetség. Meleg színeinek finom tónusa jellemzi képeit, melyek minden kiállítás díszjei közé tartoznak. Mint grafikus elsőrendű és közismert.

Berkv Irma bibliai témákat fest, tiszta, nemes lelkiség ömlik el képein.

Vincze István is izmos tehetség, aki még keresésben van. Sok szép alkotását ismerjük.

Olah István mint grafikus dolgozik. Festményeit gondos megfigyelés és finom kidolgozás jellemzik.

Farkas Györgyöt finom színekben tartott tájképei jellemzik. Mint figurális festő nemes tónus és széles látás az értékei.

Ujabb kiállító **Balla László**, **Bars, Kátana**, **Szafmárv Irma** és még többen, akiknek több képük nyerte meg közönségünk tetszését.

Legújabb eredeti tehetségünk **Bihácy György**, aki a legutóbbi kiállításán tűnt fel erőteljes dekoratív hatású képeivel és rajzaival. Ő festette a Kormányzó Ur kiváló arcképét is.

Szobrászaink közül fel kell említenünk **Némethy Lászlót**, **Nagy Sándor Jánost** és **Debreceni Tivadart**, kiknek sok szép alkotásuk díszíti Debrecen tereit és országos hírdetik művészetüket azok a szobrok, melyeket más városok és községek megrendelésére készítettek.

Ez a hatalmas gárda biztosítja Debre-

cen képzőművészeti életének jövőjét. S a két művészeti egyesület gondoskodik arról, hogy azok a fejlődő tehetségek,

akik még nem jutottak szóhoz, minél előbb bemutatkozhasanak a közönségnek.

Igy él ma a londoni ember

Newyork, december 24. Az „United Press” helyszíni tudósítást közöl London életéről.

Az átlagos londoni ember részére a nap a „légi veszély elmúlt” jelzéssel kezdődik. Ekkor összegöngyöltli takaróját és ágyneműjét s merev tagokkal kibúvik a földalatti vasút alól, vagy a hullámos bádógból készült kis családi búvóhelyéből. Olyan is van, aki egyenesen ágyából kel fel, mert végérményében a londoni lakosságnak csak körülbelül 15 százaléka veszi igénybe a földalatti vasut, vagy a nyilvános óvóhelyek helyiségeit. A lakosság egy állandóan növekedő száma oly normálisan tölti el az éjszaka legnagyobb részét, amint az a bomba-vető gépek zárólúze megingedi.

Reggeli után a londoni ember hivatalba megy, de hogy azt elérhesse, kétszer vagy háromszor annyi időre van szüksége, mint rendes körülmények között

s többzör át kell szállania, aszerint, amint az elmúlt éjjel bombatámadásainak erőssége kényszeríti és sokszor egész más irányvonalat kell felvennie, mint amelyet még csak tegnap is követett. A nap folyamán néhányszor az óvóhelyre kell menekülnie, amint a tetőkön felbúg a légi riadó.

Természetesen a londoni hivatali helyiségét jó korán hagyja el, hogy az esti homály beálltával esedékes légi-riadó előtt tartózkodási helyére érhesen. Ezt a riadót még fényes pincebárokban is átélheti s ott az egész éjszakát áttáncolhatja. De másképpen van ez az ipari negyedekben, ahol a rombolások a családok ezreit kényszerítik oly életet élni, melynek környezete nem a családi otthon, hanem a nyilvános óvóhely. Ez a megoldása a „hajléktalanok problémáit”-nak.

Vannak olyan óvóhelyek is, amelyek szárazak s amelyekben az ott élelező ezek részére néhány W. C., sőt néhány zuhanyzó készülék is rendelkezésre áll. Vannak fényűzéssel berendezett óvóhelyek is, amelyekben alkalmilag mozgóeladások, hanversenkek és kabaréelőadásokkal lehet eltölteni az időt talán nem mindig igaz gyönyörűségére azoknak, akik inkább aludni szeretnének. Általában véve azonban

az állapotok még a kormány megállapításai szerint is több mint „kimenelősítők”. Ez az állapot annál inkább tekintethe vendő, mert a hideg beálltával mindig több és több család van kényszerítve Anderson-léle hullámbádó búvóhelyét elhagyni azok nedvessége és hővössége miatt.

A kormány Morrison egy nyilatkozata szerint az utolsó hetekben eddig 600 magánóvóhelyet 10.000 személy befogadóképességgel nyilvános óvóhelyé nyilvánított. Ez a szükséglethez mérten igazán szerény eredmény.

Az „United Press” jelentése megdöbbentő képet fest Kelet-London egy nyilvános óvóhelyéről. „Van egy óvóhely, egy barlangszerű, kikövezett

áruraktár, amelyben minden éjjel 6000 ember körüli tömeg keres menedéket. Praktikus bombamentes, mert hiszen többemelet magasságú, szolidar épített épülettömb alatt tekszik, de ezzel megszünt minden más vonzóereje is. Azokban a rekeszlekekben, melyekben azelőtt áruszállítmányok voltak felhalmozva, most sor-sor mellett és egymásföött ágyak vannak felállítva hármassorban, amelyek néhány ezer ember részére védelmet nyújtanak; a menedéket keresők többi része a poros kövezetbe veti meg ágját; egyesek külön hálószobát rögtönöznek maguknak a szerte széjjel heverő nagy újságpapírokból. Egyesek nyugvóhelyeket készítenek az éjjel. Mindeközben nehéz vegyiszer-szag bűzlik. Vannak, akik vastag papírokat tesznek a nedves kövezetre, hogy ágyneműiket kímélik.

Gazdátlan kutyák, macskák, patkányok szaladálnak az emberek között.

Az Údvadsereg egy mozgó kantint állított fel ebben az óvóhelyben, amelyben leves, tea, kalács egy pennyért, kolbászos zsemle és alma-szeletkéék 2 penceért, hideg hús pástetom pedig 3 penceért kapható. Valaki felállított egy baleszállomást is, amelyben egy orvos s egy néhány betegpólvó nővér esti 5 órától kezdve szolgálatot tart. A falon még a királykoronázás idejéből egy plakát függ ezekkel a szavakkal: „Tartd meg Istent a királyt!”

Az egész helyiségben nincsen mosdásra alkalmas hely s e mellett azoknak, akik ezt az óvóhelyet igénybe veszik, más otthonuk nincsen.

Reggel ezt a helyiséget is mindenkinek el kell hagyni, hogy az tisztítható és fertőtleníthető legyen, ma'd délután 4 órákor ismét elfoglalhatók a helyek. A riporter megjegyezte az ide törekvőket, amint 12 szük uccából övönlöttek az óvóhely felé, ki gyermekkocsin ki talicskán szállítva ágyneműt. Úgy látszott, hogy mindenki előre tudta, hogy hol fog tanyát ütni, de azt is megjegyezte, hogy valamennyien köhögtek.

Az óvóhely egyik végén téglafalal elválasztva vízóblítés nélküli illemhely van berendezve. Am mosdóberendezés, vízóblítéses illemhely és állandó orvosi felügyelet nélkül ez az óvóhely télen az egészségre nézve igen veszélyes lesz. Az óvóhely lakói kénytelenek a Themse vízében mosakodni.

Morrison biztonsági miniszter, a londoni óvóhelyek kormánybiztosa. Evans tengernagy igyekeznek az itt vázolt állapotokon a lehetőség szerint javítani, de a lehetőség határa abban a tényben van, hogy ma Anglia minden ereje a hadi tevékenységbe van összpontosítva, úgy, hogy sem idő, sem anyag nem áll rendelkezésre az óvóhelyek körül évek hosszú során át elkövetett mulasztások pótlására.

Igy megy bele London egy nehéz télbe, melynek elébe érhető módon különösen az orvosok néznek komoly aggodalommal. Gyermekek még mindig van Londonban, de a számukra vonatkozó adatok ingadozóak, de ezek iskolai oktatásban nem részesülnek.

Minden javítás és tisztogatás elmaradt, úgyhogy London egy fokozódóan tisztátalan és vigasztalan város képét nyújtja.

Adományok a nyomorenyhitő akcióra

A Lossonczy István főispán által kezdeményezett nyomorenyhitő akcióra újabb a következő adományok folytak be: Hortobágy-malom 100 pengő, Tóth Gyula-cég 100 P. Bóde Gyula 100 pengő, Patáky József 15 pengő, Wessely Antal 5 pengő. Az adományok összege ezzel 2800 pengőre emelkedett.

Szegények karácsonya

Felemelő és szívet megindító ünnepély keretében ajándékozta meg az Árpád-téri egyházzrés a szegény iskolás gyermekeket és a felnőtt szegényeket. Reggel 9 órákor meleg kávé és kifli, minden jóval gazdagon megpakott karácsonyfa és sok-sok szeretet-csomag várta a gyermekeket. Az ünnepély énekléssel és imával kezdődött. Dr Hegyaljai Kiss Géza lelkipásztor felolvasta a Bibliából Jézus születését s aztán szerető szavakkal szólt a gyermekekhez a karácsonyfáról, a Jézuska ajándékairól. A Rakovszky uccai iskola részéről Nagy Lajos igazgató köszönte meg az egyházzrés gondoskodó szeretét. Megemlékezett arról, hogy milyen nemes-szívű adakozás folyik az egyházzrésben, mióta dr Hegyaljai Kiss Géza lelkipásztor lett az egyházzrés lelkesze. Az ő vezetése alatt folyik a sokoldalú áldozatkész segélyezés a szeretet nevében. Dr Hegyaljai Kiss Géza gondoskodó szeretete vitte ki, hogy a szegény gyermekek már a hideg beállta előtt, október 31-én megkapták a meleg cipőket és ruhákat. Nagyon sokat köszönhet az egyházzrés dr Hegyaljai Kiss Gézátnak, aki meleg szívvvel, fáradhatatlanul gondoskodott arról, hogy az egyházzrés mind a szegényeknek, kicsinek nagyoknak legyen karácsonyi öröme. — Gondia van rá, hogy a szegény iskolás gyermekek, számszerint 68-an ösztöl tavaszig naponta meleg tejhez jussanak. A tejet maga forraltatja s lezárva juttatja el az iskolába. Sok fáradtsága miatt méltán megérdemli a gyermekek elnevezését: „a mi papnénk a Jóság angyala”. Köszönetét fejezte ki a Nőgyűlet úrasszonyainak, a szorgalmas Mártáknak és minden nemes adakozónak.

A gyermekek nevében Tatár Erzsébet iskolás leánya köszönte meg a sok szép ajándékot. Szavaltok tették kedvessé az ünnepélyt. A gyermekek meleg kávé mellett gyönyörködtek a csillogó karácsonyfában. Éneklés és imádság után a kapott ajándék-csomaggal boldogan távoztak. 100 szeretet-csomag került kiosztásra.

11 órákor az egyházzrés felnőtt szegényei részesültek bőséges ajándékban. Száznál több szegény kapott szalonna, kenyér, liszt és húsajándékot. Dr Hegyaljai Kiss Géza lelkipásztor bibliavetésével kezdődött az ünnepély. A lelkipásztor meleg hangjait után boldogan vették át a szegények a csomagokat, kiknek nevében özv. Pap Ferencné hadiözevgy mondott halás köszönetet és kért áldást a jószívű adakozókra. Csató Mária.

Debreceni Első Takarékpénztár

Alapítva: 1846-ban.

Foglalkozik a takarékpénztári banküzlet minden ágával.

FERENCJÓZSE KESERŰVIZ

SPORT

Egy év Debrecen sportéletében

Ilyenkor év végén, üjlesztendő küszöbön szokás a zárlatot, mérleget elkészíteni: hogyan és mi módon sáfarkodtunk a múlt évben, mit tettünk és jól tettük-e azt, amit tettünk és mit mulasztottunk el, mi a javítási való, mi a közeljövő újabb feladata?

A sportban is készíthetünk mérleget most az év végén, különösen pedig debreceni vonatkozásban.

VANNAK PALLYÁK, DE NINCSENEK VERSENYZŐK

Előjáróban egy, talán nem a legkellemebben hangzó megállapítás. Azelőtt több sportág azért panaszkodott, hogy nincs megfelelő pálya, sporttelep, uszoda és ehhez hasonló és ezért nem tud fejlődni. Debrecenben valahogy furcsán állunk ezzel: van nagyszerű Stadionunk, de nincs megfelelő versenyző hozzá, van labdarúgó egyesület, sem atléta. Van uszodánk és volt fedett uszodánk is, de nem volt sem mennyiségileg, sem minőségileg megfelelő úszógárda. Van két gyönyörű dísz, süllyesztett teniszpályánk és számos kitűnő teniszpálya; volt, amíg le nem omlott a TIKAV csarnoka, fedett teniszpályánk is — és jó teniszező alig van, talán csak híremondó, az is a nők között. Tenisztréner, külföldi, amerikai atlétaedző működött és sehol semmi komoly, pozitív eredmény. S most, hogy felépült a DEAC új tornacsarnoka, félünk: úgy ne járjunk a tornasporttal, mint a többi sportágban: addig fejlődött, izmosodott, amíg mostoha viszonyok, kezdetleges körülmények között működött, de egyszerre hanyatlott, vagy legalább is nem fejlődött, amikor minden kényelem, lehetőség, terem, pálya, edző rendelkezésre állt. Most, hogy gyönyörű tornaterem lesz Debrecenben, nehogy visszafelődés álljon be abban az egyetlen sportágban, amely országos viszonylatban is kiváló és példaadó.

Ez a főkeret, amely jellemzi a debreceni sportéletet. A különleges viszonyok kétségkívül megnehezítették a sportolást, mert ez a helyzet legerősebben a sportoló fiataliságot érinti. De viszont nem lehet mindent a különleges helyzetre, a változott viszonyokra hárítani. Különösen nem az ifjúsági, középiskolai sportnál, a helvez utánpótlásnál, az új tehetségek nevelésénél.

A LABDARUGÁS

Az éves sportágakat tekintve, a labdarúgásban két nagy esemény volt a múlt évben. Az egyik a múltat jelenti, a másik a sivatár jelent és biztató jövőt. A múlt a dicső múlt Bocskay kimúlása, jobbélvezetendősége. Haladt már évtizedek óta a debreceni kéksárga csapat, amely három világrészben szerzett hírt, dicsőséget Debrecen városának és végül is a halált hatóságát beavatkozás siettetette. Az bizonyos, hogy a Bocskay anagái ügyei ziláltak és rendezetlenek voltak, de az évetemes magyar sport s nemcsak a debreceni sportélet szempontjából is fájdalmas a Bocskay megszűnése. Vesztesség az mindenképpen, ezt még a Bocskay, a profisport legádázabb ellenségei is elismerik. De az idők nehezülését sokkal erősebb egyesületek sem bírták, hiszen kimúlt a Hungária és sok más, sokkal erősebb és nagyobb, ha nem is dicsőségebb múltú egyesület. De a sivatár jelent a biztató jövő váltja fel: a Debreceni Vasutas SC komoly, erős gyökérrel rendelkező, megalapozott egyesület és a II. osztályban, mostoha körülmények között küzdve az őszi forduló után az első helyen végzett. Ha ezt a helyet tartani tudja a tavasszal is, Debrecen egyesülete bekerülhet az I. osztályba és akkor a Bocskay helyett a DVSC révén láthatjuk a Ferencvárost, Újpestet, az ország legerősebb egyesületeit komoly bajnoki küzdelem keretében. Akkor újra élet lesz a debreceni Stadionban és nem kell betenni a Stadiont is a Déri-múzeumba.

A DVSC erejét mutatja, hogy a II. csapata bajnokságot nyert, ifjúsági csapata szintén. A DVSC vezetősége, Génessy Sándor műhelyfőnök, Abonfi állomásfőnök, de az egész Uztelvezetőség, Hajdu László osztályfőnökkel az élen minden tekintetben támogatja a DVSC-t megértő szeretettel, a hivatalos város is, Zöld József polgármesterhelvettessel kezdve és a nagyközönség szintén és így a DVSC küzdelme most már Debrecen küzdelme, a DVSC álma, Debrecen álma és a DVSC öröme — Debrecen öröme...

Az amatőr egyesületek közül a DEAC közepesen szerepelt a múlt évben, a DMTE, a törekvő munkáscsapat a bravurozus tavaszi szereplés után ősszel erősen visszaesett. Kár érte.

AZ IFJÚSÁGI SPORT

terén több ifjúsági egyesület, DMTE, Rákóczi, Tégláskert, Nyilastelepi, Törökvis munkálkodik szép eredménnyel, teljes elismerést és megbecsülést érdemelve ki. „Tisztelítettek a közkatonaikat — nagyobbak ok, mint a hadvezérek” — hirdette Petőfi Sándor és valahogy így áll ez a sportra is: tisztelítettek az ifjúsági, utcai egyesületeket is a játékosnevelés miatt, mert sokkal többet használnak a sportnak, mint sok nagy egyesület. Szükség anyagi viszonyok között, közönnel, pénztelenséggel szembeszállva, harcolva nevelik az utánpótlást, úttörői a labdarúgósportnak, de más sportágnak is. Adassék elismerés nekik.

AZ ATLÉTIKARA

fájó szemmel tekintünk. Eszünkbe jutnak a régi Bocskay-vándorúti versenyek, a Mudinok, amikor a DTE magasugró csapata 170 cm-es átlagot ugrott, majd az újabb idők, Hadházy Dezső, Aradi János ideje. Most siralmas a jelen és siralmasnak látszik a jövő is. Pedig most Simpson edző is oktat Amerikából — hol volt ez a régi időben — és mégis semmi, sehol semmi. Országos viszonylatban csak Korompay számít, aki nyíregyházi úgyan. De most a debreceni Tisza-egyesület hallgatója lett és így talán az ő személye és sikere mellett nő le helvez, céltudatos vezetés mellett egy újabb tehetséges gárda. Gyökerében lehet itt a baj, ajánlatos volna a dolgok mélyére nézni a felsőbb sporthatóságoknak.

Úgyanez a siralmas helyzet az úszó-sportban is.

Sem úszó, sem vezető, és ami a legerősebb, 1940-ben még komoly úszóversenyt sem láttunk Debrecenben. Talán, ha az úszókerület székhelvére úrra Debrecen lesz, jó vezetés mellett fejlődést láthatunk és remélhetünk.

A birkozásban

A DMTE és DTE birkozószárdája, de a DEAC-én is visszaesett, ellenben szépen, csendenben fejlődik a DVSC ifjúsági és szenior birkozószárdája is és országos viszonylatban is számottevő eredményeket ért el már. Az ökölvívósport is kezd túl lenni a gyermekkoron és pár ökölvívó, így Darai, komoly tehetség. Itt van még lehetőség és nem olyan sűrű a jövő, különösen most, hogy a középiskolákban is kezdik művelni az ökölvívó sportot.

Agrikultura Kereskedelmi Rt.

DEBRECEN, Széchenyi uccá 1.

Telefon: 16-04, 14-03.

Mindennemű mezőgazdasági cikket a legmagasabb napi áron vásárol.

A tenisznél

is sötét a helyzet: Debrecen csak hölgyversenyzővel tartja még az országos színvonalat, Darkó Irénke, Papp Judit, Bartha Sári révén, de a férfiak sehol sincsenek, és örülnünk kell, ha egy közepes tehetségű teniszező, Barabás Miklós révén érünk el közepes sikereket. A legszomorúbb az, hogy nincs utánpótlás, nagy ígéret, hiába tanítja, oktatja hónapokon át ingyen igen jó edző a fiataliságot.

A vívás

érezte meg legerősebben a különleges helyzetet. Itt talán az a biztatóbb, hogy nagyobb az érdeklődés a diákság körében, a diákvívóverseny igen szép volt és a szebb jövőt vetítette elénk. Békessy Béla, Terstyánszky Odón városában, ahol a vívósport mai vezetői is felnőttek, vitéz Somogyi tábornok, Bogáthy, Idrányi, nem is lehet ez másképpen. Ferenczy Pál vívómester is érti a dolgot.

A téli sport

még mindig nem tudott feledni, de nincs is szervezett téli sport még Debrecenben. Most újra mozogódnak, tervezgetnek, adja Isten, hogy több eredménnyel, nagyobb sikerrel.

Egyedül a tornászport

az, amelynek fenntartás nélkül örülhetünk: Debrecen a tornászportban Budapest felé nőtt, meg is érték Debrecen tornászai Budapest válogatottját és a magyar tornászválogatottban, amely diadalmasodott az olaszok ellen is, debreceni tornászok voltak a primhegedűsök. Az országos bajnokságban a debreceni Mogyoróssy Győző vette át a debreceni Tóth Lajos bajnokságát és a két kiváló tornász mellett Hajdu DEAC, Klencs, Balla, Both is az élcsoporthoz vannak és maradnak is. Így kellene, ilyen eredménnyel működni minden más sportágnak is. A mag, amelyet Szarukán Sándor vetett el és Schmidt Gyula festnevelő tarár, művezető fejlesztett nagy hozzájárulással és tökélyel, bőven termi gyümölcsöt és virágát, megérdemelten éri polgármesteri elismerés is a Debreceni tornászokat és a dícséretben minden debreceni együttérez.

A középiskolai sport

sajnos, visszaesett és az országos középiskolai versenyeken, bajnokságokon alig találunk debreceni nevet, ellenben Mezőtúr, Kiskunhalas, Gyula, sokkal kisebb helyek sűrűn szerepelnek, nagyobb eredményt felmutatva. Vajjon miért van ez? Itt is mélyebben bele kellene nyúlni és valami egyöntetű, egységes, természetű, hosszabb építőmunkára volna szükség. Például a debreceni ref. gimnázium és a piarista gimnázium versenyt ki kellene építeni minden sportágban, minden iskola között, akár páros verseny keretében, akár középiskolai debreceni bajnokság gyűjtőnév alatt. A KISOK labdarúgó-bajnokságát is intézményesen kellene megtartani, nem úgy, ahogy a múltban volt, pár diák és egy-két tanár önkéntes lelkes munkájára nyomán. Nagyobb önzetlenségre, több munkára volna szükség minden vonalon, mert ha a diákság körében nincs megfelelő sportélet, fejlődés, vezetés, akkor ezt minden sportág károsan éri. Hiszen a diákság szolgálata az intelligens utánpótlást, a legjobb anyagot.

Ime ez nagy vonásokban Debrecen sportélete 1940-ben. Nem a legbiztatóbb kép. Talán néhol túlsötéten láttuk a helyzetet, talán sok helyen fájni fognak a megállapítások, amelyeket a tárgyilagosság vezet mindenekelőtt, de jobb feltárást ösztönöz a helyzetet, megmutatva a hibákat, mint jóságosul csak dícséreteket szórni ott is, ahol inkább korholni kellene.

Bizalom az új évben, bizalom a fejlődésben és talán közelesen más sportágról is úgy számolhatunk be, mint ezidén a példaképen emlegetett dicsőséges tornászokról. Ha díjat kellene osztani az évi teljesítmény alapján, az első díjat, az arany érmét a debreceni tornászport kapná. A többiek: indultak még...

Sportnapló

Kapros Lászlót, a DEAC országos válogatott hármassugróját a napokban a debreceni m. kir. Tisza István Tudományegyetemen a jogtudományok doktorrává avatták. Tanulmányai befejeztével e szép címhez a sportársak a legjobbakat kívánják.

Az Erdélyi Kupa ünnepi műsora: Nagybányán lesz ünnep másodnapján, csütörtökön a Nagybányai SE — Csepeli WM FC elődöntő mérkőzés, amely teljesen nyílt. A mérkőzést a debreceni játékevezetői kar egyik legtehetségesebb tagja, dr. Thomas Henrik vezeti.

A Ferencváros Bécsben játsszik ünnep második napján a Rapid ellen. A Rapid most igen jó formában van és nehéz dolga lesz a magyar csapatnak. A visszavágó mérkőzés vasárnap lesz Budapesten.

A Nagyváradi AC feljelentette Jánossy Bélát, a Bocskay volt edzőjét, aki most a Gamma FC edzője és szaktanácsadója, mivel Bodolát, a NAC válogatott csatárát a Gammába csalogatja állítólag. Bodola napok napok óta nincs is Nagyvárádon, hanem Budapesten, Jánossy vendége. Bodola azt állítja, hogy magánúton tartózkodott Jánossynál és ez is tagadja a játékoscsábítás vádját, bár elismeri, hogy szívesen látná Bodolát a Gamma FC-ben. Nekünk debrecenieknek nem új figura ez: minden résztvettünk és együtt-érzésünk a váradiak mellett van. — A Bocskay fénykorában ív környékeztek és csalogatták Zempler, Telekit, Markost, Vágót, Vinczét, Albertit, Mórét, Palotást és a többieket. A pesti nagygyüle-

Hortobágy Múmalom

örleményei általában ismertek Debrecen, Böszörményi út 1. Telefon: 31-79.

HIRDETMEY.

Felhívja a városi adóhivatal az egy-szeri beruházási hozzájárulás fizetésére kötelezettek figyelmét, hogy az 1938. XX. t.-c. alapján kivetett beruházási hozzájárulás tizedik részlete 1941 január hó 1-én esedékes és az 1.500-1938. P. M. rendelet 50. §-a alapján ezen időpon-tig fizetendő.

Ertesíti a városi adóhivatal az érdekelteket, hogy befizetéseiket hétköznapokon a hivatalos órák alatt — délelőtt 8-12 óráig — már mostan teljesíthetik, hogy az utolsó napon várható torlódást elkerülhessék. A befizetés számfelvétele a városi adóhivatal I. emelet 8. sz. szobájában történik. A befizetést elmulasztók ellen a végrehajtási eljárás 1941 január hó 3-án megindul.

Debrecen, 1940 december hó. Városi adóhivatal.

MEGKÖTÖTTE MÁR ÉLET-BIZTOSÍTASÁT?

Zsír nélkül!

ékos háziasszony számára jelent, hogy mennél előbb a napi étrendbe t. A mai világban külön-

készített ételek színi-ermészetesen euek úgy nie, hogy az elkészített e ne csökkenjen.

rántást tejfel és liszt, tojássárgája habarával fejjel és lisztel minden hüvelyesből, füstölt húsból, halból, bányatejből készíthetünk be. Ezeket a kegyes

krémleveleket szoktunk elhatjuk például vegyes l-zeller, burgonya-árkészítésénél. Az itt felsorolt beszállítók csatlakozásán kivéve a zöltség-továbbítás nélkül tányer leveles saláták fel-továbbítását számít-

F. F. mindig nagyon kabátbúcsikkal. G. Gy. (hátsó) ban. A gyönyörű gyönyörű ról.

a zöldesfénytől gondtal szony, hogyan biztosítsa telre, amikor még drágább főzelékile.

a húslévesbe és vadnár-ségile eltevéa módát, aságos.

ú családunk egész telre a következő mennyiség-garépa, petrezselyemgyö-

vadhúshoz, Esterházy-ros-váslevesbe másfél evőkanál lsole. Burgonya- vagy borjú-banállal is elágered.

M. M. ügyefizetési ruha il- N. N. kabátok hez. O. O. hölgy és ppytis. P. P. bolerót Sima fe Mondha

elen nagy kényelmet jelent. i a készet.

fi" Gőzmalom arsányi és Tá u. 8. T

ök. — lucerna

Főzzünk zsír nélkül!

Minden takarékos háziasszony számára komoly gondot jelent, hogy mennél olcsóbban állíthassa elő a napi étrendbe tartozó ételeket. A mai világban különben is egyre nagyobb fontossága van annak, hogy elsőrendű élelmiszerekkel, — mint amilyen a zsír is, mennél takarékosabban bánjunk, nem utolsósorban azért, mert drága.

Felmerül tehát a kérdés, hogyan lehet kevés zsírral leveseket, főzelékeket készíteni, hogyan lehet a megszokott, magyáros rántással készített ételk számát csökkenteni? Természetesen ennek úgy kell megtörténnie, hogy az elkészített ételk tápértéke ne csökkenjen.

Leveseknél a rántást tejfel és liszt, vagy tejfel és tojássárgája habarávával pótolhatjuk. Tejfellet és lisztlet mindenféle zöldségből, hüvelyesből, füstölt húsból, káposztából, halból, bányajépből készített levest habarhatunk be. Ezeket a cikkeket szokott módon sós vízben puhára főzzük. Ekkor minden tányér leveshez körülbelül fél deci tejfelt teszünk s ehhez annyi grízeslisztet adunk, hogy sima péppé keverhessük. Ehhez most kanalanként adunk annyi vizet, hogy habarékát hozzátűnjük a levestőzethez és felforraljuk. Tejfellet és tojássárgájával inkább finom krémleveseket szoktuk süriteni. Használhatjuk például vegyes zöldség-, karfiol-, zeller-, burgonya-, árpakásalevesek készítésénél. Az itt felsoroltakat ajánlatos beszűszőgéltséget csontlében puhára főzni — kivéve a zöldségkrémleves, — aztán a főzetet szitán átörjük. A levest továbbforralás nélkül tálaljuk. Egy tányér levesre szűken fél-deci tejfelt és fél tojássárgáját számíthatunk. Még táplálóbba tehetjük a levest úgy, hogy a tojás-tejfel és habarékhoz minden tányérra moogyorónyi friss vajjat is adunk.

ZÖLDSÉG ELTÉTELE TÉLRE

Ma, amikor a gyenge termés drágaságot idézett elő a zöldségféléknél, gondoljunk a háziasszony, hogyan biztosítsa szükségletét a télre, amikor még drágább szokott lenni a főzelékféle.

Itt közöljük a húslevesbe és vadmaratásba való zöldségféle eltevési módját, mely igen gazdaságos.

Egy 5—6 tagú családnak egész télre való készletül a következő mennyiség szükséges: sárgarépa, petrezselyemgyökér, zeller, karalábé, kel, karfiol, mind-egyikből egy fél kg. súlynyi. Ezenkívül felhasználunk egy fél kg. sót és egy fél kg. friss marhataggyút.

A zöldséget megtisztítás után először durva reszelőn felaprózzuk, azután húsdarálón megdaráljuk. A fagyút egy nagy lábasban felolvasszítjuk és töpörtyűt készídjük. Beletesszük a megdarált vegyes zöldséget és addig pároljuk, míg megpuhul. Belevegytűjük a söt is s még egy ideig keverjük. Cserépfazékba, vagy hibátlan zománcú edénybe tesszük és leköttjük.

Húslevesbe, vadhúshoz, Esterházy-rosályhoz, gulyáslevesbe másfél evőkanállal veszünk belőle. Burgonya- vagy borjúragulevesbe egy kanállal is elegendő.

A marhataggyú nem ért az említett ételsoport ízének, mert azokban ugyanis van ebből a zsiradékából. Csupán a szárnyasoknál zavarja meg kissé az ízt és a diétás ételknél a szabályt. A sózásnál mindenesetre legyünk óvatosak.

Egyébként már azért is örömet szerez a háziasszonynak az eltevésnek ez a módja, mert télen nagy kényelmet jelent: csak kanalazni a készet.

ASSZONYOKNAK

1941 divat ABC-je

A. Arany, payette bolerókat viselnek az ideai farsangban az elegáns hölgyek, amely világos és sötét estélyi ruhához egyaránt elegáns és ha az a ruha, ami fölé viseljük, nem is egészen új és divatos, ez a kis boleró úgy feldiszi, mint hogyha most léptünk volna ki a Vogue divatlapjáról.

B. Bársony estélyi ruhák fehér hermelinutázzal készülnek, még pedig úgy, hogy a nyak körül és az esetleges szelzi, vagy kazak végeit ilyen fehér hermelin díszíti.

C. Ciréeszalagok díszítik a fekete túll-estélyi ruha szoknyáját és felső részét 2—2 cm. távolságban, még pedig úgy, hogy a derékon, mell alatt kezdődik keskeny csík és ez körülfut egész a szoknya aljáig. Nagyon dekoratív, különösen karcsú, jó alakú nőknek ajánlatos.

D. Denevérujjat láttam egy nagyon érdekes összeállításban, amely a következőkből állott: fekete hosszú tafszoknya, felső része fekete túllre dolgozott gyöngyök, aminek a hosszú uja denevér volt és ez valamely egészen különös eleganciát kölcsönzött a ruhának. Széles strasszöv tartotta össze a derékon.

E. Eperszínű felsőrésze volt egy acélkék estélyi ruhának, amely felsőrész elől gömbölyű taillosan volt a ruhába dolgozva és hátrafelé az uja hosszában leszaladt két sorban és egészen kis uszályban végződött. Az egész ruha muszlinbársonyból készült.

F. Fekete-fehér összeállítások még mindig a legelegánsabbak. Láttam egy nagyon szép fekete bársonykosztűmöt a kabátblúzón körül széles fehér bársony-csíkkal.

G. Gyöngyhímzés még mindig a legelegánsabb díszítő eszköz hímzés formájában. A fekete ruhákat keresztül-kasul agyongyöngyözök. Nem beszélve a gyöngyágyalókról és kis gyöngy kabátokról.

H. Hószín a legdivatosabb színezet. Ilyen kicsit piszkos-fehér sielőtűnyöket gamma-dával láttam, hozzá színes pullovereket, kapucnikát és sálakat.

J. Jersey a legelegánsabb délutáni és estélyi ruhaanyag. Nemkülönbén a tél szenzációja a jersey kalap turbánfazonra megcsinálva, vagy pedig, ha maga a kalap más anyagból is készül, de a befogója hátul feltétlenül jerseyből készül és a fület is betakarja.

K. Kapucni még mindig a legjobb védekezés a hideg ellen. A hölgyek gamma-dával kötik a jobbnál-jobb, szebbnél-szebb összeállítású kapucnikát.

L. Lila angorából készülnek a legszebb pulloverek és szebbet el sem tudok képzelni, mint azt a ruhát, amelyeket egyik nagy szalonban láttam: Lila szövet angora volt a ruha, a taillrésze, a bubigál-lerja és a széles övrésze ugyanilyen színű lila angora pamutból volt kötve.

M. Markazit gombok ismét felütöttek üvegfejűeket és ma alig készül elegáns ruha ilyen gombok nélkül.

N. Nyesteket használnak fel a nerskabátokhoz viselő kucsmák kóritéséhez.

O. Olivazöld estélyi ruhát viselt egy hölgy élénk színű gyöngyhímzéssel, ezüst pyetis boleróval.

P. Pepitamintában láttam egy gyöngybolerót fekete és szürke kockákba fűzve. Sima fekete estélyi ruhát viselt a hölgy. Mondhatom, elragadó volt.

R. Részekbe szabott szoknyák lesznek ismét divatosak. A hölgyek, úgy látszik, rájöttek, hogy az egyenes szűk szoknya csak roppant kevés asszonynak előnyös.

S. Sárga a fiatal lányok ideai estélyi divatszíne taft, muszlin, georgette és túll anyagból.

Sz. Szürke-barna összeállítás az ideai kora tavasz divatja.

T. Túllbetéteket is láttunk a fekete ruhákon mellény, vagy taill gyanánt beledolgozva.

U. Ugycansak nehéz u-betűvel divatról beszélni, nem is tudok.

V. Virágok kerülnek a nagy délutáni és estélyi ruhák vállára.

Z. Zippzár még mindig a legelegánsabb

záró, nem ugrik ki a nagyobb lélegzetvételnél sem.

DIVATPOSTA.

Bál 1941. Halványkék georgette ruhát ajánlok végig plisszírozva piros virág aranyszínórral, piros cipővel. Üdvözlök.

Mindenek feletti boldogság. Kíváncsian az új esztendőben, hogy vágyuk teljesedjék és úgy a berendezés, mint a garderober a legteljesebb megelégedésükre legyen. Telikabátjára vidragallert csak nagyon nehezen fog szerezni, mert itt alig lehet kapni. Ami van, az olyan drága, hogy szinte megfizethetetlen.

Rózsika. A beküldött anyag nagyon szép. Csináltasson belőle egy egészen hosszú, kicsit gloknisaliú, hosszujjú ruhát és adasson bele egy ugyanilyen anyagú fehér részt, ami elől végigfut a ruha hosszában. Sajátjából elől megköttve, fekete, ugycansak hosszan lecsüngő öv legyen rajta.

Kériük olvasóinkat, leveleiket szerkesztőségünk címére küldjék.

A cellofán ragyogó pályafutása a balettkosztűmig

Amikor először került forgalomba a cellofán, az emberek jogos gyanakvással fogadták ezt az átlátszó, hártyszerű anyagot, amelyről azt hitték, hogy könnyen szakad, sőt sokan attól féltek, hogy mérgező is. Azóta a cellofán valóságban meghódította a világot. Cukorkát, csokoládét csomagolnak bele, a papírkereskedésben, a iatékgyártásnál, a gyógyszeriparban és az élelmiszerkereskedésekben éppen úgy használják, mint újabban a

hurkakészítésnél. Majdnem teljesen kiszorította a sztiolt, sőt bevonult a női holmikat készítő gyárakba is. Most aztán újabb területet hódított meg a cellofán: felkerült a színpadra is. A berlini Operaházban mutatták be Hans Joachim Sobanski „Az üvegfüvő” című balettjét, amelynek szereplői egytől-egyig cellofánból készült kosztűmöket viseltek a színpadon. A cellofánba burkolt balett-táncosnók nagy sikert arattak.

Igy mossunk kevés szappannal

A gondosan kiválogatott ruhát be szoktuk szappanozni. Már itt takarékoskodhatunk, mert az ágyneműt, törölköt, törülközőket nem szappanozzuk, hanem beáztatjuk és az áztatóvízbe pár kanálka terpentint öntünk. Ez feloldja a ruhán a zsíros piszkot, ami különösen a szennel fűtött, kormoslevegőjű városokban fontos. A testi fehéreműt és asztalneműt sem kell darabonként szappanozni, amikor nagyon sok szappant kenünk el és nem is egyenletesen, hanem a szappant megvágdalva, melegvízben feloldjuk, a vizet kellő mennyiségre felhígítjuk és ebbe forgatjuk bele jól a ruhát. Így egyenletesen járja a szappanlé és jóval kevesebb szappan kell. Mosásnál ugyanúgy, előre feloldott szappannal dolgozunk, — csak ott kenjük egyenletesen a ruhára, ahol nagyon piszkos részt találunk. Miután a ruhát a dörzsölés rontja a leg-

jobb (meg a csavarás, de ahol nem gép-pel mosnak, ott ezt nem kerülhetik el), ne dörzsöljük nagyon szappannal sem, hanem egyszer átmosva, a fehéret tegyük oda föni, de itt se vagdaljunk szappant a lébe, hanem fahamu lúgával (higíthatjuk alaposan!) és kevés oldott szappannal főzzük ki, gyakran kavargatva. — Ezért egyszerre ne tömjünk sokat a fazékba. A fővő lében való forgatás a jól áztatott ruhát sokkal jobban fehériti, tisztítja, mint a dörzsölés. Alapos öblítés kell persze de itt már a szappan szerepe véget ért. Amit nem főzünk, azt is oldott szappannal mossuk, hiszen a szappanpellel való mosást mindenki ismeri és kedveli. Ilyen módon egy négytagú család négyvethi ruhájánál két félkilós szappan elegendő a mosáshoz. Ha a ruha piszkos, kormos, átizzadt, akkor a kifőzővízbe is adjunk egy jó kanál terpentint.

December havi hústalan étrendek

I. Ebéd: Lencseleves, Zeller töltve, tarhonyával. Gesztenye mézzel.

Vacsora: Sült burgonya burokban.

II. Ebéd: Káposztaleves, finom gombóccal. Zöldséges pité. Töltött alma vagy körte mézzel.

Vacsora: Paprikás rizs.

III. Ebéd: Sárgaborsóleves, Kelvirág vastagmártással. Diómetélt mézzel le-sütve.

Vacsora: Zsemlyegombóc sajtosan.

IV. Ebéd: Zellerpüréleves sajtos kockával. Fekete gyökér tojással lerakva. Káposzta paradicsomosan, zsemlyegombóccal. Almásrétes mézzel.

Vacsora: Sajtos morzsóka. Déli tészta.

Zeller töltve. A zeller gumókat meghámozzuk, gyengén sós vízben felpuhára főzzük, azután középet óvatosan kivájjuk. A kivájt anyagot elkeverjük párolt zöldséggel és pár deka reszelt sajttal a zeller gumókat megtöltjük vele, mindenik tetejére darabka vajjat teszünk és kivajazott tuzálló tálba rakva, vagy így csak vajasan, vagy tejfellet leöntve átsütjük.

Sült burgonya burokban. Szép burgonyákat meghámozzunk és egyenlő vastag darabokat vágunk belőle. Megmossuk és jó vízesen tepsiben vagy sütőben megsütjük pirosra. Közben rázogatóni kell, hogy le ne süljön. A sütő jó forró legyen, amikor betesszük. Azalatt keverünk két tojással sűrű palacsintatésztát, fele bor, fele vízzel és a kislit burgonyákat hirt-

len belemártogatva, forró zsírban kisütjük. Főzelékhez vagy izes mártással tálaljuk.

Káposztaleves burgonyával. Negyedkiló savanyúkáposztát finomra vagdalunk és savanyú levével feltesszük főzni. Benne főzünk még néhány megpárolított és kockára vágott burgonyát is. Mikor minden puha, de szét nem főtt, kanál zsírral és liszttel rántást készítenek, a levest berántjuk vele és két deci tejfellet izesítve tálaljuk.

Zsemlyegombóc, finom. Két zsemlyét kockára vágva zsírban megpirítunk, három kisebb burgonyát héjában megfőzünk, meghámozva áttörjük, beledünk 5 dlkg. darát, 8 dlkg. lisztet, kevés sót, 3 egész tojást. Jól összekeverjük, beledünk a piritott zsemlyekockákat és fél órát pihentetjük. Akkor forró sós vízbe szaggatjuk, mikor megfőtt leszűrjük, forró zsírba forgatjuk és sajttal meghintve, vagy gombamártással tálaljuk.

Töltött alma vagy körte mézzel. Szép, egyenlő nagyságú, izes almákat veszünk, megmossuk és megtörölgetjük. Magházát óvatosan kivájjuk és a következő töltéket töltjük a helyére: diót vagy mandulát megdarálunk (a mandulát héjával), elkeverjük jó kanál gyümölcslevesel, mézzel, hogy édes legyen, adunk bele vagdalt gyümölcsöt is, ami lehet aszalt is és megtöltjük vele az almákat. Tepsiben egymásmellé rakjuk és akár forró vajjal locsolva, akár anélkül, megsütjük. Ugyan így készíthetünk töltött körtét is. Ha fi-

„Apafi” Gőzmalom és Ipartelep
Harsányi és Társa R. T.
 Debrecen, Apafi u. 8. Telefon: 31-74.

Örleményei kitűnők. — Foglalkozik csöves tengeri és lucerna darálással.

és virágát, megérdemelten éri...

...mesteri elismerés is a debreceni...

...mindent minden d...

...k...

...k...

...k...

...k...

...k...

...k...

...k...

...k...

...k...

...k...

...k...

...k...

...k...

...k...

...k...

...k...

...k...

...k...

...k...

...k...

...k...

...k...

...k...

...k...

...k...

...k...

...k...

...k...

...k...

...k...

...k...

...k...

...k...

...k...

...k...

...k...

...k...

...k...

...k...

...k...

...k...

...k...

...k...

...k...

...k...

...k...

...k...

...k...

...k...

...k...

...k...

...k...

A3 D3 B4 C4 A4 D4 B5 A5 B6 A6 C5 D5 C6

Hortobágy Műmalom
 Hortobágyi
 HIRDETÉNY.
 Felhívja a városi adóhivatal...
 Debrecen, 1940 december 25.

MEGKÖTÖTTE MÁ BIZTOSÍTÁSAT?

nomabbra akarjuk: rumba áztatott mazsolát is keverjük a töltelékhez.
Paprikás rizs, Zsírban reszelt hagymát piritunk, édespaprikát, kanál sűrű paradicsomot rakunk bele és jómaroknyi megmosott rizst. Csepp só. Vissza lassan feltöltögetjük, míg a rizs megfő. Még izesebb, ha a lébe zeller is reszelünk.

Kelvirág (karfiol) vastagmártással (gratinirozva). A megfőztöt, megmosott kelt sósvízben megfőzzük, azután lecsurgatva tűzálló tálba tesszük, amelyet előbb vajjal már jól kikentünk. A vastagmártás: 5 dgj. vaját felolvasztunk, de formája nem szabad, beleadunk jó kanál lisztet, azután már nem a tűzön, két tevétt kanál reszelt sajtot, két egész tojást és két deci tejfölt. A tálban levő karfiolra ráöntjük és sütőben szép rózsaszínűre megpirítjuk.

Zselyegombóc sajtosan. Két zselyétkockára vágva zsírban megpirítunk. Az alatt két tojást elkeverünk annyi lisztel, hogy gyenge, galuskakeményű legyen. Beleadjuk a pirított zselyétkockákat, kis só és három kanál reszelt sajtot. Jól összedolgozzuk. Lobogva főz vízbe evőkánál gombócokat szaggatunk belőle, amikor megfőtt (a víz színére jött) 5 dgk. olvasztott vajba forgatjuk és sajttal meghintve, kevés melegített tejfellet meglocsolva tálaljuk.

Fekete gyökér tojással lerakva. Egy kg fekete gyökert megmosunk, megtisztítjuk és jó bő vízben ujjnyi darabokra vágjuk, amelybe egy kis só és egy citrom levét csavartuk, megfőzzük. Amikor megfőtt, leszűrjük. Három tojást is megfőzünk keményre, megtisztítjuk és összerakjuk a megfőtt fekete gyökérrel, meglocsoljuk egy deci tejfellet és 6 dgk. olvasztott vajjal. Sütőben átforsztjuk.

Káposzta paradicsomosan, zselyegombóccal. Nyáron jó tej káposztát megvalulunk, tálban leszűzük, fél óra múlva kicsavarjuk és jó kanál zsírban megpároljuk fedő alatt, kevergetve friss paradicsomot megmosunk, forróvízbe mártva héját leházzuk és magvait is kiszedjük, azután a káposztához adjuk, legalább 8 darabot. Együtt főzzük, azután kevés fehér rántással berántjuk, vagy tejeles habarással beharajjuk. Ne legyen sűrű. Ez alatt két zselyétkockára vágunk, zsírban megpirítjuk, majd egy tojást, pohányi lisztet és annyi vizet, hogy galuskatírtza legyen, elkeverjük, belekeverjük a pirított zselyét is és lobogva főz vízbe kis gombócokat szakítunk belőle. Mikor megfőtt, leszűrjük, kevés forrózsírban forgatjuk és tálra halmozva a káposztával leöntjük. Telen: a megvalult és sóból kicsavart káposztát kanál zsírban forgatjuk, azután paradicsomlevet öntünk rá és együtt főzzük. Habarással vagy rántással készíthük el. Ugyanúgy folytatók, mint a nyárit.

Sajt morzsóka. Készítünk négy tojással, tejjel és lisztel jó sűrű palacsintatésztát, de olyat, hogy a kanál csaknem megálljon benne. Sözzük, de cukrot nem adunk bele. Helyette négy jó kanál reszelt sajtot, Pecsenyesót, zománcot tep-siben, ami ne legyen igen nagy, két kanál zsír forrósitunk, amikor forró beleöntjük a tésztát és a tűzhely tetején, de nem nyílt lángon hagyjuk keményedni, közben villával folyton tépjük, szaggatjuk, mint morzsókat (smarnit) szokás. Mikor morzsókára szaggattuk, akkor is hagyjuk még pirulni, közben a villával kevergetve. Ha szép morzsás és piros, tálra halmozzuk és vagy sajt-mártással, vagy paradicsommártással tálaljuk.

HIRDETÉNY.

A m. kir. debreceni 6. sz. honvéd hely-
 örségi kórház részére 1941. január 1-től
 december 31-ig terjedő időre tej, tejter-
 mékek és hentesárúk szállítására ver-
 senytárgyalást hirdet.

A versenytárgyalás 1941. január 8-án
 délelőtt 10 órakor a kórház gazdasági
 hivatalában lesz megtartva, hol bővebb
 felvilágosítás hétköznapiakon délelőtt 10
 óráig kapható.

Kórházparancsnokság.

LAPUNKAT PÁRTOLJA, HA
 HIRDETŐNKÉL ESKÖZLI A
 VÁSÁRLÁSAIT!

Felhívás Debrecen város közönségéhez!

Debrecen sz. kir. város Társadalmi Segí-
 títő Bizottsága minden évben ilyenkor-
 tájt, amikor az első hó lehull, amikor a
 magas hegyekből érkezett zöld fenyő ga-
 lyakat látni az utcákon, amikor lényo-
 kis gyertyácskák mellett a kis Jézus el-
 jövetelét ünnepeljük, amikor a lelkeket
 jobban áthatja a szeretet, megismétlődő
 kérelemmel fordul megértő, jószívű köz-
 önségéhez. Ez a megismétlődő kérelem
 a belegség, vagy öregkor, veszületett,
 vagy később szerzett testi hiányosság
 miatt munkaképtelen szegények állandó
 segélyezése érdekében történik és ez-
 ideig sohasem hangzott el hiába. Nagy-
 hányada jólközpontú polgáraitaink meg-
 értő szeretettel sietett segítségünkre és
 tehetségével mérten kisebb-nagyobb ösz-
 szeggel járul a nemes célhoz.

Azoknak, akik kegyesek voltak ezideig
 is adományaikkal támogatni, ezért a
 nagylelkű cselekedetükért hálás közön-
 netünket nyilvánítjuk és arra kérjük
 őket, hogy jóindulatukat a jövőben so-
 vonják meg szegényeinket. Azokhoz pe-
 dig, akik még ezideig nem léptek adako-
 zóink táborába, azt a kérészt intézzük,
 hogy legyenek irgalommal nyomorban
 sanyalódó embertársaink iránt és a jövő
 év elejétől anyagi erejükhöz mérten —
 bármily csekély havi összeg legyen, — eny-
 nyit megbírnak — támogassák a nyomor-
 enyhítés érdekében kifejtett tevékeny-
 ségünket.

A megajánlott havi díjak beszedése és
 kezelése tekintetében az adminisztrációs
 költségek lehető csökkentése céljából, —
 amelyek egyébként a házépítési terhe-

lik — az 1941. évi január hó 1-től új
 rendszert léptetünk életbe.

A megajánlott havi díj átvételekor a
 pénzbeszedő olyan értékű jótékonyági
 bélyegyet ad át az adományozónak, am-
 ilyen összeget az fizetett. Ezeknek a bé-
 lyegeknak a megőrzése céljából minden-
 ki egy könyvecskét kap, amely köny-
 vecskében 6 évi időtartamra a megféle-
 év minden hónapjának hely van, ahová a
 fizetés alkalmával kapott bélyeg berag-
 szandó. Bizalommal kérjük a közön-
 séget, hogy ennek a jótékonyági bé-
 lyegnek a beragasztásával járó fáradsá-
 got ne méltóztassanak zaklatásnak ven-
 ni, hanem kérjük azt úgy tekinteni, aho-
 gyan mi elképzeljük, t. i. hogy ez a leg-
 hatásosabb módja az ellenőrzésnek, ame-
 lyet maga a közönség gyakorol.

Emellett a rendszer mellett a koldulá-
 stalmi táblák kibocsátását mellőzzük,
 mert ez most már feleslegessé válik. Ezzel
 jelentékeny költséget takarítottunk meg.
 A koldulási tilalom megtartását fokozot-
 tabb mértékben fogjuk ellenőriztetni.

Az a meggyőződésünk, hogy emellett a
 rendszer mellett emberileg lehetetlenné
 válik minden visszaélés.

Ismételnénk kérjük, hogy ezt a kis köz-
 reműködést vállalni sziveskedjenek, to-
 vábbi adományaikat az eddigi tapasztalt
 megértéssel ezután is folytatni kegyes-
 kedjenek.

Debrecen, 1940. karácsony hava.
 Dr. Kécséy Sándor
 polgármester,
 A Társadalmi Segítőbizottság
 elnöke.

A propaganda a hadviselés szolgálatában

A propaganda már ösödök óta kiege-
 szítő része a hadviselésnek. Megnyilat-
 kozásaiban mindig a kör viszonyaihoz al-
 kalkalmazkodott és azt használtta fel, amit
 a kor kulturális helyzete eszközeiben
 rendelkezésre bocsátott.

Céltjai mindig kiterjedtnek voltak. Egy-
 részt törekedtek a saját küzdőerőt, küz-
 dőakaratot és elszántságát növelni, más-
 részt az ellenfél erejét, bátorságát, harci
 kedvét, hadiértékét lecsökkenteni.

Ezek a jelenségek mindig megnyilvánt-
 ultak, ha az ellenfelek hadi-előkészületei
 a közeli összecsapás lehetőségeire mu-
 táltak.

Fegyvere mindig a szó és a szellem
 volt, hatásai a lélekben, a harcoló felek
 akaratát és küzdőerő változásaiban mutat-
 koztak. Ennek következtében nagysága
 és hatása előre ki nem számítható, rend-
 kívül erőcsökkentéseket és erőttöbblete-
 ket jelentettek, amelyek vagy közvetlen-
 lül, vagy közvetett utakon jelentkeztek.
 Nemzeti történelmi harcokban is,
 mint kisértő jelenségek, különböző módon
 és különböző hatásokban mutatható ki.
 Emlékszünk az árpád-házi kalandozások
 korára, amikor a csodálatos hadisíkerék
 őseinket egy évszázadon át való harcra
 készítettek és félelmetes harcmodjüket az
 ellenfelek imába foglalt rettegéssé vál-
 tották ki; majd az ausburgi csatavesztés
 következményeire, amikor is a visszate-
 rőt "gyászmagyarok" riasztó hírei alap-
 ján Géza fejedelem a további kalandozó-
 sásokat megtiltotta és a magyarság állandó
 letelpeését rendelte el. Az így közve-
 tett vonalon jelentkező propaganda hatá-
 stása előbbinél az évszázadokra harca,
 utóbbinál a harc beszüntetésére vezet-
 tek.

A tatárok a leigázott törzseket ma-
 guk előtt hajtották és csak reméletes elbe-
 szeléseivel révén igyekeztek az ellenség-
 félrelmet előidézni.

Csodálatos eredményeket ért el Ka-
 pisztrán János seregyűjtő szónoklataival.
 Egyéniségében reilló büverével
 hadseregét teremtett, pedig a magyar
 nyelvet nem is ismerte és a nép nagy-
 része szónoklatait meg sem értette.

Ugyanilyen hatásokban mutatható ki a
 keresztes hadjáratok propagandái.

Napoleon a magyarsághoz intézett
 prókációijával az osztrákok harcoló

erejét akarta csökkenteni a magyarság
 elválásával.

Kossuth lángoló szónoklatai a magyar
 honvédséget teremtették meg.
 A világháború alatt különösen az an-
 golorok fejlesztették ki a propaganda szer-
 vezetüket. Northcliff lord újságfőedelem
 által irányított szellemi harc a központi
 hatalmak haderejét volt hivatva elsősor-
 ban kikezdni és annak küzdőerejét fel-
 morszolni. Ehhez járult Wilson amerikai
 elnöknek híres 14 pontja, amely a vár-
 ható tisztességes béke reményében, az
 ellenfél végeredményben a fegyverek
 letételére bírta. Ezzel a propaganda a
 háború befejezésének egyik legdöntőbb
 faktora lett.

A központi hatalmak a harcnak ezt a
 nemeselek nem nevezhető, re igen er-
 deményes eszközt nem méltatták a kellő
 figyelemre és nagy hordereit nem látták
 át. Kihatasaira csak akkor döbentek
 rá, amikor a világ közvéleményében az
 ellenük való megnyilvánulások utólag
 tapasztalhatták. Ez a békekötések szel-
 lemben tombolta ki magát legteljeseb-
 ben.

A világháború után elsősorban a né-
 metek voltak azok, akik a propaganda
 eszközt, a technika minden vonalán, a
 legteljesebb mérvben beállították a poli-
 tikai berendezkedésük és haderejük ki-
 építésének szolgálatában.

A nemzet öntudatának visszaadására
 és a nemzet méltóságának visszaállításá-
 sára törekedtek. Ezért elsősorban had-
 erőre volt szükségük. Ennek érdekében
 soha nem látott propaganda tevékeny-
 ségbe kezdtek az államon belül, hogy a
 népet a cél érdekében egységessé te-
 gyék. A népi- és hadierőnek felvonulá-
 sok, díszlegések, ünnepek és egyéb
 más módon való bemutatása elsősorban
 a nemzet lelki erejének bámulatos meg-
 erősítését eredményezték. A száraz-
 földi, légi és tengeri haderő gyors megre-
 ments és fejlesztése lehetővé tették a
 politikai sikereket és területi gyarapodá-
 sokat, amit békes formában való bevo-
 nulások révén katonai díszfelvonulásokkal
 lettek. A kifejtett erő pedig alkalmas
 volt a propaganda részére arra, hogy az
 ellenfél szemében a mindenkor katonai
 főlényt kellőképp kidomborítsák.

A ma folyó háborúban a propaganda

lankadatlanul folyik tovább. Ez leglá-
 képpen a hadisíkerék válásában, a
 hadijelentések szövegeiben jut kifejezé-
 re. Irodalma és anyaga tehát hatalmas.
 Eredményeit és működését mindannyian
 eléggé látjuk.

A helyesen vezetett propagandának
 egyik alapelve, hogy az a valóságot,
 vagy a lehető valóságot hangoztassa.
 Hogy a megtevesztő propagandának mily
 káros hatása van, azt a német-lengyel
 háborúban a lengyelek részéről tapasztal-
 tálhatjuk, mely a német haderőt erőtel-
 kezdelekes mivoltában tárta a haderő
 tagjai elé. Eredményét ismerjük.

A haderő szolgálatában működő pro-
 pagandának elsőrendű hivatása, hogy a
 saját nemzet felé a haderő szükségessé-
 get, erejét, ütőkészségét és fejlesztését
 propagálja, az ellenfélről pedig, a saját
 erő biztos tudata mellett, lehetőleg a va-
 lóságot megközelítő, de a saját főnyel-
 tudatát mégis előkészítő adatokat és hí-
 reket közöljön. Ez egyébként minden
 honpolgárnak is elsőrendű honfői köte-
 lessége.

Aki a propagandával a saját nemzetét
 akarja megtevesztetni, az csakis az ellen-
 fél ügyét segíti elő.

HIRDETÉNY.

A m. kir. pénzügyminisztériumnak az
 egyenesadóokra vonatkozó egyes törvé-
 nyes rendelkezések módosításáról és ki-
 egészítéséről szóló 1940. XXVII. tc.-nek
 a hazadóra vonatkozó II. fejezete végre-
 hajtása tárgyában kiadott 139.800—1940.
 VII. sz. rendelete alapján közhírré teszi
 a városi adóhivatal, hogy azokat a ház-
 tulajdonosokat, akik bérházukban levő
 lakásokat kizárólag többgyermekes csalá-
 doknak adják bérbe, az a kedvezmény
 illeti meg, hogy a kivetett házádból
 minden lakás után külön-külön számítve
 1—1 gyermek után 5—5 százalék törleést
 kap mindaddig, amíg a kedvezmény felté-
 telei fennállanak.

A kedvezménynek két feltétele van és
 pedig:

a) a házban levő lakásokat csakis
 többgyermekes családoknak szabad bér-
 beadni;

b) a háztulajdonos azt az elhatározás-
 t, hogy a házban levő lakásokat kizá-
 rólag többgyermekes családoknak adja
 bérbe, köteles a m. kir. adóhivatalnál
 előzetesen bejelenteni.

Felhívja a városi adóhivatal érdekelt
 háztulajdonosokat, hogy a bejelentést a
 m. kir. adóhivatalnál írásban kell meg-
 tenni és január hó 31-ig igazolni, hogy
 a lakásokban hány olyan 18 éven aluli
 gyermek van, akik a kedvezmény szem-
 pontjából figyelembe vehetők.

Városi adóhivatal.

HIRDETÉNY.

A m. kir. pénzügyminisztériumnak az
 egyenesadóokra vonatkozó egyes törvé-
 nyes rendelkezések módosításáról és ki-
 egészítéséről szóló 1940. XXVII. tc.-nek
 a hazadóra vonatkozó II. fejezete végre-
 hajtása tárgyában kiadott 139.800—1940.
 VII. sz. rendelete alapján közhírré teszi
 a városi adóhivatal, hogy azok a ház-
 tulajdonosok, akiknek bérházában lakó
 családok 18 évet még be nem töltött
 gyermekeinek száma az összes lélek-
 számunk — a háztartási alkalmazottak
 figyelmen kívül hagyásával — legalább a
 felét teszi ki, adókedvezményben része-
 sül.

Felhívja tehát a városi adóhivatal ér-
 dekelt háztulajdonosokat, hogy a ked-
 vezményre való igényüket a házádkive-
 tés befejezése után legkésőbb január hó
 végéig a városi adóhivatalnál benyújtan-
 dó írásbeli kérvényben jelentsék be.

A kérvényhez mellékelni kell:
 a) a főbérlet névjegyzékét,
 b) lakásokonként azoknak a személyek-
 nek a névsorát, akik állandóan a lakás-
 ban laknak,
 c) a főbérlet nyilatkozatát, hogy a lak-
 ásban hány 18 évesnél nem idősebb
 gyermek van és hogy ezek mikor szület-
 tek (év, hó és nap).

Városi adóhivatal.

A HAZAJA SORSÁT ELŐBBRE
 VINNI AKARÓK SZIVESEN VESZIK
 ÉS KERIK A REPOLÓBÉLYEGEKET

Debrecen, 1940. december 25.

ÜGYVELETT
 „Aranyángy”
 Telefon: 24—
 dény S. örök
 34—21. Ist
 Adorján, Pet
 Telefon: 29—
 zselné, Hatva

HÖ
 1941
 Bátor Eleme
 Kécsésvári 35
 tartalék ügy
 váltakozva s
 ritólistái bec
 E napon a
 mellett, mint
 mesze beha
 be s a legn
 jelentéseivel
 kiváló lövése
 kor útje ve
 zerségi fele
 lásban levő
 figyelő hely
 zeleben bátr
 gyeléseivel
 csözetesen
 tüzelhetett s
 A nagyüzst
 ték ki.

Ezen a na
 Barvink-nál
 az oroszok
 támadási e
 elkeseredett
 gaslat bírtó
 volt debrec
 adatát képe
 bátorságról
 az ezred tis
 élen megroh
 egekben hó
 legyverténye
 rülmény, ho
 alól felmen
 önként jele
 és önfeláldo
 az arany v
 meg.

— LAPI
 karácsonyi
 28—án, szo
 — A fő
 István főle
 ket Tiszad
 — Vallá
 Debrecen
 tandó va
 időpontját
 konventi
 don nem v
 sítani kell
 sze 1941
 szöbörtö
 csütörtök
 napján.

— Lap
 den dél
 ajándékoz
 len Újság
 osztó terr
 reformátu
 Tiszántüli
 a szocial
 kedden d
 osztó ter
 hivatal n
 szükre ki
 ajándékát
 labb lap
 János k
 kezett a
 munkaról
 retesen te
 zet, miko
 sárban u
 haimalon
 tők aszt
 Tiszántüli
 hordó g
 csillagot
 kiosztotta

Debrecen, 1940. december 25.

Két bizo
 fé
 élyjo
 andkivül
 fogosultsá
 A. B. S. S. S.
 biotárságot alak
 sével polgármes
 bitra dr. Kupi
 tanácsnokot, a
 vizetőjét.

— Házasság
 me. Székely E
 trakkal és ismer
 nek Bernman
 berit tisz
 Hot. (Min
 Eskővői hi
 Tiszántüli
 hó 25-én a
 sávijűkei Tim
 Minden külön
 orvos eljegyezte
 lányot. (Mind
 tett.)

Boda

Hj. Horv
 máv mozdó

— Az „Iglói
 A. Az Arpa
 egy Egyesület
 szony első nap
 öttel jótékony
 melyre minden
 hivnak. Szinre
 énekés, zenes
 diákok. A dar
 István ref tanít
 László ref tan
 tet.

IMAY MAGDA
 a FIAC U.
 Allamnia
 kedvezm

Garai t
 amo delutá
 — A Déri M
 első napin e
 rácsony másod
 nyitva. Belep
 pes nagy Vesz
 ben nemeg
 pénztárnál kap
 ott laphatók
 bágyi Muzsuz
 40 filléret. A
 iskolagölebbe
 szentezmened

— A k
 rasony
 8-én, péntek

Jepék
 javítása H

— Csörep
 Lajos vive
 — Park N
 ross tér,
 oldalval
 családi szál
 10 százalé
 — Párizs
 érdekes lev
 sendes Pár
 vilveszteri
 mini követ
 am estió
 in nevelt
 kult étirez
 elményei, az
 jai, Fendrik
 még sok m
 ság, konhá
 dagtják a
 számát.

HIREK

ÜGYELETES GYÓGYSZERTÁRAK:
„Aranygyal” Bánó Andor, Piac u. 50.
Telefon: 24—35. „Reménység” Dr. Gó-
dény S. örökösét, Csapó u. 22. Telefon
34—21. „Isteni gondviselés” Székely
Adorján, Petőfi-tér és Teleki ucca sarok
Telefon: 29—81. „Sas” özv. Mandel Jó-
zsefné, Hatvan u. 70. Telefon: 11—93.

Hősök naplója

1915 DECEMBER 25.

Bátor Elemér tartalékos zászlós a volt
koczvári 35. közös tábori ágyúszred
tartalék ágyús ütegében volt a harc-téren,
váltakozva szakaszparancsnoki és felde-
ritőtiszti beosztásban.

E napon a Lisko-környéki Zahocwé
mellett, mint az üteg segédmegfigyelője,
messze behatolt az ellenséges tűzkörlet-
be s a legnagyobb tűzben adott kitűnő
jelentéseivel nagyban hozzájárult ütege
kiváló lövéseredményeihez. Másnap, ami-
kor ütege visszavonulóban volt, egy tü-
zérsgői felderítő járőr élén az előnyomu-
lásban levő oroszok elé lovgólt, majd
figyelő helyén az oroszok közvetlen kö-
zelében bátran kitartott s pontos megfi-
gyeléseivel lehetővé tette, hogy a lép-
közetesen visszavonuló üteg állandóan
tűzelhetett s így feladatát megoldhatta.
A nagyüzst víztészési érdemmel tüntet-
ték ki.

1914 DECEMBER 26.

Ezen a napon a 17. gyaloghadosztály
Barvinek-nál a Dukla-hágót védelmezte
az oroszok meg-megújuló, heves tömeg-
támadásai ellen. Kiválóképen véses és
elkeseredett harcok folytak a Dzial ma-
gslat birtokáért, amelynek elfoglalása a
volt debreceni 39. közös gyalogszred fel-
adatát képezte. Ez alkalommal kimagasló
bátorságról tett tanúságot Wolf Ferenc,
az ezred tiszthelyettese, aki szakasza
élén megrohmozta az ellenség állását s
eközben hősi halált halt. Wolf Ferenc
hősi halálának értékeit növeli az a kör-
ülmény, hogy mint a katonai szolgálat
alól felmentett államvasúti alkalmazott,
önként jelentkezett a harctérre. Hősies
és önfeláldozó magatartásának emlékét
az arany víztészési érdemmel öröközték meg.

LAPUNK legközelebbi száma a
karácsonyi ünnepek után, december
28-án, szombaton reggel jelenik meg.

A főispán elutazott. Lossonczy
István főispán a karácsonyi ünnepe-
ket Tiszadzsarson és Tiszaroffon tölti.

Vallásánárképesítő vizsga. A
Debrecenben 1941 februárjában tar-
tandó vallásánárképesítő vizsgálat
időpontját, mivel fontos egyetemes
konventi bizottsági ülések más mó-
don nem voltak elhelyezhetők, módosít-
ítani kellett. A vizsgálat írásbeli ré-
sze 1941 február 25-én, kedden lesz.
szóbeli része pedig február 27-én.
csütörtökön és esetleg következő
napjain.

Lapkiördök karácsonya. Ked-
den délután lélekemelő karácsonyi
ajándékozás volt a „Tiszántúli Függet-
len Ujság” kiadóhivatalának lapki-
ördösztő termében. Az ország egyetlen
református irányú napilapvállalata, a
Tiszántúli Független Ujság” átérezve
a szociális segítős nagy jelentőségét,
kedden délután összehívta a lapel-
ördösztő terem lapkiördösztőit, a kiadó-
hivatal névtelen katonáit, hogy rés-
zülkre kiossza a vállalat karácsonyi
ajándékát. Öreg nénikék és a fiata-
labb lapkiördösztők előtt dr. Bodrogi
János kiadóhivatali vezető megemlé-
kezett a karácsonyról és arról a nagy
munkáról, melyet évek óta lelkiismer-
retesen teljesít a lapkiördösztő szemé-
lyzet, mikor szélben, esőben, hóban és
sárban ugyanúgy, mint napsütéses
bainalon elindulnak, hogy előfize-
tőik asztalára kerüljön kora reggel a
Tiszántúli Független Ujság. A lapki-
ördösztő gárda szemében örömkönnny
csillogott, amikor dr. Bodrogi János
kiosztotta az ételmiszercsomagokat.

Két bizottság alakult a rendkívüli fegyvergyakorlatosok segélyjogosultságának elbírálására

A rendkívüli fegyvergyakorlatosok
segélyjogosultságának elbírálására dr.
Kölcséy Sándor polgármester két
bizottságot alakított és azok vezeté-
sével polgármesteri hatáskörrel meg-
bízta dr. Kupinszky Sándor t.b.
tanácsnokot, a szociális ügyosztály
vezetőjét.

A bizottságokban gazda és kisi-
paros tagok foglalnak helyet. A segélyt
igénylők jelentkezése a polgármesteri
hirdelmény szerinti sorrendben de-
cember 27-én kezdődik s mindenki-
nek saját érdeke, hogy az előírt idő-
ben jelentkezék.

Házasság. Dr. Kun Miklós és
neje, Székely Ella tudatják jóbara-
taikkal és ismerőscikkkel, hogy Rózi
leányuk Bermann László okleveles
gazda, bérli tarcali lakossal házassá-
got kötött. (Minden külön értesítés
helyett.)

Eskövői hír. Rác Margit volt
Gabányi Józsefné és Hacker Pál Sop-
ron f. hó 25-én d. u. 1 órakor tartják
esküvőjüket Timár ucca 52. sz. alatt.
Minden külön értesítés helyett.

Eljegyzés. Fernbach Zoltán szig-
orvos eljegyezte Weszprény Sára úr-
leányt. (Minden külön értesítés he-
lyett.)

Boda Mária
és
ifj. Horváth Sándor
máv. mozdonyvezető jegyesek.

Az „Iglói diákok” az Árpád
tér. Az Árpádtéri Református Ifjú-
sági Egyesület december 25-én, kará-
cseny első napján délután 5 órai kez-
dettel jótékony célú előadást rendez,
melyre mindenkit szeretettel meg-
hívunk. Színer kerül Farkas Imre
énekes, zenes diákarabja, az Iglói
diákok. A darabot rendezi Kozma
István ref. tanító, a dalokhoz Nyakas
László ref. tanító játszik zenekisére-
tet.

SIMAY MAGDA gyorsíró és gépíró is-
kolája PIAC U. 73. Tel. 22—53.
Allamvizsga. Vidékieknek vasúti
kedvezmény.

Garái tánciskolájában ma és
holnap délután és este össztánc.

A Déri Múzeum 25-én, karácsony
első napján egész nap zárva. 26-án, kará-
cseny másodnapján délelőtt 10—11-ig
nyitva. Belépődíj nincs. A múzeumi ké-
pes nagy Vezető, mely 23 iv terjedelemben
nemrég jelent meg, a múzeumi jegy-
pénztárnál kapható. Ara 2 pengő. Ugyan-
ott kaphatók a Thaly-szoba és a Horto-
bágyi Múzeum kiadványai, füzetenként
40 fillérért. A Baltázár Dezső u. 2. sz.
iskolaépületben elhelyezett Thaly-szoba
múzeumrendezési munkálatok miatt még
zárva. — A Közművelődési Könyvtár a
karácsonyi ünnepek alatt zárva. E hó
27-én, pénteken reggel 9 órakor nyílik.

Legszébb és legolcsóbb karácsonyi aján-
dék egy művészeti fénykép Szpál mestertől.

Két hirtelen halál. A debreceni
kir. ügyészségnek két hirtelen halá-
lesetről teittek jelentést, Kovács Teréz
50 éves komádi lakos hirtelen rosszul-
lett és meghalt. Halálát szívszélhűdés
okozta. — Körösszegapítában Cseke
János 30 éves napzámos kedden haj-
nalban hirtelen rosszullett, elvágó-
dott az udvaron és pár perc múlva ki-
szívedett. A halálát, mint az orvos
megállapította, szívátulás okozta.
Mivel bűncselekmény nem forog fenn,
mindkét esetben megadták a temetési
engedélyt.

Intestisztelet az orth. izr. temp-
lomban. Péntek d. u. 3.40, szombat d. e.
8, d. u. 3 órakor. Szombat kezdete 3.30
órákor, vége 4.40 órákor.

Élelbitosztás a legszébb karácso-
ny ajándék!

3000 tonna papírost használtak fel
ételmiszterjegyekre Németországban. A
„Négyses terv” című folyóiratban dr.
Dorn, a papirellátás birodalmi biztosa
cikkét közöl a németországi papirellátás
fejlesztéséről. Többek között sikerült a
lucenyéből való műrost előállítását nö-
velni, sőt a bükkfogyasztást 500.000-ról
2.4 millió köbméterre fokozni. Ugyazin-
tén a fának szalmával és papírhulladék-
kal való pótlása is lényegesen megnöve-
kedett. A műgyapot és műselyemgyártás
képzése folytán a műrost előállítására
egy régen elképzelhetetlen fejlődést mu-
tat, mert az 1936 évi 89.000 tonnáról a
mai napig 300.000 tonnára emelkedett.
Együttal más technikai problémák is
megoldódtak, így pl. a burgonyalevél el-
képzelhetetlennek vélt feldolgozása kü-
lönböző papírfajtákká. A háború első hó-
napjaiban a műanyag és papírostömege-
ket új háborús célok szolgálataiba állí-
tották. Így sikerült a műrostból egy érté-
kes takarmányt előállítani, továbbá a
szövőiparban a szövőpapír gyártása ál-
tal a jutát pótolni. Azonkívül a háború-
ban fellépő új követelmények legélén-
kebb bizonyította az a tény, hogy az
ételmiszterjegyek előállítására havonta
2000—3000 tonna papírost használtak fel,
vagyis kb. 200—300 vagont. Előrelátható-
lag január 1-től kezdve újabb intézkedé-
sek lépnek életbe, miáltal a papírgazdál-
kodás lényegesen egyszerűbb lesz.

Irógépek HURAY Iparkamara
javítása Tel: 17-93.

Csőrepedéshez, fagyáshoz Berényi
Lajos vizezetékszerelő, Kölcsey u. 21.

Park Nagyszálló, Budapest, Bar-
ross tér, a Keleti pályaudvar érkezési
oldalával szemben. Legmodernebb
családi szálloda. Ez újság előfizetőinek
10 százalékos engedmény.

Párizsi nevezetességekről szól az az
érdekes levél, amely most érkezett a
csendes Párizsból. Előzetes jelentés a
szilveszteri mulatságok frontjáról, hely-
színi közvetítés a Pécsi Öregdiákok vi-
dám estjéről, 13 komikus nyilatkozik
min nevetett legjobban a közönség az el-
mult évtized alatt, írók, művészek tréfás
élményei, az elmúlt év „kiugrott” fiatal-
jai, Fendrik Ferenc és mások novellái és
még sok más olvasnivaló, divat, társa-
ság, konyha, mozi és a Kis Magazin gaz-
dagítják a Színházi Magazin kitűnő tívvi
számát.

**Karácsony
mindkét napján
5 órai táncos tea
az
Angol Királynőben**

Burg József fotószalon, Hangya
bérház, az ünnep mindkét napján
nyitva. Kellemes központi fűtés.

Karácsonyi segélyosztás az
ipartestületben. Debrecen és Vidéke
Ipartestület ez évben is megtartotta
hagyományos karácsonyi segélyezési
akcióját. A segélyek kiosztása 24-én
délben kezdődött és a legnagyobb
rendben folyt le. A segélyezés az ed-
digi gyakorlattól eltérően elsősorban
a hadbavonult és ennek következté-
ben nehéz anyagi körülmények közé
jutott iparosokra terjedt ki és a sa-
ját hibájukon kívül segélyezésre szo-
ruló, de még iparukat gyakorló ipa-
rosokra és csak azután a rendelke-
zésre álló összegek arányában része-
sültek segélyben a többi segélyre
szoruló. Mintegy 264 személy ré-
szesült segélyben, akik mind pénz-
beli segélyt kaptak. A segélyezésre
felhasznált összeget az iparosság
adta össze és az egyes szakosztályok
elnökei gyűjtötték össze, hogy ipa-
rostársaiknak karácsonyi örömet sze-
rezenek.

Tartós hullámot a legújabb módszer
szerint 6 havi garanciával készit
HUSZAR ENDRE hölgyfodrász,
Batthyány ucca 10. sz.

Hajfestés, elrontott hajak rendbeho-
zása. Figyelmes, gyors kiszolgálás.

Ujévi malac helyett tejes bárány
kapható Robicséknél, Csapó u. 14.

Iparosok szilveszter estélye. Az
Iparoskör batyus szilveszter estét ren-
dez az ipartestület dísztermében az
elagott iparosok menháza javára. Az
Iparos Dalárda, az Iparos Ifjúság köz-
reműködésével. Kezdeté este 9 óra-
kor, vége reggel. Belépődíj 50 fillér,
táncosjegy, pengő. Tánc, zene, szóra-
kozgató zene. Táncszünetben vig ma-
gánszámok lesznek. Olcsó és jó éte-
lekről és italokról gondoskodik van.
Ezen összejevetelre minden iparos-
társunkat szeretettel várunk hozzá-
tartozóival együtt. A rendező bizott-
ság.

Chanukkai istentisztelet. E hó 25-én
szerdán d. u. a Kápolnási templomunk-
ban ünnepélyes istentiszteletet tartunk
chanukka alkalmából. Rabbiság.

Szállításson
POLGÁR SZALLITÓVAL
Iparkamara épület. Tel.: 23—67.

A „Szeressük egymást” asztal-
társaság felruházi ünnepélye. Meg-
ható karácsonyi ünnepség volt a
Korona-étterem nagytermében, ahol
a „Szeressük egymást gyerekek” asztal-
társaság rendezte meg karácsonyi
felruházi ünnepségét. A Csócsics
Lajos debreceni vendéglős elnöklete
alatt álló asztaltársaság 42 gyerme-
ket részesített cipő- és ruhajándék-
ban. Papp Imre és vítez Szabó Endre
lelkipásztorok rövid beszéde után
osztották ki az ajándékokat. A kará-
csenyi ünnepségen Csócsics Lajos
mondott beszédet az asztaltársaság
működéséről, míg az Iparos Dalárda
énekszámokat adott elő.

Élelbitosztás a legszébb karácso-
ny ajándék!

A „Drótkere” karácsonyi számának
minden oldala tele van jó kedvre derítő
aktuális tréfával és rajzzal. A karácsonyi
szám is csak 16 fillérbe kerül.

A3 B3 C3 D3 A4 B4 C4 D4 A5 B5 C5 D5 A6 B6 C6 D6

A HAZAJA SORSÁT ELŐ-
Vinni AKARÓK SZIVESEN V-
ÉS KERIK A...

Anyakönyvi hírek

Születések: Lecz József ker. utazó, Arany János u. 19. leány Emma. Tóth János munkás, M. pályi út 76. fiú János. Kövér István gazd. cseléd Bánk 118. fiú János. Budai Gábor munkás Nyírbátor fiú Gábor. Horváth Lajos fm., Veréb dűlő 50. leány Margit. Balogh Miklós npsz., Hajdúhadház, fiú Miklós. Dr. Tariján Imre állami gimn. tanár, Ipolyság, leány Enikő. Hermann István bérlo, Nagycsere 60. fiú Tibor. Tamackó Bertalan altiszt, Monostorpályi út 28. fiú Imre. Szász István péksegéd, Bethlen u. 8. fiú Tamás. Nagy Imre férfi szabó s., Maróthy Gy. u. 38. leány Valéria. Szabó Zoltán kereskedő, Jókai u. 25. fiú Zoltán. Lőki Sándor asztalos s., Kigýó u. 51. fiú György. Orbán István npsz., Pacz 20. fiú István.

Eljegyzések: Nánási Zsigmond gépkocsi vezető, Bihar u. 6. — Szabó Ilona Katalin, Diószegi út 18. D. Szabó István fm., Bellefeld 288. — Fülel Ilona, Bellefeld 301. Adorján Kálmán Hangya körzetvezető, Nagykáta — Ormósi Anna, Nógrádi M. ucca 3. sz.

Szőnyegeket, függönyöket, ágyszerítöket stb. legolcsóbban vásárolhat HORN REZSÓ szőnyegházában, Debrecen, Kossuth ucca 19. szám.

Házasságok: Tóvölgyi Nándor vasesztérgályos segéd, Csapó u. 36. — Kuzmják Anna, Arpád tér 11. Berman László gazdász, Tarcál — Kun Róza, Debrecen. Juhász Béla kömüves s., Irén u. 45. — Rác Ilona, Csorba Lajos u. 1. Bugyenzsky István férfi szabó s., Kálmán u. 18. — Varga Ilona, Dobó u. 166. Végé Gyula sücs s., Lónyai u. 15. — D. Szabó Ilona, Homok u. 114. Prokop László gyári munkás, Eötvös u. 27. — Dobi Katalin, Monostorpályi u. 23. Szitha István cukrász s., Apafly u. 153. — Kiss Amália u. o. Kaszkó Mihály MAV lényező, Fogarasz. 4. — Bene Erzsébet, Szarvas u. 2. Csész István férfi szabó s., Kigýó u. 47. — Forgács Mária, Basahalom u. 26. Dr. Koncz Ernő m. hiv., Péterfia u. 30. — Schaff Margit, Csapó u. 61. Dr. Keresztény István törvényszéki joggyakornok, Kassa — Varga Jolán, Eötvös u. 8. Tóth Viktor, kocsis, Déli sor 25. — Nagy Erzsébet, Haláp 85. Varga Emil szalkács, Kertész u. 6. — Dányi Erzsébet u. o. Faragó Sándor posta főg. djnök, Budapest — Végvári Irén, Budapest. Nagy Antal fm., Déli sor 19. — Olajos Irén, Püspöki palota. Valicskó Béla MAV géplakatos, K. Tóth u. 27. — Ille Ilona, Ferenc J. u. 22. Jónás János gazdálkodó, Hajdúbözörmény — Szabó Erzsébet, Haláp 113.

Halálhírek: Tóth József ref. 3 hónapos, Fáy dűlő 11. Székely István ref. 85 éves, Kétnálom u. 10. Lengyel Viktir ny. kir. járásbíró, g. kat. 62 éves, Kossuth u. 67. Terjék László ref. 10 éves, Biró u. 13. Özv. Katona Péterné ref. 76 éves, Pacsirta u. 21. Likvik Csaba ref. 1 hónapos, Népház. Tóth Eszter ref. 3 napos, Jókai u. 40. Zakar Borbála ref. 8 hónapos, Pesti u. 4. Özv. Szabó Gáspárné ref. 88 éves, Urrejte u. 38. Blazsek István r. kat. 77 éves Arany J. u. 30. Petróczki Jánosné r. kat. 28 éves, Atány. Fehér Gábor ref. 78 éves Ispotály tér 12. Bálint Károly ref. 20 éves, Kar u. 35.

MEGSZÜNT IPAROK Varga Eszter nőiszabó. Major Jánosné ecet kiskereskedés. Dr. Diószegi János közkereseti társaságban sokszorosító. Orbis R.-T. fióközletként gépek, gépalkatrészek, műszaki cikkek stb. árusítása. Csarkó Lajos cipő és csizma kereskedő. Özv. Ladányi Gáborné talyigás. Deák Julianna szatócs. Özv. Horváti Istvánné tojás, baromfi stb. kiskereskedés. Füstli Molnár Lászlóné szatócs. Pálfalvai Alajosné baromfi, tojás stb. kereskedés. Kézel Károlyné tojás, baromfi stb. kereskedés. Ilyés István kőszén, faszén, tüzfű stb. kereskedés. Az iparálladékból történt változás feljegyzetelt 307 esetben.

SZÍNHÁZ MŰVÉSZET

Szokatlanul nagy érdeklődés előzi meg az Ottrubay-Zsedényi balett estét

A Zenekedvelők Köre január 4-én rendezi a minden évben szokásos balett estét, amelyre ez évben Ottrubay Melindát és Zsedényi Károlyt, az Operaház két igen kiváló szolótáncosát szerződtette le. A művészcsoport a klasszikus és modern balettirodalom legpompásabb gyöngyszemeivel fogja bemutatni Debrecen közönségének, hogy valóban rászolgált a nagy várakozásra és érdeklődésre, ami estjük iránt városzerte, de a Debrecen-környéki városokban is megnyilvánul.

A Kör Debrecenből is a legkiválóbb erőket mozgósítja az est sikere érdekében. Közreműködnek: Höcht Margit zongoraművész, városi zeneisk. tanár, Timár Mária hegedűművész, valamint a Kör kamarazenekara Galánffy Lajos zongoraművész, városi zeneiskolai tanár vezetésével, aki egyébként, mint szólóművész is koncertálni fog az esten zenekari kísérettel. Jegyek a Harmathy-könyvkereskedésben válthatók.

A SZÍNHÁZ MŰSORA: SZERDA délután: Sárgarigófészék. Rendes helyarákkal. Este: Hajnalka huszárja. CSÜTÖRTÖK délután: Hajnalka huszárja. Rendes helyarákkal. Este: Sárgarigófészék. PÉNTEK: Hajnalka huszárja, B) bérlet. SZOMBAT délután: Erzsébet. Este: Hajnalka huszárja, A) bérlet. VASARNAP délután: Furrylaszó. Este: Hajnalka huszárja. HÉTFŐ: A mosoly országa. KEDD: A mosoly országa. Este 11 órakor. Szilveszteri kabaré. SZERDA délután: Kabaré. Este: Leányvásár.

A Nemzeti munkaközpont hivatása

Most, hogy vállaltam a Nemzeti Munkaközpont debreceni szervezetének a vezetését, szükségesnek érzem, hogy éppen karácsony ünnepén felhívjam Debrecen magyar társadalmának a figyelmét erre a hazafias szervezetre. Debrecen mindig a „legmagyarabb város”-nak szokták mondani és ezért biztosra veszem, hogy jelen soraim visszhangra találnak e város társadalmának hazafias érzésében. Mert mi is az igazi hazafiság, melyik is a legmagyarabb város? Az igazi hazafiság az egész magyar nemzet közös érdekének az önzetlen, sikeres szolgálata s ezért az a legmagyarabb város, amely a magyar városok között a valószínűleg is legönzettelenebb, legáldozatosabb módon és a legsikeresebben szolgálja az egész nemzet közös érdekét, haladását.

A magyar nemzetünknek tekintélyes számú és erejű rendje a magyar munkástársadalom. Nemzetünk ereje, fejlődése, haladása szempontjából nem közömbös, de első rendű érdek, hogy a magyar munkástársadalom is anyagi, szellemi, erkölcsi tekintetben erős, egészséges legyen. Az egész nemzetünket erősíti az, aki az egyetemes nemzeti érdek keretén belül a magyar munkástársadalom felemelésén, boldogításán fáradozik. Viszont az egyetemes magyar nemzeti érdekét árulja el és hagyja cserben az, aki bármiféle indokból akadályozza a nemzet munkástársadalmának a felemelését, megerősítését. Hogy például szemléltessék: magyar nemzetünket hagyjuk sorvadni és pusztulni akkor, amikor sokgyermekes munkáscsaládok gyermekei éhségben, rongyban, nyomorban tengődnek és mi ezt közömbösen nézzük. Magyar nemzetünket hagyjuk sorvadni és pusztulni akkor, amikor a legszegényebb nemzetrétegnek, a munkástársadalomnak az egész segítségét, az életrendjét olyan tényezők rontják, amelyeket a magyar nemzet közös érdekét féltő és szolgáló társadalom könnyű szerezni meg bírna szüntetni. A magyar nemzetet hagyjuk sorvadni és pusztulni akkor, amikor nem törődünk legelhangyagottabb magyar testvéreinknek, a magyar munkásoknak a művelődési érdekeivel, hiszen ennek a nagyszámú, tekintélyes erejű munkástársadalomnak a művelődése, kultúrával való átitatása mérhetetlen erősítése volna magyar nemzetünknek.

Hogy mi történt és mi nem történt eddig évtizedeken keresztül ezen a téren, arról most nem beszélek. Csak egyet állapítok meg. Gróf Teleki Pál miniszterelnökünk felelős helyen tette azt a súlyos kijelentést, hogy „középosztályunknak nincsen szociális érzéke”. Ennek is megvan az oka. Erre évtizedeken át „nevelni” kellett volna a középosztályt, ami nem igen történt meg, mert ha megtörtént volna, akkor a miniszterelnök úr

nem állapította volna meg a fenti tény. Más baj van itt, aminek mélyebb okai vannak. Nálunk még ma is a világháborút megelőző korszakban, az u. n. természet tudományos életfelfogás érvényesül, amelynek lényege az, hogy az ember önmagáért született és önmagáért él, a világ és a társadalom csak környezet, csak eszköz egyéni céljai elérésére. Nyers hasonlattal élve: az egyén a sajtkucak, a világ és a társadalom a sajt. Ebben a korszakban nincs meg a „közösségi felelősség”. Káin mondása a jelszava: „avagy őrizője vagyok-e én felebarátomnak?”. Ezzel a korszakkal szembe ezzel az életfelfogással, amelynek Trianon volt a fattyú-gyermeke, nem lehet új hazát építeni. Ez nem „nemzeti szellem”. A „nemzet” ugyanis „közösség”. Annak van nemzeti gondolkodása, az a magyar, az a hazafi, aki nem egocentrikus élet szemlélettel fogja fel az életet és folytatja ténykedéseit, hanem egyéni életét azonosnak érzi nemzete életével és élete célja eszménye ennek a „nemzetközösségnek” a szolgálata, tudván, hogy az egyének sorsa természetesen függvénye a nemzetközönség sorsának.

Ilyen modern, illetőleg ősrégi, de megújult nemzetközösségi életszemlélettel nézve a magyar munkástársadalmat és annak kérdéseit, nagyobb bölcsesség nélkül is belátjuk azt az egyszerű igazságot, hogy nemzetközösségünk egyetemes megerősítéséhez, felemeléséhez, boldogabb jövő megteremtéséhez szervesen hozzátartozik a legszegényebb, legelhagyottabb magyar munkástársadalom felkarolása és felemelése egyesült, közös erővel. Ezt a modern, hazafias célt akarja szolgálni és megvalósítani a „Nemzeti Munkaközpont” országos egyesülete. Ez a szervezet nem „politizál” és kizár magából minden pártpolitikát, tudván, hogy aki pártpolitikai céllal nyul a munkásság problémáihoz, az nem segíteni akar, hanem a munkásság vállán felmászni a politikai érvényesülés polcaira. A politikai törtéteket, a hatalomra éhes pártpolitikások nem is jó szemmel nézik azt, hogy a magyar munkásság ki akar szabadulni a pártpolitikai érdekek hálójából és a magyar munkástársadalom kérdéseit komolyan el is akarja intézni. A kielégített munkás nem jó médium a politikai lélekalászok számára, nekik legjobban a megelégedetlen munkás, hiszen azt lehet ígérettel befogni a politikai érvényesülés szerkeztébe.

A Nemzeti Munkaközpont tiszta börtönt a pohárba. Minden pártpolitika kizárásával komolyan meg akarja oldani a munkáskérdéseket az egyetemes nemzeti érdekek keretén belül, hogy ezzel is erősítse nemzetünket és hazánkat. Elvei a következők. A magántulajdon szentségén felépülő társadalmi rendszerünk alapigazsága legyen az is, hogy nemcsak a

tőke, hanem az egyéni „munkaerő” is „magántulajdon”, ami nem lehet mások zsákmánya. A munkás Krisztus szerint „mélto a munkadíjára”, ezért ne kapjon se többet, se kevesebbet, mint amit ő ad munkaerőben és szaktudásban másnak. A Nemzeti Munkaközpont elve az, hogy egyetemes nemzeti érdek a munkások és munkaadók közt az igazságos, becsületes viszony megteremtése mellett. Ugyancsak elve az, hogy a munkás-családok egészsége, eleteje egyetemes, nemzeti kincs, amit félteni, gondozni, erősíteni kell. — Ugyancsak elve az is, hogy a munkástársadalom műveltségét a legmagasabbra kell fokozni nemzetünk szellemi és erkölcsi erejének a fokozása végett. Ugyancsak elve az is, hogy a magyar nemzetben ki kell alakulnia a szolidaritás érzésnek és a társadalmi réregek közt szorosabb, testvériesebb kapcsolatoknak kell kialakulni. Általában: a magyar munkástársadalmat problémái megoldásával testvéri szívvvel be kell kapcsolni a nemzeti társadalomba, a magyar testvéri közösségbe, mert ez elsőrendű magyar hazafias kötelesség.

Ezt a munkát akarja elvégezni a debreceni Nemzeti Munkaközpont-szervezet is, amelynek a vezetését rábízta a szervezet közgyűlése. Ez a szolgálat egyrészt hazafias szolgálat, ami kötelessége minden művelt magyar embernek, másrészt istenes szolgálat, mert ne felejtjük el, Karácsony ünnepeltje, a betlehemi istálló jászának kis gyermeke nem azért jött, hogy csak ajátosságra neveljen, hanem azért, hogy megvalósítsa ezen a Földön Isten országát, amelynek isteni törvénye az is, hogy ezen a Földön mindenki munkából éljen, hiszen, becsületesen végzett munkából és senki se éljen a más munkájából elősdi módon. Ennek az országnak egyik alaptörvénye az az isteni törvény, amely választ ad a Káin kérdésre: „igenis, erősej vagy a felebarátodnak” és „amit cselekedsztek eggyel az én legkisebb atyámfiaival azt velem cselekedsztek!”

Mivel ilyen szent célú szervezet és mozgalom a Nemzeti Munkaközpont, hiszem, hogy a „legmagyarabb városban” nem kell fagyos, ázsiai közönnnyel, hazafiatlan gáncsokkodással, korlátolt előítéletekkel megküzdünk, hanem ez a legmagyarabb város megértvén, átlátván ennek az egyetemes, nemzeti érdekű mozgalomnak a célját, minden téren támogatja ezt az országépítő munkát.

Minden este kezdettől fogva vezetnek majd munkanaplót és abban feljegyznek minden olyan tény, ami a Nemzeti Munkaközponttal kapcsolatos és ami tényekkel fogja bizonyítani azt, hogy a legmagyarabb város társadalmában mennyiben érdemi meg ezt a magaválasztotta, nagyszerű címet és mennyiben mutatja meg cselekedetekkel is, hogy ezen az egyetemes, nemzeti érdekű, pártpolitika mentesen szolgáló munkás-szervezetben keresztül, a magyar munkástársadalom felemelésén keresztül mit tud áldozni a sokat emlegetett magyar hazáért?

Karácsony ünnepén erre a támogatásra kérem azokat, akik Debrecenben magyar hazafiaknak érzik és vallják magukat. Jelszavunkkal végzem: „Becsülettel!” Pass László.

Filmfutár

EGY KIRÁLYNŐ SZIVE

A tragikus sorsú királynőnek, Stuart Máriának életrajz-filmje. Széles eszketkezésű történelmi freskó, Karl Frölich professzr mesteri rendezésében. Zarah Leander királynői méltósággal alakítja a címszerepet. — művészetének minden melegségével és érzelmi csillogásával. — Villy Birgel Bothwell lordja a vad szerelmes férfi mintaképe. Nagyszabású komoly film.

A SZERELEM NEM SZÉGYEN

Igen vidám Orbók Attila új filmje. — Mály Gerő komikuma ezer színben csillog, ő a Pepi, aki mindent rendbe hoz, ha meg nincs baj, hát csinál. Ennivalóan édes Tolnay Klári, magával ragadó Jávor Pál csapongó jókedve. Pompás komédia, újszerű, minden megvan benne, ami a közönségnek tetszik.

Right margin containing various advertisements and notices. Includes 'Róhírdet' (Notice) and 'Jobb est keres...' (Better job search...) and other small ads.

Kiadó
különbejárati 2 ágyas bútorozott szoba, esetleg bútor nélküli is. Barna u. 15. Keresztépület. 2045

Kiadó
városi négyszobás lakás. A város tulajdonát képező Szt. Anna u. 10-12. sz. bérház I. emeletén egyrendebeli négyszobás lakás azonnalra kiadó. Értekezni lehet Városháza I. em. 37. számú helyiségben a hivatalos órák alatt. Polgármester. 1916

Lakást keresők

Bútorozatlan
egy szobát keresek, külső bejárattal. Címlet a kiadóba. 2034

Szoba
konyhas lakást keresek. Címeket a kiadóhivatalba kérek. 1953

Keresek
négyszobás, földszintes, teljes komforttal ellátott, lehetőleg központifűtéses lakást a Nagytemplom közelében. Megkereséseket az ár megjelölésével „Főtisztviselő” jellegére a kiadóba kérek. 1956

Eladás

Modern
új díó telepház olcsón eladók. Péterfia ucca 52. 2042

Perzsalábbunda,
2 új fotel, 4 darab ebédlőszék, egy ebédlőcsillár, egy ággyéjjeliszekrényvel eladó. Nyíl ucca 119. 3-ik ajtó. 2013

Fehér
vas gyermekágy olcsón eladó Vár ucca 2. III. emelet 3. 4. ajtó. 2035

Öbörök,
garantáltak, még néhány hordóval eladó százhuszért. — Csapó u. 19. 2007

Fekete
tölgyleb ebédlő, modern háló, szalon, kerek asztalka, székek, férfi télikabát eladó. — Kossuth u. 23. 1593

6 személyes
ezüst evőeszköz alkalmi áron eladó. Bővebbet Deutsch Albert és Fia pénztárosnőjénél. 2001

Polár
korcsolya, nikelezett, csaknem új, 21-es és 25-ös szám, egy gyermek lábzsák jutányosan eladó, Hatvan u. 6. III. em. 26. a. 1021

Zongorák
megbízásból eladók. Hangolás, javítás, Tanczer hangszerkészítő mester, Debrecen, Batthyány u. 1. 2020

Hosszú
zongora jutányosan eladó. — Cím a kiadóhivatalban. 2018

Télikabát,
meleg, jó állapotban olcsón eladó, Szabó Kálmán u. 18-a. 1951

Használt
fekete férfi télikabát eladó, Erzsébet u. 14. 2017

Vágni
való tehén eladó, Bekecs u. 9-b., Kossuth uccaj temetőnél. 2016

Figyelem!
Standard zeneszekrény 6-2 csöves elektromotorral és Krstály Pick up. 50 drb gramofonlemezzel megbízásból eladó, Grész, Miklós u. 8. 1940

Órajavitást
pontosan teljesít és új órákat egyévi jótállással árúsít Nagy Imre órásmester, Hunyadi u. 15. szám. 1962

Olasz gitár
hawai készlettel és egy prima cimbalom olcsón eladó. Cím a kiadóban. 1886

Gyönyörű
antik ággy matracca, éjjeli szekrény, különböző szekrények eladók OTI bérház 44. ajtó 9-11, 3-4-ig.

Gyönyörű
perzsaszőnyeg, két fotel, kanapé, komód, szekrény, ruhaheműek eladók, Igazgatóné, Törvényszék. 1987

Eladók
férficipők, hócipő, képrámák, összehajtható vaságy, liszteláda, 50 kötetes Jókai, Miklós ucca 19. 1997

Perzsaszőnyeg,
porcellánok, rádió, ólomkristály, zománctűzhely (Luna), gyermekágy, csipketerítők, Arany János 28. keresztépület. 2012

Szódócszák,
zsirosbordók, boroshordók új és használt pácolókadak, kütvedrek eladók, Nap ucca 4. 2005

Eladó
zongora, gordonka, falióra, szekrény, asztalok, székek, toalettkör, divány költözésként kiadó, Hatvan ucca 6. II. lépcső. III. emelet 26. 1994

Eladó
100 q vöröskáposzta, 40 q kalarábé, 40 q kelkáposzta azonnali szállításra. Ajánlok szállításra havi 5-6 q spenótot. Cím a kiadóban. 1902

180 darab
párna, intézeti, pansói méretű új húzattal eladó, Kút ucca 124. 1988

Karácsonyi
ajándéknak alkalmas nagy olajfestmény, nagy kalofaszegi asztalterítő, villanyplafonlámpa, nagy aranyrámak eladók, Werbőczy u. 3. 1965

Olcsón
eladó asztalosnál két szép konyhaszekrény, mosóteknő minden méretben, Szoboszlai, Pap István u. 1. 1979

Rekamier
és egy antik intarziás komód olcsón eladó. Mester ucca 40.

Karácsonyi
ajándéknak nagyon alkalmas cigarettadoboz és faberakásos kép olcsón eladó. Cím a kiadóban. 1984

Singer
varrógép, teljesen új állapotban, sürgősen eladó, Eötvös ucca 44. 1995

Vétel
és higanyt magas áron veszek Acél, Piac 46. 1685

Bizmut lémet
és higanyt magas áron veszek Acél, Piac 46. 1685

Írógép
(nem portable) vennék, újat vagy keveset használtat. Arany János ucca 37. ajtó. „Részvénytársaság” jellegére a kiadóhivatalba. 2029

Megvétele
keresünk szőnyegeket, amerikai íróasztalokat, régi bútorokat, dísztárgyakat, egyajtós szekrényeket, tojékpákokat, ingóságokért. Ref. püspöki bérpalota. 2047

Fűszerüzletberendezés
megvételre kerestetik. Arany János ucca 37., az udvarban hátul. 2004

Mosott rongyot vesz lapunk nyomdája Ferenc József út 49.

Kézi teherzárkát
megvételre keressünk. Papirforgalmi, Széchenyi u. 2. 2031

Megvételre
keresek egy jó karban lévő rövid zongorát. Tóth Gyula, Poroszlai u. 87. 1870

Használt
jókarban lévő fekete teli kabátot megvételre keresek. Weisz, Csap ucca 13. 1981

Keresek
modern ebédlőt és háló jókarban. Ajánlatot „Alkalmi vétel” jellegére a kiadóba kérek. 1954

Zongorát,
vagy pianinót, jó állapotban lévő, készpénzért vennék. Címlet kérem kiadóhivatalba. „Készpénz” jellegére. 1993

Veszek
használt bútort, varrógépet, zálogházból kiváltott tárgyakat, irodaberendezést, ingóságokat. Hívásra jövök. Csapó ucca 16. 1994

Ingatlan

SAMU JÁNOS
OFB engedélyes hirdetősei. Iroda: Deák Ferenc ucca 7. Eladó ingatlanok: Házak: Belvárosban 7000 pengőt jövedelmező bérház, 65000 pengőt kérünk érte. Tűzrakantanya szomszédágában 3 és 2 szobás adómentes úrvilla 13.500 P., teher 5000 P. Hatvan ucca szomszédágában úrvilla, évi bére 3000 P., ára 22.000 P. Basahalom u. 21. számú adómentes ház 560 négyszög, gyümölcsös-sel 4500 P. Böszörményi út 89. számú igen kettőszobás adómentes ház, hentes üzlettel 8500 P. Szávay Gyula ucca 27. szám ház 3300 P. Herczeg ucca 8. Kerti ucca 8. Boldogkerten Csóka ucca 7. Földek: Kőszüllyegben 23 hold tanyaival 22.000 P., homokon, köves út mellett 36 hold tanyaival igen jó barna és feleke. Bánkon 16 hold tanyaival, barna homok. Gardasági akadémiahoz közel 14 hold tanyaival részben évműveléssel. Ondódon 7 hold. 2033

Fancsika 59. sz.
30 holdas új tanyaűföld eladó. Értekezni Vigkedvű M. 49. keresztépület. 2038

Két
uccára nyíló telek központban eladó. Érdeklődni: Erzsébet u. 14. 1685

DIENES JÓZSEF
OFB ingatlanforgalmi irodájának hirdetései.
Eladó házak: Hatvan ucca 64. Háromszobás uccai, több udvari lakással, nagy telekkel, 22.000 pengő.
Veres ucca 5. (Csapókerületi villamosnál.) Uccai négyszobás és két udvari lakással 18.000 pengő.
Bornemissza ucca 14. (Tisztviselői telepen.) Adómentes, többlakásos ház, kedvező feltételekkel 13.000.— pengő.
Lónyai ucca 26. Négy lakással, nagy telekkel 7000.— pengő.
Homok ucca 63. Jövedelmező, többlakásos ház 6300 pengő.
Fogarasi ucca 5. (Vágóhídi villamosnál.) Adómentes szép kertes ház 4500.— pengő.
Erdélyi ucca 52. Adómentes ház 2100.— pengő.
Keresek eladó házakat, földeket, telkeket, földbérleteket, nagyobb kiadó lakásokat.
Dienes iroda
Bethlen ucca 21. 2032

Szatmárnémeti
legrégibb bevezetett ingatlanforgalmi irodája közvetlenül gyorsan és pontosan mindenféle ingatlanokat. Kaufmann Béla, Horthy tér 7. 1578

Eladó
Kishegyesi köves út 2. kat. holdas telek sürgősen. Bármilyen célra alkalmas. Értekezni Garai 20. 2044

Házak
és házhelyek igen előnyös fizetési feltételek mellett megvehető. Váradegyházmegyei Takarékpénztár.

Házak veszek
a belső övezetben 10-20.000-ig. Ajánlatokat a kiadóhivatalba beadni „Ház” jellegére. 2035

Ajánlat
Ne dobja el ócska férfi s női kalapját! Olcsón újja alakítja, Kalapipar, Széchenyi u. 7.

Ünnepre
és disznóölésre savanyított káposztát csak Verestől. Varga ucca és Werbőczy u. sarok. 2015

Hálószobák,
ebédlők, kombinált szobák, konyha berendezések Salamont bútorüzletében. Jó minőség, előnyös árak. Részletre is, Hunyadi u. 2. sz. alatt. 1531

Kitűnő
gyógyborok, kisüsti pálinkák legolcsóbban a Mega borozóban. Boraink 1.60-tól. Telefon: 19-77. Csapó u. 39. 1811

Korcsolyák
3 pengőtől, villanykorcsolya 20 fill., rádiók, gramofonok, gramofonlemezek, ajándéktárgyak, Vagyonmentő, Hunyadi u. 22.

Zománcos
asztali tűzhelyek szakszerű javítását, samotizását, kályhák samotizását, kiégett kőpeny átszerelését vállalom Levencsik, Csapó u. 87. 1817

Zongorahangoló
Gärtner, Kút u. 104. 1857

Kalaptisztító
műhelybe férfi kalapokat vállalom kimosni, vasalni, Beliczay Lajos kalapos. Ferencz József ucca 38. hátul udvarban. 1990

Naményi
Gyorsíró és Gépíróiskolába kezdőanfolyamra beiratkozhat. Vidékieknek vasútkedvezmény. Államvizsga, állásbajánlás. Batthyány u. 1.

Messenger Boy
(gyorsküldő) vállalat. Megbízható, gyors, pontos, elégsz, diszkrét. Üzenet, pénz, levél és csomag küldeményeket illérekért (éjjel is) azonnal kézbesít. Iroda: Révész tér 2. (Kistemplom-ház) Telefon: 13-33. 1839

Szörme
bundát, mindennemű szűcs munkát készít Katona Vilmos szűcsmester, Simonffy u. 2. 1800

Fotós
okmányokról készíttessen fotokópiát. Percek alatt elkészül és megóvja értékes okmányait az elkallódástól. Műszaki Fotolaboratórium, Ferenc József út 40. Hangya bérház.

Ócska
nyakkendőit újjáalakítom. javítom, fordítom, szakszerűen illérekért. Timár ucca. 13. 1998

Szapannak
való zsiradékot szappanra becserelek. Pál szappanos, Kőlcsey u. 8. 1946

Gyógycipőket
és javításokat szakszerűen készít. Némethy Sándor, Simonffy u. 1-b. 1836

Rádió

Rádió
és villanyserelési vállalat. Miklós ucca 8., keresztépület. Felelősség mellett vállal villany- és rádiójavitást, szerelést. Gyári gépek raktáron. Kedvező fizetési feltételek.

Társ

Iparvállalat
üzembővítéshez tőkés társat keres, ajánlatot „Öskeresztény” jellegére a kiadóba. 2040

Tizenöt,
húsz ezer pengővel társulnék üzlethez vagy üzemhez közreműködéssel. Ajánlatokat „Biztos megélhetés” jellegére a kiadóba. 1970

Társulnék,
meglévő bevezetett üzlethez ötötől tízezerig közreműködéssel. Ajánlatokat „Rizikómentes” jellegére a kiadóba. 1969

Trafikhoz
társulnék, esetleg átvenném. Ajánlatot „Hadiözeveg” jellegére a kiadóba. 1967

Különféle

Nem hirdetjük,
mégis mindenki tudja, hogy izletes, olcsó, jó a Bocskay konyha. Hatvan ucca 6.

A szerkesztésért és kiadásért felel: Thury Levente. Nyomta a könyvnyomtatás 500. évében Nagy Károly Grafikai Műintézete, Debrecen, Ferenc József út 49. szám.

FÜGGETLEN

Szom
XXX
Szerke
Debrecen, Fe

A román vas
szab
nek

A ha
szenn
Az an
Francia
Albania

Kolozsvár,
A román ura
telepen nap
rendezett a
lésen minte
össze, hogy
ben tüntesse
len. A gyüle
vasgárdisták
központi leg
A gyüle
zetők a leg
gvalázták M
tározatként
veres szab
magyarok e
Magyarorszo
tek visszafo
magyar terü
szókött néh
hogy tagadi
az adófitete
nak ellenáll

Az a
27. (TP) Mini
ik, egyik ottani
gébizásból kö
z arabiai felszi
kodójával, hogy
s ellene, mely a
meg akarja buk

Izstanbul
Damaskusz
konzul kor
zölte Ibn S
dél. Magyar
merénylete
királyt és k

Ankara,
ország rom
Roos
mo

Washington
Early, Ro
kára Roos
dióbeszédé
nak. Kijel
szerint Ro
nyújtandó
nem várha

kedéssel szer
étszokott ro
tt ünnepe
in bort és
sik.
A gyüle
dcsapato
jelentős
szert oszt
toknak, val
vonultak el
zetők előtt.
Megállap
más határo
zett nagygy
got akar te
ben olyan
összetűzés
te „magy
tve használ
latára. (

gál
d elle
27. (TP) Mini
ik, egyik ottani
gébizásból kö
z arabiai felszi
kodójával, hogy
s ellene, mely a
meg akarja buk

Izstanbul
Damaskusz
konzul kor
zölte Ibn S
dél. Magyar
merénylete
királyt és k

Ankara,
ország rom
Roos
mo

Washington
Early, Ro
kára Roos
dióbeszédé
nak. Kijel
szerint Ro
nyújtandó
nem várha